

๓๗๓.๑๔๒๕
ล ๘๔๗๘
๗.๓

ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

ปริญญาพนธ์

ของ

สุรจิต วรณรักษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

กรกฎาคม ๒๕๔๐

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๔๕๘๖๖

ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

สุรจิต วรณรักษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

กรกฎาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 ที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรแล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การทดสอบของ วิลคอกซัน (Wilcoxon's Matched-Pairs Signed-Ranks Test) และการทดสอบของ แมน-วิทนี (The Mann - Whitney U test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE EFFECT OF INSTRUCTIONAL PACKAGE OF GUIDANCE ACTIVITIES
ON CAREER DECISION-MAKING PROCESS OF MATHAYOMSUKSA III
STUDENTS OF WAT PUTTHABUCHA SCHOOL
IN KHET RAT BURANA, BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

SURAJIT WANNARAK

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

July 1997

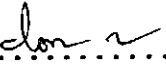
The purpose of this experimental research was to study the effect of instructional package of guidance activities on the career decision-making process of Mathayom Suksa III students of Wat Putthabucha school in Khet Rat Burana, Bangkok in the academic year 1996. The subjects of 30 Mathayom Suksa III students were randomly selected from the students whose career decision-making process scores were lower than twentyfifth percentile. The subjects were then randomly divided into an experimental group and a control group, each group consisted of fifteen students. The experimental group was exposed to the program of the instructional package of guidance activities and the control group was given the conventional instruction. The career decision-making process questionnaire was used in collecting data. The data were analyzed by the Wilcoxon's Matched-Pairs Signed - Ranks tests and the Mann-Whitney U test.

The results were as follows :

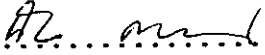
1. The career decision-making process of the students exposed to the program of the instructional package of guidance activities significantly increased at .05 level
2. The career decision-making process of the students given the conventional instruction significantly increased at .05 level
3. The career decision-making process of the students exposed to the program of the instructional package of guidance activities was significantly higher than those given the conventional instruction at .05 level

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

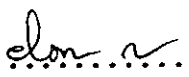
..... ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดนิทัศน์)

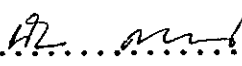
..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดนิทัศน์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธมณี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 31 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาของ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์นภา ศรีไพโรจน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ กระตุ้นเตือน ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ด้วยความกรุณามาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และอาจารย์อรุณี ชาญด้วยกิจ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธมณี เป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ และให้ข้อคิดเห็นเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ประไพ สมบุญฤทธิ์ ว่าที่ ร.ต.สำเริง มาเดช ศึกษาพิเศษกรมอาชีพศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ให้ความรู้คำแนะนำและข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการประเสริฐ กมลนาวัน และคณะครูโรงเรียนวัดพุทธบูชา ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณชลลดา สารทสมัย ที่ช่วยเหลือในการพิมพ์ปริญญานิพนธ์ และเพื่อน ๆ จิตวิทยาการแนะแนว ญาติ พี่น้อง ตระกูลวรรณรักษ์ ที่ได้ให้ความห่วงใย คำแนะนำ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

สุรจิต วรรณรักษ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว.....	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ.....	41
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	43
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	44
วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ	44
วิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล	53
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	56
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	59
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
	ผลการศึกษาค้นคว้า	59
5	บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
	บทย่อ	71
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	71
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	71
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	71
	การดำเนินการทดลอง	73
	การวิเคราะห์ข้อมูล	74
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	75
	อภิปรายผล	75
	ข้อเสนอแนะ	79
	บรรณานุกรม	80
	ภาคผนวก	87
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	327

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	52
2	แบบแผนการทดลองแบบ Randonized Control Group Pretest- Posttest Design	54
3	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนได้รับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวและนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อน ได้รับการสอนแบบปกติ	60
4	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับชั้นของ นักเรียนกลุ่มทดลองก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนได้รับการสอนแบบปกติ.....	61
5	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว.....	62
6	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับชั้นของ นักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนว.....	63
7	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ	65
8	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละชั้นของ นักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ.....	66
9	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ ได้รับการสอนแบบปกติ	68

10	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับขั้นของ นักเรียนกลุ่มทดลองได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับ นักเรียนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ	69
11	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจ เลือกอาชีพ	301
12	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวและกลุ่มควบคุม ได้รับการสอนแบบปกติ	303
13	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในชั้นระบุปัญหาที่ต้อง ตัดสินใจของนักเรียนก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนได้รับการสอนแบบปกติ	304
14	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ในชั้นรวบรวมข้อมูล เป็นประโยชน์ของนักเรียนก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวและนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนได้รับการสอนแบบปกติ ..	305
15	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ในชั้นรู้จักทางเลือก ที่มีอยู่ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนได้รับการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนได้รับการ สอนแบบปกติ	306
16	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ในชั้นพิจารณาข้อดี และข้อเสียของแต่ละทางเลือกของนักเรียนก่อนได้รับการใช้ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนได้ รับการสอนแบบปกติ	307

17	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ในชั้นตัดสินใจเลือก ที่เหมาะสมของนักเรียนก่อนได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนว และ นักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนได้รับการสอนแบบปกติ	308
18	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	309
19	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นระบุปัญหาที่ต้อง ตัดสินใจของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนว	310
20	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นรวบรวมข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุด การสอนกิจกรรมแนะแนว	311
21	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นรู้จักทางเลือกที่มี อยู่ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนว	312
22	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นพิจารณาข้อดี และ ข้อเสียของแต่ละทางเลือกของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลัง การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	313
23	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นตัดสินใจเลือกทาง เลือกที่เหมาะสมของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุด การสอนกิจกรรมแนะแนว	314
24	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ	315

25	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ.....	316
26	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นรวบรวมข้อมูลที่มีประโยชน์ของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ.....	317
27	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ของนักเรียนก่อนและหลังการสอนแบบปกติ	318
28	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ	319
29	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ	320
30	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ	321
31	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ	322
32	เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ	323

- 33 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่
 ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
 กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ 324
- 34 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นพิจารณาข้อดีและ
 ข้อเสียของแต่ละทางเลือกของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้
 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบ
 ปกติ 325
- 35 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นตัดสินใจเลือก
 ทางเลือกที่เหมาะสมของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้
 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบ
 ปกติ 326

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 รูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ โดยวางแผนอย่างรอบคอบ 37

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง 2533 เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาต่อ ให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะเป็นพลเมืองดี ตามระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะเลือกและตัดสินใจประกอบสัมมาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัยในการปรับปรุงงาน ตนเอง และสังคม เสริมสร้างอนามัยชุมชนและครองชีวิตโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม (กรมวิชาการ. 2533 : 1)

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง 2533 ได้กำหนดให้นักเรียนได้เรียนวิชาสามัญ วิชาชีพ และกิจกรรมแนะแนว 1 คาบ ต่อสัปดาห์ ทุกภาคเรียน ตลอดปีการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนจัดกิจกรรมแนะแนวช่วยเหลือนักเรียนทุกด้าน ทั้งด้านการเรียน การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ ตลอดทั้งการพัฒนาและการปรับปรุงตนเอง โดยเฉพาะในด้านความประพฤติ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2530 : 3)

ในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว วัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งคือ เพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักอาชีพ เข้าใจกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพและวางแผนเลือกอาชีพอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ (สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2533 : 430 - 431) และเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นักเรียนมัธยมศึกษาประสบกับปัญหาในการตัดสินใจเลือกอาชีพมากขึ้น ดังนั้น นักเรียนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ถูกต้อง เพื่อให้สามารถเลือกแนวการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับตนเอง (พรรณี เกษกมล. 2536 : 10 - 14)

ผู้วิจัยได้สำรวจปัญหาเบื้องต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2539 จำนวน 452 คน พบว่านักเรียน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องการเรียนรู้ การเลือกแนวทางการศึกษาต่อ การขาดความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียรและปัญหาอื่น ๆ เช่น การปรับตัวกับเพื่อน การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 26.76, 8.15, 4.42, 2.43 และ 8.21 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนอีกร้อยละ 50 ต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องของการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยนักเรียนระบุว่าไม่ทราบว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นควรทำอย่างไร และหากต้องการจะเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งแล้ว อาชีพนั้นจะเหมาะสมกับตนเองมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ นักเรียนกลุ่มดังกล่าวนี้ระบุว่า ในอนาคตนักเรียนต้องการประกอบอาชีพประเภทพาณิชยกรรม ประเภทช่างอุตสาหกรรม ประเภทศิลปกรรม ประเภทคหกรรมประเภทเกษตรกรรม และอาชีพอื่น ๆ เช่น ทหาร ตำรวจ แพทย์ คิดเป็นร้อยละ 47.77, 26.66, 10.25, 6.11, 4.99 และ 4.20 ตามลำดับ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาหาวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับ

กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม

✓ การตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นหมายถึง การตัดสินใจเข้าสู่อาชีพที่ตรงกับความต้องการ ความถนัดและความสนใจของเขา เมื่อบุคคลสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เขาย่อมจะมี ความสุขในการทำงาน และโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพย่อมจะมีสูงขึ้นตามไปด้วย

ดังนั้นการที่จะช่วยให้บุคคลได้เกิดความเข้าใจถึงขั้นตอนและกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ จึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2530 : 76)

✓ ในการพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นมีหลายวิธี เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Schwallie - Giddis. 1991 : 430) การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ (Rose. 1993 : 42) และการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว (สุรวิรัตน์ วิไลรัตน์. 2537 : 2; อ้างอิงมาจาก ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2523 : 119)

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์จะนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ทั้งนี้เพราะว่าชุดการสอนนอกจากมีคู่มือครูที่จะช่วยให้ครูสามารถสอนตามลำดับขั้นแล้ว ยังมีอุปกรณ์การสอนแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนต่าง ๆ แต่ละบทเรียนและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายหากแต่เกิดความกระตือรือร้นที่จะศึกษาเล่าเรียน (เป็รื่อง กุมท. 2518 : 52 ; วิชัย วงษ์ใหญ่. 2525 : 193) ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ช่วยให้ทราบถึง ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนและจะเป็นแนวทางแก่ครูแนะแนวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเช่น ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง ในการพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 56 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2539 ที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ แบ่งเป็น 2 วิธีคือ

3.1.1 การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

3.1.2 การสอนแบบปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่เป็นสื่อการสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อประสม ประกอบด้วย วัสดุทัศน รูปภาพ เทปเสียง เกม และแผ่นใส ที่เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวนั้น ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การอภิปราย กรณีตัวอย่าง การทำงานกลุ่ม สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ และในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวแต่ละชุดนั้นประกอบด้วย คำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อการสอน และแบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวดังนี้

1.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิม

1.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยชี้แจงกฎ ระเบียบ กติกา วิธีปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

1.4 ขั้นสรุปผลการเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประเด็นสำคัญ ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนได้เรียน แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

1.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เพื่อพิจารณาว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด

วิธีนี้ใช้กับกลุ่มทดลอง

2. การสอนแบบปกติ หมายถึง วิธีการสอนที่ผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยบรรยายเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

2.2 ขั้นสอน ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น

2.3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

วิธีนี้ใช้กับกลุ่มควบคุม

3. กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง ลำดับขั้นตอนในการพิจารณาการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีเหตุผล โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นระบุปัญหา เป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องทราบเสียก่อนว่า เขาจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องอะไร

3.2 ขั้นรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เป็นขั้นที่นักเรียนรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองและอาชีพที่จะช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

3.3 ขั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ เป็นขั้นที่นักเรียนศึกษาทางเลือกแต่ละทางเลือกจากการรวบรวมที่เป็นประโยชน์ เพื่อพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับตนเอง

3.4 ขั้นพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก เป็นขั้นที่นักเรียนจะพิจารณาทางเลือกแต่ละทางเลือกว่า ทางเลือกใดมีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

3.5 ขั้นตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม เป็นขั้นที่นักเรียนพิจารณาและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับตนมากที่สุด

4. เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวในการทดลองนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 60/60

60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยนักเรียนทั้งกลุ่มทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้แต่ละหัวข้อได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

60 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งกลุ่มทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ครบทุกหัวข้อของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
 - 1.1 ความหมายของชุดการสอน
 - 1.2 ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
 - 1.3 หลักการในการผลิตชุดการสอน
 - 1.4 คุณค่าของชุดการสอน
 - 1.5 ประเภทของชุดการสอน
 - 1.6 ส่วนประกอบของชุดการสอน
 - 1.7 ระบบผลิตชุดการสอน
 - 1.8 บทบาทและส่วนประกอบของคู่มือครู
 - 1.9 หลักในการเขียนแบบฝึกปฏิบัติ
 - 1.10 การเสนอเนื้อหาในชุดการสอน
 - 1.11 รูปแบบและการแบ่งเวลาประกอบกิจกรรมในชุดการสอน
 - 1.12 ประโยชน์ของชุดการสอน
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
 - 2.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 2.2 งานวิจัยในประเทศ
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

- 3.1 ความหมายของกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการตัดสินใจ
เลือกอาชีพ
- 3.2 ประเภทของการตัดสินใจ
- 3.3 ขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจ
- 3.4 รูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ
- 3.5 ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพ
- 3.6 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ
- 4. งานวิจัยที่เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
 - 4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

1.1 ความหมายของชุดการสอน

แอสบี้ (Ashby. 1972 : 15 - 17) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นเครื่องมือช่วยสอนที่ประกอบด้วย รูปภาพ สไลด์ เพลง และเทปเสียง ที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น หลังจากให้นักเรียนเรียนด้วยชุดการสอนจบแต่ละบทเรียนแล้ว นักเรียนสามารถจะทราบความก้าวหน้าของตนเองจากการทำแบบทดสอบที่มีอยู่ในชุดการสอน

กู๊ด (Good. 1973 : 306) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง โปรแกรมการสอนทุกอย่างที่จัดไว้โดยเฉพาะ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละชุดการสอน ซึ่งได้แก่ คู่มือครู เนื้อหา แบบทดสอบ และมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้ครบถ้วน

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522 : 151) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง ระบบการนำสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์แต่ละหน่วยมาช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ชุดการสอนนิยมจัดไว้ในกล่องหรือซองเพื่อให้การสอน ของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ชุดการสอนประกอบด้วยคู่มือในการใช้ชุดการสอน สื่อการสอน ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ การมอบหมายงานเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวาง ยิ่งขึ้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 118) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นสื่อ ประสมที่ได้จากกระบวนการผลิตและการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่องและ วัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 185) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลายอย่างมาสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมกันและกัน สื่อการเรียนอย่างหนึ่งอาจนำมาใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา ส่วนสื่อการเรียนอีก อย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความลึกซึ้ง สื่อการเรียนเหล่านี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสื่อประสม การนำสื่อการเรียนมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชานั้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าชุดการสอน คือ หน่วยหรือซองซึ่งบรรจุสื่อการเรียนต่าง ๆ พร้อมทั้งคำแนะนำในการทำกิจกรรมตามขั้นตอน ที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2529 : 66 – 67) กล่าวว่า ชุดการสอน เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งซึ่งเป็นชุดของสื่อประสมที่มีสื่อการสอนตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปร่วมกัน โดย จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ ตามหัวข้อเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย ที่ต้องการจะให้ ผู้เรียนได้รับความรู้ตามที่ ต้องการจัดเอาไว้เป็นชุด ๆ บรรจุในซอง กล่อง หรือกระเป๋า

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ชุดการสอน หมายถึง สื่อการสอนซึ่งเป็นสื่อประสมที่ สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์

1.2 ความหมายชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

เป็รื่อง กุมท (2518 : 1) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวว่าหมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยการใช้สื่อการสอนประสมที่สอดคล้องกับวิชาแนะแนว ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียน 1 คาบต่อสัปดาห์ทั้งชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย อันจะทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ทั้งด้านการศึกษาอาชีพ ส่วนตัวและสังคมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2529 : 66-67) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวว่าหมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสมประกอบด้วยรูปภาพ เทปเพลง วีดิทัศน์ เกม แบบฝึกหัด โดยจัดไว้เป็นชุดหรือกล่องหรือซอง ภายในประกอบด้วยคู่มือครู คู่มือนักเรียน รวมทั้งสื่อในการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง

จากความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่กล่าวมา สรุปได้ว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่เป็นสื่อการสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อประสมประกอบด้วย วีดิทัศน์ รูปภาพ เทปเสียง เกม

1.3 หลักการในการผลิตชุดการสอน

บราว (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2526 : 199; อ้างอิงมาจาก Brown. 1973 : 503 - 509) เสนอหลักการในการผลิตชุดการสอนไว้ 2 ประการดังนี้

ประการที่ 1 หลักการเกี่ยวกับสื่อประสม ชุดการสอน หมายถึง การใช้สื่อหลาย ๆ อย่าง ที่เสมือนกันอย่างมีระบบ มาใช้เป็นแนวทางการเรียนรู้ของกิจกรรมการเรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อ

ประการที่ 2 หลักการวิเคราะห์ระบบ ชุดการสอน จัดทำโดยอาศัยวิธีวิเคราะห์ระบบ มีการทดลองสอนและปรับปรุงแก้ไขจนเป็นที่น่าเชื่อถือได้ จึงนำออกมาใช้เพื่อเผยแพร่กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอน ทั้งนี้เป็นการช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างสัมพันธ์กัน

ธีระชัย ปุณฺณโชติ (2532 : 4 -17 - 4 - 18) ได้เสนอหลักการในการผลิตชุดการสอนไว้ 2 ประการคือ

ประการที่ 1 แนวโน้มใหม่ของการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในการสอนปัจจุบันนี้ การใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกไปเป็นสื่อการสอนที่ครอบคลุมถึงการใช้สิ่งสิ้นเปลือง (วัสดุ) เครื่องมือต่าง ๆ (อุปกรณ์) และกระบวนการ ได้แก่ กิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการสาธิตและการทดลอง ปัจจุบันนิยมใช้สื่อการสอนแบบประสม และจัดทำชุดสำหรับช่วยการเรียนรู้ของผู้เรียนมากกว่าใช้ช่วยครูในการสอน คือให้นักเรียนใช้สื่อการสอนด้วยตนเอง

ประการที่ 2 หลักการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม แนวโน้มในปัจจุบันต้องการให้นักเรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และกับสภาพแวดล้อมมากขึ้น จึงมีการนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ เปิดโอกาสให้นักเรียนกระทำกิจกรรมมากขึ้น จึงนำมาสู่การผลิต สื่อการสอนในรูปของชุดการสอน เพื่อให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสื่อการเรียนต่าง ๆ และกับเพื่อนนักเรียน

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการในการผลิตชุดการสอนนั้นควรคำนึงถึงหลักการเกี่ยวกับสื่อประสม การวิเคราะห์ระบบ และแนวโน้มการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในปัจจุบัน

1.4 คุณค่าของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 121) กล่าวว่า ชุดการสอนมีคุณค่าในด้านต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

1.4.1 ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหา และประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง

1.4.2 ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียน เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตน นักเรียนสามารถทำตามคำแนะนำที่บอกไว้ในชุดการสอนนั้น ๆ รวมทั้งศึกษาและตอบคำถามด้วยตนเอง

1.4.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

1.4.4 ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถใช้ได้ทันที โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้า

1.4.5 ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการสอนทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพขัดข้องทางอารมณ์เพียงใด

1.4.6 ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู แม้ครูพูดหรือสอนไม่เก่ง ผู้เรียนก็สามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการสอนที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมาเรียบร้อยแล้ว

1.4.7 ในกรณีของครูหรือขาดครูเฉพาะวิชา ครูคนอื่นก็สามารถสอนได้ โดยใช้ชุดการสอน มีใช้นั่งคุยในชั้นเฉย ๆ เพราะเนื้อหาวิชาอยู่ในชุดการสอนเรียบร้อยแล้ว และครูแทนไม่ต้องเตรียมอะไรมากนัก

จากการที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า คุณค่าของชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาที่เป็นนามธรรม ได้รับความสนใจ แสดงความคิดเห็นเป็นอิสระจากอารมณ์และบุคลิกภาพของผู้สอน สร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียน รวมทั้งใช้ชุดการสอนแทนในกรณีที่ขาดครู ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.5 ประเภทของชุดการสอน

ชุดการสอนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (ธีระชัย ปุณณโชติ. 2532 :

1.5.1 ชุดการสอนแบบบรรยาย เป็นชุดการสอนที่มุ่งนำเสนอเนื้อหา โดยครูเป็นผู้บรรยาย แล้วใช้ชุดการสอนตามความเหมาะสม ซึ่งแล้วแต่ครูผู้สอน ชุดการสอนแบบนี้เหมาะสำหรับการสอนเป็นกลุ่มใหญ่

1.5.2 ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม หรือศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนแบบนี้ มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยการจัดแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ หรือศูนย์ แล้วให้นักเรียนหมุนเวียนทำกิจกรรมในชุดการสอน ที่จัดไว้ประจำแต่ละกลุ่มหรือศูนย์ต่าง ๆ จนครบทุกศูนย์ ซึ่งตามปกติจะมีประมาณ 4 - 5 ศูนย์ โดยเนื้อหาและกิจกรรมที่กระทำในแต่ละศูนย์แตกต่างกัน

1.5.3 ชุดการสอนแบบรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นหลักในการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนแต่ละคนเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ ในชุดการสอนแบบรายบุคคลนี้ โดยไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน ตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

นอกจากนี้ ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนอีกประเภทหนึ่งซึ่งมีบทบาทมากในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะว่า ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากัน มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตัวเองโดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์รายการวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา (ชัยวงศ์ พรหมวงศ์. 2523 : 118)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจุบันมีชุดการสอนแบบต่าง ๆ หลายแบบ เช่น ชุดการสอน แบบบรรยาย แบบกิจกรรมกลุ่ม แบบรายบุคคล และชุดการสอนทางไกล

1.6 ส่วนประกอบของชุดการสอน

ส่วนประกอบที่สำคัญของชุดการสอนมีดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2522 : 153)

1.6.1 **คู่มือครู** เป็นคู่มือครูและแผนการสอนสำหรับครูและนักเรียนตามลักษณะของชุดการสอน ภายในคู่มือครูจะชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการสอนอย่างละเอียด ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติตามคำชี้แจง จึงสามารถใช้ชุดการสอนนั้นอย่างได้ผล คู่มือครูอาจทำเป็นเล่ม หรือแผ่น ประกอบด้วย คำชี้แจงสำหรับครู บทบาทของครู การจัดชั้นเรียนพร้อมแผนผังแผนการสอน และแบบฝึกปฏิบัติ

1.6.2 **บัตรคำสั่ง (คำแนะนำ)** เพื่อให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างที่มีอยู่ในชุดการสอนแบบกลุ่มและชุดการสอนแบบรายบุคคล บัตรคำสั่งจะประกอบด้วยคำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรม และการสรุปบทเรียน ซึ่งอาจสรุปบทเรียนโดยใช้คำอธิบายหรือตอบคำถาม

บัตรคำสั่งจะต้องมีถ้อยคำกระชับรัด เข้าใจง่าย ชัดเจน ครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนทำ ผู้เรียนจะต้องอ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจเสียก่อน แล้วจึงปฏิบัติตามเป็นขั้น ๆ ต่อไป

1.6.3 **เนื้อหาหรือประสบการณ์** จะบรรจุอยู่ในรูปของสื่อการสอนต่าง ๆ อาจประกอบด้วยบทเรียนสำเร็จรูป สไลด์ เทปบันทึกเสียง แผ่นภาพโปร่งใส ทุนจำลองรูปภาพ เป็นต้น ผู้เรียนจะต้องศึกษาจากสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการสอนตามคำสั่งที่กำหนดไว้ให้

1.6.4 **แบบประเมินผล (ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน)** อาจอยู่ในรูปของแบบฝึกหัดให้เติมคำสั่งในช่องว่าง จับคู่เลือกคำตอบที่ถูกต้องหรือให้ดูผลจากการทดลองหรือทำกิจกรรม

ดังนั้นส่วนประกอบที่สำคัญของชุดการสอน ได้แก่ คู่มือครู บัตรคำสั่ง เนื้อหาแบบประเมินผล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.7 ระบบผลิตชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 123) ได้เสนอการผลิตชุดการสอนโดยใช้ระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาฯ (Chula Plan) โดยแบ่ง 10 ขั้น คือ

- 1.7.1 กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ ตามที่เห็นเหมาะสม
- 1.7.2 กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งครั้ง
- 1.7.3 กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนอะไรบ้าง แล้วกำหนดออกมาเป็น 4-6 หัวเรื่อง
- 1.7.4 กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่องโดยสรุปแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางการจัดเนื้อหามาสอนให้สอดคล้องกัน
- 1.7.5 กำหนดวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปก่อนและเปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไข และเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
- 1.7.6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือกและการผลิตสื่อการสอน "กิจกรรมการเรียนรู้" หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำตอบ คำถาม เขียนภาพ เล่นเกม เป็นต้น
- 1.7.7 กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากการผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
- 1.7.8 เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพเรียกว่า "ชุดการสอน"
- 1.7.9 หาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ชั้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

1.7.10 การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอน และตามระดับการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นประเมินผลก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน (ใช้เวลา 10-14 นาที)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือให้มีการแบ่งกลุ่มกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปมโนทัศน์และหลักการที่สำคัญ

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผลหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น ระบบผลิตชุดการสอนมีลำดับขั้นที่สำคัญคือ การกำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ หน่วยการสอน หัวเรื่อง ความคิดรวบยอดและหลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล สื่อการสอน ประสิทธิภาพชุดการสอนและการใช้ชุดการสอน

1.8 บทบาทและส่วนประกอบของคู่มือครู

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 143 - 144) กล่าวถึง บทบาทและส่วนประกอบ ของคู่มือครู ดังนี้

1.8.1 บทบาทคู่มือครู คู่มือการใช้สื่อการสอนหรือ "คู่มือครู" มีบทบาทดังนี้

ประการที่ 1 เป็นเสมือนผู้คอยเตือนและแนะนำให้ครูได้มีการเตรียมตัวก่อนสอนได้แก่ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ แต่ไม่ได้จัดหาไว้ในชุดการสอน

ประการที่ 2 ช่วยให้ครูทราบบทบาทของตนเองล่วงหน้าในขณะที่ทำการสอนให้ทราบปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

ประการที่ 3 ให้ครูได้ทราบกิจกรรมที่ครูและนักเรียนจะต้องดำเนินการ ทั้งที่ครูและนักเรียนทำแยกกัน และร่วมกัน

ประการที่ 4 ช่วยให้ครูทราบแผนการสอนทุกขั้นตอน ตั้งแต่วินาทีแรกจนถึงวินาทีสุดท้าย

ประการที่ 5 ช่วยให้ครูจัดห้องเรียนได้เหมาะสมกับบทเรียนในแต่ละหน่วย

ประการที่ 6 ให้ครูสามารถประเมินผลพฤติกรรมก่อนและหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนที่เตรียมไว้ในชุดการสอน โดยมีเฉลยไว้พร้อม

1.8.2 ส่วนประกอบของคู่มือครู คู่มือครูประกอบด้วยส่วนสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ส่วนประกอบที่ 1 คือ คำนำ (สำหรับคู่มือที่เป็นเล่ม) เป็นการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ผลิตเพื่อให้ผู้ใช้ได้เห็นคุณค่าของชุดการสอนในการสอนนักเรียนและเป็นการชี้แจงให้ผู้ใช้นิทราบปัญหาจุดอ่อนและจุดเด่นต่าง ๆ ในกรณีที่ชุดการสอนได้ผ่านประสิทธิภาพมาแล้วต้องบอกระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนเป็นค่า E_1/E_2 ไว้ด้วย พร้อมกับบอกเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ส่วนประกอบที่ 2 คือ รายการต่าง ๆ ของชุดการสอน ควรได้มีการบอกให้ผู้ใช้นิทราบส่วนต่าง ๆ ของชุดการสอนเพื่อกระตุ้นให้มีการตรวจตราวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ก่อนนำไปสอน

ส่วนประกอบที่ 3 คือ คำชี้แจงสำหรับครู อาจารย์ เป็นการกำหนดสิ่งที่ครูควรปฏิบัติเพื่อจะได้ดำเนินการสอน แบบศูนย์การเรียนหรือแผนจุฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนประกอบที่ 4 คือ สิ่งที่ครู นักเรียนต้องเตรียม กำหนดสิ่งที่ครูและนักเรียนต้องจัดเตรียมและจัดหาไว้ล่วงหน้าก่อนสอน เช่น เตรียมวัสดุสิ้นเปลืองและสื่อการสอนอื่นใดที่มีได้เก็บไว้ในชุดการสอน

ส่วนประกอบที่ 5 คือ บทบาทของครูและนักเรียน เป็นบทบาทที่ครูและนักเรียนควรปฏิบัติในเวลาเรียน บทบาทของนักเรียนเป็นสิ่งที่ครูจะต้องชี้แจงให้นักเรียนทราบก่อนใช้ชุดการสอน

ส่วนประกอบที่ 6 คือ การจัดชั้นเรียนมีการอภิปราย การจัดห้องเรียน พร้อมทำแผนผังแสดงศูนย์กลางรวมต่าง ๆ

ส่วนประกอบที่ 7 คือ แผนการสอนเป็นส่วนกำหนดสิ่งต่าง ๆ ให้ผู้ใช้ชุดการสอนทราบถึงความคิดรวบยอด จุดมุ่งหมาย ควรเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โครงร่างของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการประเมินผล

ส่วนประกอบที่ 8 คือ เนื้อหาสาระของชุดการสอน โดยเรียงลำดับจากบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา กิจกรรม และบัตรคำถามของแต่ละศูนย์ตามลำดับ

ส่วนประกอบที่ 9 คือ แบบฝึกหัดปฏิบัติหรือกระดานคำตอบ สำหรับนักเรียน (หากไม่มีแบบฝึกหัดปฏิบัติแยกเป็นกลุ่มต่างหาก) พร้อมเฉลย

ส่วนประกอบที่ 10 คือ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเป็นแบบสอบชุดเดียวกันสามารถนำมาใส่ในคู่มือครู เพื่อผู้สอนสามารถพิมพ์ โรเนียว และนำมาใช้กับนักเรียนได้ เมื่อการสอบต้องมีเฉลยไว้ เพื่อให้ครูสามารถประเมินผลผู้เรียนได้

1.8.3 ข้อควรคำนึงในการทำคู่มือครู ได้แก่

ประการที่ 1 คือ ภาษาที่ใช้ต้องชัดเจนเข้าใจง่าย

ประการที่ 2 คือ ใคร่ครวญถึงปัญหาและสภาพการณ์ต่าง ๆ อย่างทะลุ

ปรุปร่ง เพื่อช่วยให้ครูใช้ชุดการสอนได้อย่างดีที่สุด

ประการที่ 3 คือ ควรออกแบบคู่มือ ให้สวยงามน่าหยิบอ่าน

ประการที่ 4 คือ ควรมีภาพหรือการ์ตูนประกอบเพื่อให้น่าสนใจ

ประการที่ 5 คือ หากเป็นเล่ม ควรทำปกให้สวยงามและทนทานต่อการใช้

และเขียนหน้าปกให้เด่นชัด คู่มือวิชาเดียวกับสำหรับหน่วยต่าง ๆ ควรใช้สีเดียวกันเพื่อง่ายต่อการชี้บ่งในภายหลัง

ประการที่ 6 แม้จะได้กำหนดหัวข้อไว้ตามองค์ประกอบข้างต้น ผู้ทำ
คู่มือครูอาจตัดหรือต่อเติมหัวข้อไว้ตามความเหมาะสม

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า บทบาทของคู่มือครูทำให้ครูทราบล่วงหน้าสิ่งที่จะต้อง
เตรียมตัวและสิ่งที่ต้องทำในแต่ละกิจกรรมในชุดการสอน นอกจากนี้ส่วนประกอบที่สำคัญของ
คู่มือครูคือคำนำ คำชี้แจงสำหรับครู บทบาทของครู แผนการสอน เนื้อหาสาระ แบบฝึกปฏิบัติ
และแบบทดสอบก่อนและหลัง เรียน

1.9 หลักในการเขียนแบบฝึกปฏิบัติ

แบบฝึกปฏิบัติหมายถึง คู่มือให้นักเรียนต้องใช้ควบคู่กับการเรียนจากชุดการสอน
มีลักษณะคล้ายแบบฝึกหัด ครอบคลุมกิจกรรมที่ผู้เรียนพึงกระทำมากกว่า อาจกำหนดแยกเป็นแต่ละ
หน่วยเรียกว่า กระดาษคำตอบซึ่งผู้เรียนต้องถือติดตัวเวลาประกอบกิจกรรมต่าง ๆ (Worksheet.)
หรืออาจรวมเป็นเล่ม เรียกว่า แบบฝึกปฏิบัติ โดยเย็บรวมเล่มตามลำดับ ตั้งแต่หน่วยที่ 1 ขึ้นไป
แบบฝึกปฏิบัติเป็นสมบัติส่วนตัวของผู้เรียน แต่ต้องเก็บไว้ที่ชุดการสอนเป็นตัวอย่าง 1 ชุดเสมอ
ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 145 - 146) กล่าวถึงคุณค่าและการเขียนแบบ
ฝึกปฏิบัติ ดังนี้

1.9.1 **คุณค่าของแบบฝึกปฏิบัติ** แบบฝึกปฏิบัติมีคุณค่าต่อการเรียนของผู้เรียน ดังนี้
ประการที่ 1 แบบฝึกปฏิบัติช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่าง
กระฉับกระเฉง มีกิจกรรมให้ผู้เรียนใคร่ครวญ มีการถามปัญหา มีช่องว่างให้ผู้เรียนบันทึกจาก
การบรรยายและจากการอ่านเนื้อหาที่ผู้สอนกำหนดให้
ประการที่ 2 แบบฝึกปฏิบัติเป็นสมบัติส่วนตัวของผู้เรียนที่จะบันทึก หรือ
เขียนอะไรลงไปก็ได้โดยไม่มีใครมาก้าวก่าย

ประการที่ 3 หากจะต้องมีกิจกรรมส่งครู แบบฝึกปฏิบัติก็จะมี
สำเนาที่ใช้กระดาษคาร์บอนเขียนแล้วก็สามารถฉีกแผ่นส่งครู เพื่อครูสามารถประเมินผล
พฤติกรรมต่อเนื่องหรือกระบวนการของผู้เรียนได้

ประการที่ 4 แบบฝึกหัดจะคอยแนะแนวทางให้ผู้เรียนดำเนินไป
จนบรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

1.9.2 วิธีการเขียนแบบฝึกปฏิบัติ การเขียนแบบฝึกปฏิบัติสำหรับวิชาต่าง ๆ
ย่อมไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับระดับชั้นและเนื้อหา การเขียนแบบฝึกปฏิบัติ พอสรุปได้ดังนี้

ประการที่ 1 ควรมีคำชี้แจงการใช้แบบฝึกปฏิบัติ ที่มีการกำหนด
ทิศทางไว้เด่นชัดเช่นเมื่อให้ผู้เรียนอ่านข้อความได้ข้อความหนึ่งแล้ว ก็จะเขียนไว้ว่า "โปรดอ่าน
เรื่อง.....หน้า....." หรือ "โปรดพลิกไปหน้า..... เรื่อง....."

ประการที่ 2 ควรมีตารางการปฏิบัติงานที่ผู้เรียนจะวางแผนได้เอง
(สำหรับการสอนรายบุคคล) ซึ่งเรียกว่า "ใบแนะทาง" Guide Sheet

ประการที่ 3 ไม่ว่าจะเป็นแบบแผ่น หรือเป็นเล่มควรมี
"แผนการสอน" โดยสังเขปไว้ด้วย โดยเฉพาะมโนทัศน์ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียน
สื่อการสอน และประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบทิศทางเป้าหมายและบทบาทของตนเอง

ประการที่ 4 ในกรณีที่มีกิจกรรมให้นักเรียนตอบ เต็มคำ เขียนภาพ
 ฯลฯ ก็ต้องเตรียมเนื้อที่ไว้ในแบบฝึกปฏิบัติให้ตรงกัน โดยใช้หมายเลขและรหัสไว้เด่นชัดพอที่
ผู้เรียนจะตอบได้ตรงตามที่ครูกำหนดไว้ และควรมี "เฉลย" ไว้ให้แต่ไม่เด่นชัดจนเกินไป
เพื่อป้องกันการดูเฉลยก่อนทำกิจกรรม การมีเฉลยไว้จะช่วยแบ่งเบาภาระของครู เพราะ
นักเรียนช่วยกันตรวจเองและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลได้ด้วย "เฉลย" อาจอยู่ในแบบฝึกปฏิบัติ
หรือแยกต่างหาก

ประการที่ 5 ควรออกแบบให้สะดุดตา น่าอ่าน ใช้ภาษาที่เป็นกันเอง
และมีการ์ตูนประกอบเนื้อหาให้น่าสนใจ

ประการที่ 6 เนื้อหาในแบบฝึกปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับหัวเรื่องต่าง ๆ ควรให้ตรงกับเนื้อหาในบัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหาหรือประสบการณ์อื่น ๆ ที่ครูกำหนดไว้ในชุดการสอน จากการเขียนแบบฝึกปฏิบัติควรประกอบคำชี้แจงในการใช้คู่มือนักเรียนแผนการสอน กิจกรรม เนื้อหาและการออกแบบคู่มือนักเรียนที่น่าสนใจทำให้ชุดการสอนมีคุณค่ายิ่งขึ้น

1.10 การเสนอเนื้อหาในชุดการสอน การเสนอเนื้อหาในชุดการสอนแบบกลุ่ม กิจกรรมจะเป็นการเสนอเนื้อหาในศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน สื่อหลักในศูนย์กิจกรรมต้องมีบัตรประเภทต่าง ๆ คือ บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรสรุปเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรคำถาม (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2525 : 136 - 138)

1.10.1 การเขียนบัตรคำสั่ง บัตรคำสั่ง หรือ บัตรสั่งงาน ทำหน้าที่แทนครู ในการสั่งงานให้นักเรียนปฏิบัติในศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ภาษาที่ใช้ในบัตรคำสั่งต้องเป็นภาษา ง่าย ๆ เหมาะกับระดับของผู้เรียน การเขียนบัตรคำสั่งควรคำนึงดังนี้

ประการที่ 1 กำหนดหมายเลขหรือ รหัสไว้เด่นชัด เพื่อความ ไม่ยุ่งเหยิงในภายหลัง และควรมีชื่อศูนย์และหัวเรื่องกำกับไว้

ประการที่ 2 กำหนดงานที่จะให้นักเรียนทำตามลำดับชั้นใน ชัดเจน ควรแยกงานแต่ละข้อโดยการขีดเส้นใต้หรือตีกรอบ

ประการที่ 3 บัตรคำสั่งทุกแผ่นควรจบ ด้วยการสั่งให้นักเรียน เก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย

ประการที่ 4 บัตรคำสั่งต้องไม่มีคำถามอยู่ด้วย

ประการที่ 5 ควรออกแบบบัตรคำสั่งให้สวยงาม อาจเขียนการ์ตูน ให้น่าสนใจและควรใช้สีเดียวในแต่ละหน่วย การกำหนดสีจะช่วยให้นักเรียนมองเห็นง่าย

ประการที่ 6 บัตรคำสั่งควรใช้กระดานแข็งพอสมควรหรือเขียนบน
กระดานอ่อนแล้วฉีกบนกระดานแข็งอีกครั้งหนึ่ง

ประการที่ 7 จำนวนบัตรคำสั่งต้องให้ครบทุกคนเพื่อทุกคนรู้ลึกว่าตนมี
ความสำคัญ

ตัวอย่างบัตร

321

ภาษาไทย

ศูนย์ที่ 2

บัตรคำสั่ง

"ลำทับชมพูา"

การเล่าเรื่องย่อ "เงาะป่า"

โปรดอ่านบัตรคำสั่งแผนนี้แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนต่อไปด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรสรุปเนื้อหาหมายเลข 321 (สีฟ้า)
2. อ่านบัตรเนื้อหา "เรื่องย่อเงาะป่า" อย่างน้อย 2 เที้ยว
3. อ่านกิจกรรมหมายเลข 324 แล้วช่วยกันอภิปราย
4. เมื่ออภิปรายเสร็จ ขอให้นักเรียนแต่ละคนตอบคำถามใน
แบบฝึกปฏิบัติ หน้า 41 ศูนย์ที่ 2 แล้วตรวจคำตอบ "เฉลย"
ที่ครูเตรียมไว้ให้

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ขอให้ทุกคนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา
บัตรคำถาม และบัตรกิจกรรมเข้าช่อง และเก็บสื่อการสอนทุกอย่างให้เรียบร้อย
ก่อนย้ายไปทำงานในศูนย์อื่น

ห้ามหยิบชิ้นใดชิ้นหนึ่งไปด้วย ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ (กระดาษคำตอบ) ของ
นักเรียน

321 หมายถึง หน่วยที่ 3 ศูนย์ที่ 2 บัตรคำสั่ง

322 หมายถึง หน่วยที่ 3 ศูนย์ที่ 2 บัตรสรุปเนื้อหาในศูนย์ก่อน ๆ

1.10.2 บัตรสรุปเนื้อหา

322	ภาษาไทย "ลำหับชมป่า"
บัตรสรุปเนื้อหา ศูนย์ที่ 1 และ 2 ศูนย์ที่ 1 "ความเป็นมาของ เรื่องเงาะป่า" พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชนิพนธ์ เรื่องเงาะป่า ขึ้น เพราะทรงสนพระทัยในชีวิตของพวกเงาะที่อยู่ทางใต้ของไทย จึงมีพระราช ประสงค์จะให้ชาวไทยทั่วไปทั่ว ไปรู้จักชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเงาะในด้านรูปร่าง ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี การทำมาหากิน ฯลฯ ศูนย์ที่ 2 "เรื่องย่อ เงาะป่า"	

บัตรสรุปเนื้อหา หมายถึง บัตรที่บรรจุเนื้อหาสาระของศูนย์ที่มาก่อนศูนย์ที่
 นักเรียนกำลังจะเรียน ซึ่งครูต้องการให้นักเรียนมีพื้นฐานที่จะอ่านบัตรเนื้อหาประจำศูนย์
 เช่น ศูนย์ที่ 2 มีบัตรสรุปเนื้อหา ศูนย์ที่ 1 และศูนย์ที่ 3 มีบัตรสรุปเนื้อหาที่ 1-2

หน้าที่ของบัตรสรุปเนื้อหา คือ

ประการที่ 1 สำหรับผู้เคยเรียนศูนย์ที่ 2 ฯลฯ บัตรสรุปเนื้อหาช่วยทบทวน
 เรื่องที่เรียนมาแล้ว

ประการที่ 2 สำหรับผู้ที่ไม่เคยเรียนศูนย์ที่ 1 แต่ต้องเรียนศูนย์ที่ 2 ตาม
 กลุ่มบัตรสรุปเนื้อหาจะช่วยพื้นฐานให้นักเรียนมีความรู้พอที่จะเรียน และประกอบกิจกรรม

นอกจากนี้บัตรสรุปเนื้อหาควรหยิบประเด็นสำคัญเท่านั้น บัตรประเภทนี้เหมาะกับวิชาที่เนื้อหาต่อเนื่องกัน

1.10.3 บัตรเนื้อหา

บัตรเนื้อหา หมายถึง บัตรที่บรรจุเนื้อหาสาระเป็นส่วนที่ครูต้องการให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ตามหัวเรื่อง เนื้อหาที่บรรจุควรกระชับรัดกุมและใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน การเขียนบัตรเนื้อหามักต้องอ้างอิงถึงสื่อการสอนประกอบด้วยและควรมีหมายเลข ชื่อหัวเรื่องประจำศูนย์เห็นชัดเจน

1.10.4 บัตรกิจกรรม

บัตรกิจกรรม หมายถึง คำแนะนำ กติกาและคำสั่งให้นักเรียนประกอบกิจกรรมอื่นใดนอกเหนือไปจากอ่านบัตรเนื้อหา และศึกษาจากสื่อการสอน กิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ในบัตรได้แก่ การเล่นเกม เขียนภาพ แต่งประโยค

1.10.5 บัตรคำถาม

ครู ต้องการถามความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่นักเรียนได้อ่านจากบัตรเนื้อหา ครูอาจถามนักเรียน 5-10 ข้อ เป็นอัตรัยหรือปรนัยตามความเหมาะสม ถ้าเป็นปรนัยควรแยกเป็นแผ่นใส่กล่อง เพื่อให้นักเรียนหยิบทีละข้อ คั่นกล่องแล้วหยิบแผ่นอื่นเป็นการประหยัดไม่ต้องทำคำถามให้ครบนักเรียนทุกคน ถ้าเป็นคำถามที่นักเรียนต้องเขียนตอบ ครูต้องพิจารณาจำนวนข้อ และควรมีเกณฑ์อย่างต่ำไว้

1.10.6 บัตรเฉลย

เป็นบัตรที่บรรจุคำเฉลยคำถามต่าง ๆ สำหรับให้นักเรียนตรวจสอบคำถาม บัตรเฉลยมักเก็บไว้ที่ครู หากนักเรียนมีความรับผิดชอบดี อาจเก็บไว้ในศูนย์ได้

จากที่กล่าวมา พอสรุปการเสนอเนื้อหาในชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มเป็น การเสนอเนื้อหาในศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนการสอน สื่อหลักในศูนย์กิจกรรมต้องมี บัตรประเภทต่าง ๆ ดังนี้ บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรสรุป บัตรกิจกรรม บัตรคำถามและ บัตรเฉลย

1.11 รูปแบบและการแบ่งเวลาประกอบกิจกรรมในชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 138) กล่าวถึง การใช้ชุดการสอนเป็น กิจกรรมกลุ่มในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนระดับมัธยมศึกษา แต่ละศูนย์อาจจะใช้เวลาประมาณ 20-25 นาที ซึ่งอาจจะแบ่งเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

- 1.11.1 นักเรียนอ่านบัตรคำสั่ง (1 นาที)
- 1.11.2 อ่านบัตรสรุปเนื้อหาและบัตรเนื้อหา (5-10 นาที)
- 1.11.3 ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้เช่น เกม สำธิต ฯลฯ (4-6 นาที)
- 1.11.4 ช่วยกันอภิปรายและช่วยกันตอบคำถาม (3-4 นาที)
- 1.11.5 แต่ละคนตอบคำถามในแบบฝึกปฏิบัติหรือกระดาษคำตอบ (2-3 นาที)
- 1.11.6 ตรวจคำตอบจากบัตรผ่านเฉลยที่เตรียมไว้โดยเปลี่ยนกัน ตรวจและให้คะแนน (2 นาที)

กิจกรรมทั้ง 6 อย่างให้ใส่ไว้ในบัตรคำสั่ง ส่วนกิจกรรมข้อ 3 ใส่ไว้ในบัตร กิจกรรม

การแบ่งเวลาประกอบกิจกรรมในชุดการสอนพอสรุปได้คือ ต้องแบ่งเวลาใน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ ผู้เรียน

1.12 ประโยชน์ของชุดการสอน

มนตรี แยมกลีกร และคนอื่น ๆ (2528 : 12) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการสอนไว้ดังนี้

1.12.1 ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่ เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนมากที่สุด

1.12.2 ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนได้ตามความสามารถความสนใจหรือความต้องการของตัวเอง

1.12.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

1.12.4 ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกัน

1.12.5 ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของครู ชุดการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนได้ตลอด ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพหรือความคับข้องทางอารมณ์มากน้อยเพียงไร

1.12.6 ช่วยให้เป็นอิสระจากบุคลิกภาพของครู เนื่องจากชุดการสอนช่วยถ่ายทอดเนื้อหาได้ ดังนั้นครูที่พูดไม่เก่งก็สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.12.7 ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย

1.12.8 ช่วยลดภาระ สร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครูเพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถนำไปใช้ได้ทันที

1.12.9 ช่วยจัดปัญหาขาดแคลนครู เพราะชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเองหรือต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย

1.12.10 ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้แบบต่อเนื่องหรือการศึกษานอกระบบเพราะชุดการสอนสามารถนำไปสอน ผู้เรียนได้ทุกสถานที่ และทุกเวลา

1.12.11 แก้ไขปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดการสอนสามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ทุกสถานที่และทุกเวลา

1.12.12 เป็นประโยชน์สำหรับการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่าประโยชน์ของชุดการสอนที่มีต่อผู้เรียนทั้งด้านความสนใจ การปฏิบัติด้วยตนเอง การแสดงออกอย่างมีเหตุผล เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยครูด้านสร้างความร่วมมือ ความมั่นใจในตนเองและลดภาระของครู เช่น การวัดผล การขาดแคลนครู

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

แมคโคลแมน (McColman. 1975 : 109-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดการสอนและกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนร่วมกับการกิจกรรมกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษามากกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เทอร์ค (Turk. 1985 : 2436) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนายุทธวิธี การฟังจังหวะและทำนองดนตรีของนักเรียน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องช่วยสอน ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการใช้ชุดการสอนนักเรียนสามารถรับรู้และเข้าใจจังหวะและทำนองดนตรีได้อย่างรวดเร็ว

วิลสัน (Wilson. 1989 : 416) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลของการใช้ชุดการสอนที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของเด็กนิการ ผลการศึกษาพบว่า การใช้ชุดการสอนทำให้เด็กมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์มากขึ้น

2.2 งานวิจัยในประเทศ

กมล ประทีปธีรานันท์ (2530 : 76) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปริสธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอน โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ตามหลักสัปปริสธรรม มีคุณธรรมด้านสัปปริสธรรมเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นवलนง มังตรีสรรค์ (2530 : 43) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้าน สังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง สังคหวัตถุ 4 มีคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุวีรัตน์ วิไลรัตน์ (2537 : 63) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีการรับรู้ด้านอาชีพมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลของการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า ชุดการสอน และชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การฟังจังหวะและทำนองดนตรี คุณธรรมทางด้านสัปปริสธรรม สังคหวัตถุ 4 และการรับรู้ด้านอาชีพ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัย

จึงมีความประสงค์จะนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มาใช้ในการพัฒนากระบวนการตัดสินใจ
เลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ
กรุงเทพมหานคร

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

3.1 ความหมายของกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วิชัย ต้นศิริ (2515 : 60) กล่าวว่า การตัดสินใจหมายถึง การเลือกปฏิบัติอย่างใด
อย่างหนึ่ง ในพฤติกรรมมนุษย์

สีตา สอนศรี (2520 : 342) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจเป็นลำดับขั้นตอนใน
การพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ แล้วตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติจากทางเลือกต่าง ๆ นั้น เพื่อ
ให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียว

กอร์ และไดเซน (พนมพร ชันธวิไชย. 2534 : 10; อ้างอิงมาจาก Gore and
Dysen. 1969) ได้ให้ความหมายกระบวนการตัดสินใจว่า เป็นกระบวนการที่ลดจำนวนทาง
เลือกในการเลือก เนื่องจากมีทางเลือกอยู่หลายทาง การที่ลดทางเลือกให้เหลือทางเลือกที่
ดีที่สุดเพียงทางเดียวนั้น ผู้ตัดสินใจจำต้องใช้ดุลยพินิจใช้เหตุผล ประสพการณ์ในการวิเคราะห์
ข้อมูลที่ได้รับและทางเลือกที่เลือกนั้นผู้ตัดสินใจเชื่อว่าจะเป็นทางที่ทำให้เขาบรรลุถึงเป้าหมายได้

ซูเปอร์ (Hoppock. 1967 : 93; อ้างอิงมาจาก Super. 1957) กล่าวถึง
กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลว่า ขึ้นอยู่กับงานที่เขาเลือก จะทำให้เขาสามารถ
แสดงบทบาทตามความต้องการของเขาได้ ทั้งในโลกส่วนตัวของบุคคลนั้นและโลกของความเป็นจริง

ทิพย์วรรณ กิตติพร (2531 : 8 - 9) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจเลือก
อาชีพเป็นกระบวนการที่บุคคลต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับข้อมูลทางอาชีพมากขึ้น รวมทั้งความ
เข้าใจในตนเอง นำมาพิจารณาเปรียบเทียบ อันนำไปสู่การเลือกอาชีพที่ใกล้เคียงกับความ

เป็นจริงมากยิ่งขึ้น บุคคลจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้นในด้านอาชีพเช่น แนวโน้มของตลาดแรงงาน ความก้าวหน้าของงาน อัตราการจ้างและอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังต้องมีข้อมูลในรายละเอียดที่เกี่ยวกับตนเองทั้งในด้านความต้องการทักษะ ความสนใจ และค่านิยมในระดับลึกซึ่งจนกระทั่งบุคคลสามารถนำมาพิจารณาเปรียบเทียบเพื่อช่วยในการวางโครงการเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความเป็นจริงมากที่สุด

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียวโดยใช้เหตุผล ประสพการณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบต่าง ๆ ในการตัดสินใจเป็นลำดับขั้นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง ส่วนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง กระบวนการที่เป็นลำดับขั้นของบุคคลในการพิจารณาข้อมูลทางอาชีพให้สอดคล้องกับตนเองจนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม

3.2 ประเภทของการตัดสินใจ

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2528 : 45) ได้แบ่งประเภทของการตัดสินใจไว้ดังนี้

ประการที่ 1 การตัดสินใจที่ผลลัพธ์เป็นที่รู้เด่นชัด (Decisions with Certainty)

ประการที่ 2 การตัดสินใจที่มีการเสี่ยงที่พอคำนวณได้ (Decisions with Measured Risk) ในกรณีนี้จะไม่น่าสนใจเหมือนในข้อแรก แต่พอจะคาดคะเนได้โดยใช้หลักความน่าจะเป็นไปได้มาพิจารณาประกอบ

ประการที่ 3 การตัดสินใจที่ผลลัพธ์ไม่เป็นที่รู้ (Decisions with Uncertainty) ในทางเลือกแต่ละทางนั้น ไม่สามารถคาดเดาว่าผลลัพธ์ออกมาจะเป็นอย่างไร

3.3 ขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจ

วุฒิชัย จานงค์ (2523 : 4 - 10) ได้แบ่งขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจออกเป็น 6 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดตัวปัญหา (Problem Identification) เป็นการสร้างความเข้าใจโดยการค้นหาทำความเข้าใจกับตัวปัญหาที่แท้จริง ซึ่งเคปเนอร์ และ เออร์เกอร์ (Kepner and Iregol. 1965) ได้เสนอว่า การตัดสินใจนั้นอยู่ที่การกำหนดตัวปัญหาที่แท้จริงออกมาให้ได้นั่นเอง

ขั้นตอนที่ 2 การหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหา (Information Search) การที่จะเกิดปัญหาใด ๆ ขึ้นมาจำเป็นต้องมีสาเหตุ ดังนั้น การแสวงหาข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ก็เป็นการแสวงหาสิ่งที่เป็นสาเหตุหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหานั้น การหาข่าวสารควรจะเป็นไปตามแนวความคิดที่ว่า ข่าวสารที่หามานั้น จำเป็นจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับปัญหา ตลอดจนมีความเพียงพอในการแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินข่าวสาร (Evaluation of Information) ข่าวสารที่ได้มาจำเป็นต้องมีการประเมินค่าดูว่า ข่าวสารที่ได้มานั้นถูกต้อง เหมาะสมเพียงพอ และสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่ ซึ่งจะทำให้มีการแสวงหาข่าวสารเพิ่มเติม หลังจากประเมินค่าข่าวสารแล้วว่า ไม่เพียงพอหรือไม่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร หรือจำเป็นต้องตัดข่าวสารบางอย่างออกไป ถ้าเห็นว่าไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่จะทำการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจ

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดทางเลือก (Listing of Alternatives) การกำหนดทางเลือกเป็นความพยายามที่จะครอบคลุมวิธีการที่จะแก้ปัญหาได้หลาย ๆ วิธี ในการกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทางนั้น ทางเลือกทุกทางอาจจะช่วยเราแก้ปัญหา แต่อาจจะมีความสำคัญหรือจำเป็น ตลอดจนความเหมาะสมในหลาย ๆ ระดับด้วยกัน ความจำเป็นอีกอย่างหนึ่งคือ การกำหนดทางเลือกที่มีลำดับความสำคัญของการแก้ปัญหาเพื่อที่จะสรุปในการที่เลือกในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือก (Selection of Alternative)
 ในขั้นนี้เป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่า เป็นการตัดสินใจอย่างแท้จริง ความจริงแล้วขั้นนี้ก็เป็นเพียงขั้นหนึ่งที่อยู่ในขั้นตอนของการตัดสินใจ

ขั้นตอนที่ 6 การปฏิบัติตามการตัดสินใจ (Implement of Decision)
 เมื่อทางเลือกได้ถูกเลือกแล้ว จากนั้นก็เป็นการปฏิบัติตามผลของการตัดสินใจหรือทางเลือกนั้น เราจะทราบได้ว่าการตัดสินใจนั้นถูกต้องเหมาะสมเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับผลของการแก้ปัญหา

จากขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจสรุปได้ว่า จะต้องมีการกำหนดปัญหา การหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหา การประเมินข่าวสาร การกำหนดทางเลือก การเลือกทางเลือกและการปฏิบัติตามการตัดสินใจ

3.4 รูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ

ดิงค์เลจ (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2528 : 45-47; อ้างอิงมาจาก Dinklage. 1977) ได้รวบรวมกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจออกเป็น 8 กลยุทธ์ คือ

- กลยุทธ์ที่ 1 วางแผนอย่างรอบคอบ (Planful)
- กลยุทธ์ที่ 2 ยากเย็นแสนเข็ญ (Agonizing)
- กลยุทธ์ที่ 3 พุนหันพลันแล่น (Impulsive)
- กลยุทธ์ที่ 4 ใช้ความรู้สึกบอก (Intuitive)
- กลยุทธ์ที่ 5 ผลัดผ่อน (Delaying)
- กลยุทธ์ที่ 6 ตามดวง (Fantalistic)
- กลยุทธ์ที่ 7 ตามเพื่อน/เสียงส่วนใหญ่ (Compliant)
- กลยุทธ์ที่ 8 ขาดพลังเพียงพอ (Paralytic)

จากการศึกษาของดิงค์เลจเกี่ยวกับรูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ พบว่าในจำนวน 8 กลยุทธ์ที่กล่าวมาแล้ว กลยุทธ์ การวางแผนอย่างรอบคอบ เป็นวิธีการของการตัดสินใจที่ดีที่สุด สำหรับขั้นตอนในการใช้กลยุทธ์ การวางแผนอย่างรอบคอบ มี 7 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ระบุปัญหาว่าคืออะไร ในขั้นนี้บุคคลจะต้องทราบเสียก่อนว่าเขาจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใด และจะตระหนักว่าเขามีสิ่งที่ต้องตัดสินใจ

ขั้นนี้เป็นขั้นที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าไม่ตระหนักว่า จะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใดแล้ว กระบวนการคิดหาทางเลือกเกี่ยวกับการตัดสินใจก็จะไม่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การตัดสินใจทุกเรื่องจะต้องเกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ข้อมูลที่พูดถึงมิใช่ข้อมูลทั่ว ๆ ไป แต่จะต้องเป็นข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจ ดังนั้นบุคคลจึงต้องรู้ศิลปะแห่งการเข้าใจว่า ข้อมูลอะไรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของเขา แหล่งข้อมูลจะได้มาจากไหนและจะได้ข้อมูลนั้นมาอย่างไร นอกจากนั้นข้อมูลบางชนิดจะได้มาจากภายนอก ส่วนข้อมูลบางชนิดจะต้องแสวงหาเอาเองภายในของตัวบุคคล

ขั้นที่ 3 รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ จากการรวบรวมข้อมูลในขั้นที่ 2 อาจทำให้บุคคลเริ่มมองเห็นทางเลือกของเขาขึ้นมาได้บ้าง ถ้าทางเลือกมีไม่มากอาจจะขอให้เขาใช้ความคิดถึงทางเลือกอื่นที่น่าจะเป็นไปได้ มาพิจารณาประกอบและเมื่อได้ทางเลือกพอสมควรแล้วก็ให้เขาเขียนทางเลือกเหล่านั้นลงในกระดาษ

ขั้นที่ 4 การชั่งน้ำหนักตัวเลือกแต่ละตัว สำหรับขั้นนี้จะต้องให้บุคคลพิจารณาว่าในแต่ละทางเลือกมีผลดี ผลเสียอย่างไร ผลดีผลเสียในที่นี้หมายความว่าเกี่ยวข้องกับชีวิตของเขา ไม่ใช่ผลดีสำหรับบุคคลอื่น ๆ และให้บุคคลนำผลดีผลเสียในแต่ละตัวมาชั่งน้ำหนักดูว่าตัวเลือกใดจะมีน้ำหนักดีกว่าตัวเลือกอื่น

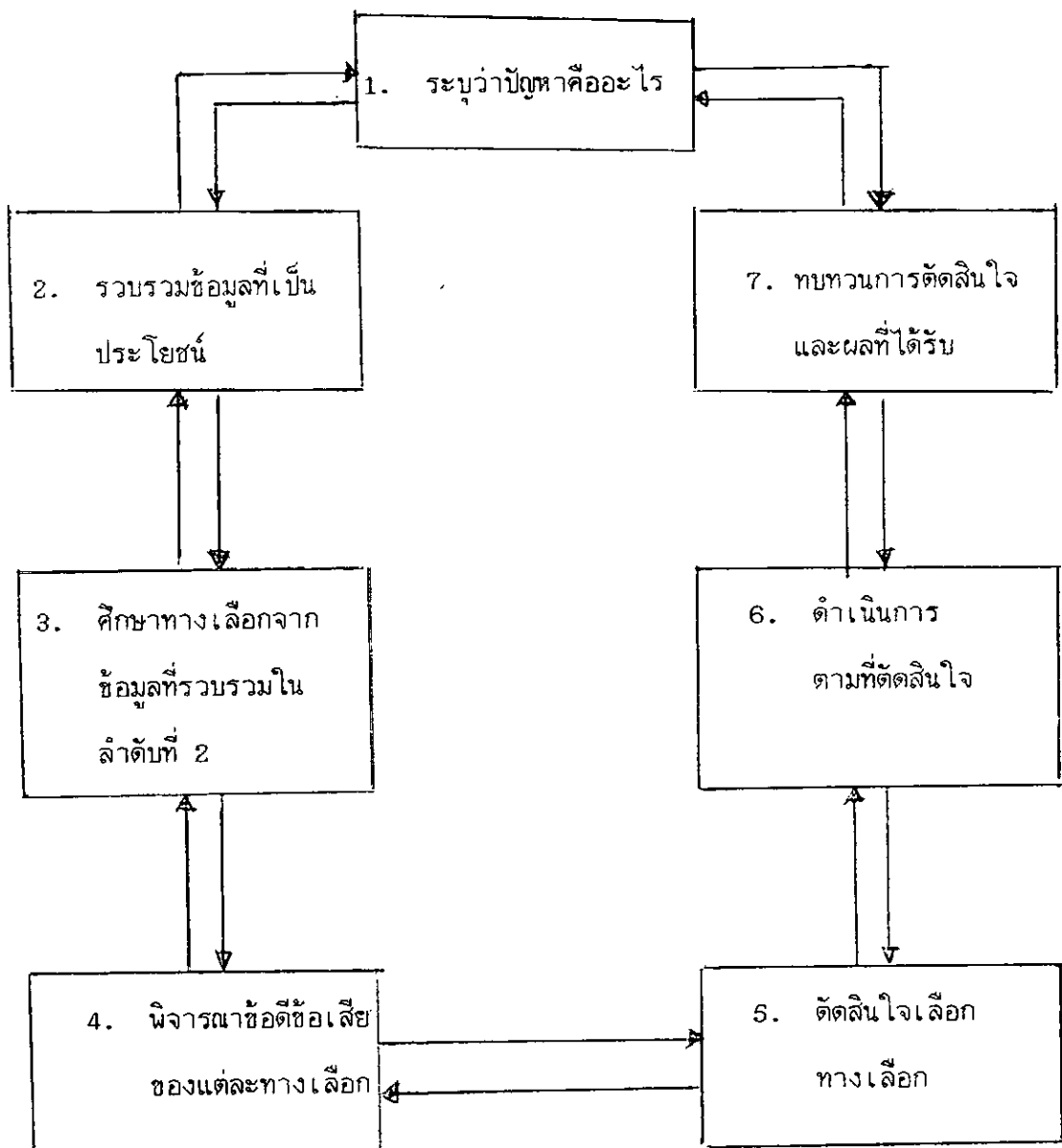
ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเลือก ถ้าบุคคลใดทำขั้นที่ 4 เรียบร้อย เขาก็พร้อมที่จะตัดสินใจเลือก ในการเลือกของเขาในขั้นนี้ส่วนใหญ่จะเป็นจากอันดับของตัวเลือกที่ได้

เขียนไว้ในขั้นที่ 4 นั่นเอง อย่างไรก็ตาม เขาอาจจะเลือกได้มากกว่า 1 อันดับ ถ้าการเลือกนั้นเป็นความต้องการของเขา

ขั้นที่ 6 ดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจ เมื่อได้ตัดสินใจว่าจะทำอะไร
เรียบร้อยแล้วบุคคลก็พร้อมที่จะลงมือดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจไว้ในขั้นที่ 5

ขั้นที่ 7 ทบทวนการตัดสินใจและผลที่ได้รับ เมื่อปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
ไปแล้ว บุคคลจะพบว่า การตัดสินใจเลือกของเขาสามารถช่วย หรือไม่ในการแก้ปัญหาจาก
ขั้นที่หนึ่งกับว่าผลของการตัดสินใจได้ช่วยในการแก้ปัญหา เขาก็จะอยู่กับการตัดสินใจนั้น

จากการกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ในการวางแผนอย่างรอบคอบจะต้องเริ่มจากการ
ระบุปัญหาว่าคืออะไร การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ ชั่งน้ำหนักตัว
เลือกแต่ละตัว การตัดสินใจเลือก ดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจ และทบทวนการตัดสินใจและ
ผลที่ได้รับ

ภาพประกอบ 1 รูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ โดยการวางแผนอย่างรอบคอบ

(นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2528 : 45; อ้างอิงมาจาก Dinklage. 1977)

3.5 ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของเกอแลต (Gelatt's Decision

Making Theory)

เกอแลต (ศุภวดี บุญดวงศ์. 2528 : 138 - 139; อ้างอิงมาจาก Gelatt. 1974) ได้เสนอทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพว่ามีลักษณะเป็นวัฏจักรตามธรรมชาติ ตามกระบวนการการตัดสินใจ ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่เป็นตัวเลือก อาจมีตัวเลือกหลาย ๆ ตัว เลือกก็ได้

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลือกเหล่านั้น ถ้าเป็นตัวเลือกทางการศึกษาก็ควร รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัคร หลักสูตรจำนวนผู้เรียนสถานศึกษารับไว้ได้และ ค่าใช้จ่าย เป็นต้น และถ้าเป็นการเลือกอาชีพควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ สวัสดิการที่ได้รับ รายได้และการฝึกอบรมเพื่อ เข้าสู่อาชีพ นอกจากนี้บุคคลต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองเช่น ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ ทักษะ

ขั้นที่ 3 นำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพหรือการศึกษาที่รวบรวมไว้มาเปรียบเทียบกับข้อมูล เกี่ยวกับตนเอง เพื่อทำนายถึงความเป็นไปได้และผลที่เกิดขึ้นหลังการตัดสินใจแล้ว

ขั้นที่ 4 ทำความกระจ่างแจ้งกับระบบค่านิยมของตน แล้วนำมาประกอบการ พิจารณาตัดสินใจเลือกตัวเลือกที่เหมาะสมกับตนให้มากที่สุด

ขั้นที่ 5 ประเมินตัวเลือกทั้งหมดแล้วตัดสินใจแบบเด็ดขาดหรือแบบค้นหาข้อมูล เพิ่มเติมอีก ถ้าเป็นการตัดสินใจแบบเด็ดขาด บุคคลก็จะประเมินการทำนายผลที่เกิดขึ้น จากการตัดสินใจนั้นอีกครั้งเพื่อความมั่นใจ และถ้าหากเป็นการตัดสินใจแบบค้นหาข้อมูล เพิ่มเติมอีก บุคคลก็จะกลับไปสู่ขั้นที่ 2 ใหม่ ดำเนินการจนครบทุกขั้นจนสามารถตัดสินใจได้

3.6 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

บุคคลสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม ประสบความสำเร็จก้าวหน้าในอาชีพนั้น ต้องพบอุปสรรคอย่างมากมาย ดังนั้นจึงมีผู้พยายามหาความรู้เกี่ยวกับการเลือกอาชีพ จึงทำให้เกิดทฤษฎีการเลือกอาชีพหลายทฤษฎี ดังนี้

3.6.1 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของวิลเลียมสัน

(Williamson's Traits and Factors Theory)

วิลเลียมสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 16 - 67; อ้างอิงมาจาก Williamson. 1937) มีความเชื่อว่า "อาชีพของบุคคลมิใช่การลองผิดลองถูก แต่ต้องใช้ความคิดในการวินิจฉัยวิเคราะห์อย่างดี" บุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาลักษณะของอาชีพประกอบการพิจารณาลักษณะของตนเองรวมทั้งจะพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงาน เวลา และทุนทรัพย์ที่จะใช้เตรียมตัวประกอบอาชีพ

สำหรับหลักการเลือกอาชีพตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคลิกลักษณะ สอดคล้องกับหลักการเลือกอาชีพของพาร์สัน ซึ่งประกอบด้วยหลักการเลือกอาชีพ 3 ประการคือ (Crites. 1969 : 90-91)

ประการที่ 1 การวิเคราะห์ตนเองในด้านความสามารถ ความสนใจ

ประการที่ 2 การวิเคราะห์อาชีพ โดยบุคคลจะต้องแสวงหาความรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน เวลา และทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคงและโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ

ประการที่ 3 การใช้วิจรณ์ญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

นอกจากนี้ แคทซ์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 68; อ้างอิงมาจาก Katz. 1963) ได้สรุปหลักการที่สำคัญของการเลือกอาชีพตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกลักษณะไว้ว่า บุคคลแต่ละคนจะเหมาะกับอาชีพเพียงหนึ่งหรือสามประเภทเท่านั้น ไม่

ได้เหมาะกับทุกอาชีพ การเลือกอาชีพของบุคคลมีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาทางการศึกษาและบุคคลแต่ละคนควรจะได้วางโครงการในการเลือกอาชีพ เพราะเป้าหมายของโครงการเลือกอาชีพนั้นจะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องช่วยให้บุคคลได้เลือกอาชีพอย่างเหมาะสมกับตนเอง ตลอดทั้งประสบการณ์ความก้าวหน้าในอาชีพที่ได้เลือกแล้วนั้น

3.6.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินซ์เบิร์ก กิ้นส์เบิร์ก

อะเซลแรคและเฮิร์มา (Ginzberg, Ginsberg, Axelrad and Herma)

กินซ์เบิร์ก และคนอื่น ๆ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 90, อ้างอิงมาจาก Ginzberg and others. 1951) ได้ศึกษาเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพไว้ดังนี้

1. การตัดสินใจเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น เมื่ออายุน้อยที่สุดประมาณ 6-7 ปี และการตัดสินใจเลือกอาชีพจะมีมากขึ้นเมื่ออายุ 10 ปี หรือมากกว่า
2. การตัดสินใจเลือกอาชีพแต่ละครั้งในระยะวัยรุ่นจะมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของบุคคลนั้นตั้งแต่วัยแรก ๆ ของชีวิตเป็นต้นมาและมีอิทธิพลต่อไปในอนาคต การตัดสินใจเลือกอาชีพในระยะวัยรุ่นนั้น โดยทั่วไปเมื่อเกิดขึ้นมักจะไม่เปลี่ยนแปลงอีก
3. การตัดสินใจเลือกอาชีพ ต้องการความสมดุลย์ขององค์ประกอบส่วนบุคคลกับโอกาสและขีดจำกัดของความเป็นจริง

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินซ์เบิร์กและคนอื่น ๆ สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการการเลือกอาชีพมิใช่การตัดสินใจเพียงครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจหลายครั้งในช่วงเวลาหลายปีประสบการณ์ในแต่ละวัยมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

3.6.3 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของเชฟเฟอร์

เชฟเฟอร์ (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 22-23; อ้างอิงมาจาก Schaffer. 1970) กล่าวว่า บุคคลเลือกอาชีพเพื่อให้สนองความต้องการของตน และถ้าเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับความต้องการจะทำให้มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จ

ในชีวิตการทำงาน เซฟเฟอร์ ได้ศึกษาวิจัยจากบุคคลที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ เขาสรุปได้ว่า บุคคลมีความต้องการด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น
2. ความต้องการความรัก และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ได้รับความรักและความอบอุ่นจากบุคคลอื่น
3. ความต้องการประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ
4. ความต้องการควบคุมผู้อื่น มีอำนาจเหนือผู้อื่น
5. ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น
6. ความต้องการแสดงตนเอง
7. ความต้องการสถานะทางเศรษฐกิจสังคม
8. ความต้องการปฏิบัติตามค่านิยมที่ตนยึดถือ
9. ความต้องการทำตามผู้อื่น ไม่ต้องมีความรับผิดชอบมาก
10. ความต้องการแสดงความคิดริเริ่มในการดำเนินกิจการต่าง ๆ
11. ความต้องการความมั่นคงทางเศรษฐกิจคือ ต้องการรายได้สม่ำเสมอ
12. ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ทำงานอิสระ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

4.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ชวาลลี และกิดดิส (Schwallie and Giddis. 1991 : 430) ได้ศึกษาผลของการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพให้แก่ผู้ให้บริการแนะแนวด้านอาชีพ ผลการศึกษาพบว่า การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพทำให้ผู้ที่เข้าร่วมการประชุมซึ่งเป็นผู้ให้บริการแนะแนวด้านอาชีพมีความรู้และทักษะในการให้ข้อมูลด้านอาชีพแก่ผู้รับบริการมากขึ้น

แบงเลย์ (Bangley. 1992 : 1673-A) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผล
การประเมินตนเองและการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่สามารถ
ตัดสินใจเลือกอาชีพได้ ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มการประเมินตนเองและการให้
คำปรึกษาด้านอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ดีกว่า กลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ
เพียงอย่างเดียว

ริชาร์ดสัน (Richardson. 1993 : 2520-A) ได้ศึกษาผลของการเข้าร่วม
โปรแกรมการพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษพบว่า
นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีการวางแผนและการตัดสินใจ
เลือกอาชีพดีขึ้น

2.2.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ทิพย์มาศย์ นิมลศักดิ์ (2530 : 52) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ
ที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษ
พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น

จันทนา กาไหล่ทอง (2537 : 54) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษา
แบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน
ทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ได้รับ
การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น

จากการวิจัยต่างประเทศและในประเทศสรุปได้ว่า ในการพัฒนาการตัดสินใจ
เลือกอาชีพนั้น สามารถพัฒนาโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ
การประชุมเชิงปฏิบัติการ ชุดการแนะแนวอาชีพ การใช้โปรแกรมการพัฒนาการตัดสินใจ
เลือกอาชีพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียน วัดพุทธบูชา เขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานคร ที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 56 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน วัดพุทธบูชา เขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2539 ที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 226 คน ตอบแบบสอบถาม กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. ผลการตอบแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ พบว่า นักเรียนที่มี กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา มีจำนวน 56 คน
3. ผู้วิจัยสอบถามความสมัครใจนักเรียนในข้อ 2 ในการเข้าร่วมการทดลอง ปรากฏว่า นักเรียนทุกคนสมัครใจเข้าร่วมทดลอง แล้วผู้วิจัยสุ่มนักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วม การทดลองโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายได้นักเรียนจำนวน 30 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีดังนี้

1. แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
3. โปรแกรมการสอนแบบปกติ

วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี ตำรา เอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.2 สร้างแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบสถานการณ์ โดยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพของ ผกา บุญเรือง (2520 : 56) อรอนงค์ แจ่มผล (2525 : 66 - 75) ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์ (2530 : 112 - 123) และจันทนา กาโหลทอง (2537 : 66 - 75)

1.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพที่สร้างขึ้นจำนวน 9 สถานการณ์ ๆ ละ 5 ข้อ รวม 45 ข้อ ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน คือ ผศ.วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ผศ.พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และอาจารย์อรุณี ชาญด้วยกิจ ตรวจสอบข้อความในแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะได้แบบสอบถามจำนวน 9 สถานการณ์ ๆ ละ 5 ข้อ รวม 45 ข้อ

1.4 นำแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2539 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อใช้ โดยวิธีหาอัตราส่วนวิกฤต t เป็นรายข้อตามวิธีการทดสอบ t (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535 : 139) แล้วคัดเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้จำนวน 6 สถานการณ์ ๆ ละ 5 ข้อ รวม 30 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยมีค่า t อยู่ระหว่าง 1.75-8.53

1.5 นำคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบสอบถาม จำนวน 6 สถานการณ์ ในข้อ 1.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตร Kuder-Richardson K.R.20 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535 : 130) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .88

ตัวอย่าง แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

โปรดอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้แล้วพิจารณาว่า ถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะมีลำดับขั้นตอนการตัดสินใจอย่างไร ขอให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจในข้อ ที่ 1 ที่นักเรียนเลือกคืออะไร
3. ทางเลือกที่นักเรียนจะเลือกคืออะไร
4. ข้อดี ข้อเสีย ของทางเลือกที่นักเรียนเลือกในข้อ 3 คืออะไร
5. ทางเลือกที่นักเรียนน่าจะเลือกมากที่สุดคืออะไร

ตัวอย่างสถานการณ์

เด่นชัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่า 2 เขามีความสามารถทางด้านช่างโทรทัศน์ เขาเลือกวิชาช่างโทรทัศน์และวงจรอิเล็กทรอนิกส์เป็นวิชาเลือก นอกจากนี้ เขายังช่วยอาจารย์ผู้สอนวิชาช่างโทรทัศน์ซ่อมโทรทัศน์ที่ใช้ภายในโรงเรียน เขาชอบศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวงจรโทรทัศน์จากหนังสือและจากครูผู้สอนวิชานี้ อยู่เสมอ เขาเคยได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาชีพทางด้านช่างโทรทัศน์จากกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง กลุ่มที่ 7 และในช่วงวันหยุดและปิดภาคเรียน เขาช่วยน้ำซิ้งมีร้านซ่อมโทรทัศน์ทำการซ่อมโทรทัศน์ ดังนั้นเขาตั้งใจว่าเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.ว.ช.) สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิชาการระบบสื่อสารและโทรคมนาคม และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะเป็นช่างโทรทัศน์ซึ่งเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี เป็นงานที่เขาชอบและถนัด ส่วนบิดามารดาต้องการให้เด่นชัยเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและศึกษาต่อในชั้นอุดมศึกษา เพราะบิดามารดาหวังว่าเมื่อเขาสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาเข้ารับราชการ เขาจะได้มีอาชีพที่มั่นคง ที่รายได้แน่นอน ไม่ลำบาก และเป็นที่เชิดหน้าชูตาของวงศ์ตระกูล

แนวการตอบ จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาที่เด่นชัยต้องตัดสินใจภายหลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ.....

เฉลย ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิชาการระบบสื่อสารและโทรคมนาคม

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกในข้อ 1 ที่

นายเด่นชัยเลือกคือ.....

เฉลย ทางเลือกที่ 1. ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

4. ข้อดีและข้อเสียของทางเลือก ที่นายเด่นชัย เลือกในข้อ 3 คือ.....

๒. ^{๒๒} ข้อคือ บิดา มารดา พ่อใจ

ทางเลือกที่ 2. ศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.ว.ช.) สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิชาสื่อสารและโทรคมนาคม

ข้อเสียคือ บิดา มารดา ไม่พอใจ

5. ทางเลือกที่เด่นชัดคิดว่าเหมาะสมกับตนเองมากที่สุดคือ.....

เฉลย ศึกษาต่อระดับ ป.ว.ช. สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิชาสื่อสารและโทรคมนาคม

คำตอบตรงกับเฉลยให้

คำตอบไม่ตรงกับเฉลยให้

0 คะแนน

2. โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.1 ศึกษารายละเอียดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และรายละเอียดคู่มือแนะแนว การจัดกิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับทฤษฎี และหลักการกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพและชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว จากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเนื้อหาและกิจกรรมในการสร้างโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ

2.3 สร้างโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะประกอบไปด้วยการชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู คู่มือนักเรียน ซึ่งโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว จะให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยชุดการสอนมีขั้นตอนการใช้ดังนี้

2.3.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพัฒนาความรู้เดิม

2.3.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยจะสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อสร้างความคุ้นเคย และความสนใจในเรื่องจะเรียน

2.3.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยชี้แจงกฎระเบียบ กติกา วิธีปฏิบัติที่กิจกรรม เพื่อให้ นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง

2.3.3.1 ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่ง อ่านบัตรสรุปเนื้อหา และบัตรเนื้อหา

2.3.3.2 ให้นักเรียนประกอบกิจกรรม เช่น ดูวีดิทัศน์
รูปภาพ

2.3.3.3 ให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิด

2.3.4 ขึ้นสรุปผลการเรียนรู้ให้ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่เรียนเพื่อ
สรุปประเด็นสำคัญ ๆ ของสิ่งที่นักเรียนได้เรียน

2.3.5 ขึ้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด
หลังเรียนเพื่อดูการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

2.4 นำโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามข้อ 2.3 ที่สร้างขึ้น
ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ ผศ.วันเพ็ญ
พงศ์ประยูร ผศ.พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และอาจารย์อรุณี ชาญด้วยกิจ ตรวจสอบข้อความ
โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุง
แก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.5 นำโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่ได้ปรับปรุงแก้ไข
ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปหาประสิทธิภาพของชุดการสอน โดยใช้เกณฑ์ 60/60 กับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่
กลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพชุดการสอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดประสิทธิภาพของชุดการสอน
กิจกรรมแนะแนว ยึดหลักการที่ว่า การเรียนรู้สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน
ได้โดยการกำหนดเกณฑ์ ผู้วิจัยคำนึงถึงกระบวนการเรียนรู้ และผลลัพธ์ขั้นต่ำที่นักเรียนได้รับ
จากการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ตามเกณฑ์ของกรมวิชาการ ซึ่งกำหนด
ได้ว่า นักเรียนต้องทำแบบฝึกหัดตามเกณฑ์ 60/60 จึงจะถือว่าผ่าน (กรมวิชาการ. 2521 : 39)

60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งกลุ่มทำแบบฝึกหัดหลักการเรียน
แต่ละหัวข้อได้คิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

60 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งกลุ่มทำแบบฝึกหัดการเรียนรู้ครบทุกหัวข้อของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวได้ถูกต้องเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

ลำดับชั้นในการทดลองประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวผู้วิจัยดำเนินการขั้นตอนดังนี้ (กรมวิชาการ. 2521 : 40)

ขั้นที่ 1 การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง

ผู้วิจัยนำชุดการสอน ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 คน ซึ่งมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ขึ้นไป จำนวน 1 คน และนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1 ลงมาจำนวน 1 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาและระยะเวลาที่ใช้ในการสอน และนำไปหาค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขชุดการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 2 การทดลองแบบกลุ่มเล็ก

ผู้วิจัยนำชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขในขั้นที่ 1 แล้วไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 คน ที่มีความสามารถคละกัน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาการสอน ภาษา และระยะเวลาที่ใช้ในการสอน และนำไปหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแล้วปรับปรุงแก้ไขชุดการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การทดลองภาคสนาม

ผู้วิจัยนำชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขในขั้นที่ 2 แล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่มีความสามารถคละกัน นำคะแนนที่ได้ไปหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแล้วปรับปรุงชุดการสอนให้ได้ตามเกณฑ์คือ 60/60

2.5.1 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยดำเนินการหาประสิทธิภาพดังนี้

ผู้วิจัยตรวจแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้แต่ละหัวข้อ และตรวจสอบแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวครบทุกหัวข้อ นำคะแนนที่ได้มาหาคำนวณหาประสิทธิภาพชุดการสอน โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2525 : 247)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N} \times 100}{A} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N} \times 100}{B}$$

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดหลังเรียนที่จัดไว้ในชุดการสอน
$\sum X$	แทน	คะแนนของนักเรียนทั้งกลุ่มที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ในแต่ละหัวข้อ
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดแต่ละหัวข้อ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของชุดการสอนในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน
$\sum F$	แทน	คะแนนของนักเรียนทั้งกลุ่มที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ครบทุกหัวข้อในชุดการสอน
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดเมื่อจบบทเรียนครบทุกหัวข้อ

เกณฑ์ที่ต้องการคือ $E_1 : E_2 = 60 : 60$ เกณฑ์ที่ใช้เท่ากับเกณฑ์ของ
กรมวิชาการซึ่งกำหนดไว้ว่านักเรียนต้องทำข้อสอบได้คะแนนตั้งแต่ ร้อยละ 60 ขึ้นไป
จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

N	ΣX	A	E_1	ΣF	B	E_2
30	107.41	5	71.61	120	5	80

จากตาราง 1 ปรากฏว่าประสิทธิภาพชุด $E_1 : E_2$ เท่ากับ 71.61 : 80
ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 60 : 60

โปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวใช้กับกลุ่มทดลอง โดยดำเนินการทดลองทั้งสิ้น
14 ครั้ง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 50 นาที ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา
15.30 - 16.20 น. ตั้งแต่วันที่ 11 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2539 ถึงวันที่ 27 เดือน
ธันวาคม พ.ศ.2539 (ดังรายละเอียดภาคผนวก)

3. โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพแล้วนำมา

สร้างโปรแกรมการสอนแบบปกติ

3.2 สร้างโปรแกรมการสอนแบบปกติซึ่งมีเนื้อหา สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

ของการศึกษาวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยมีขั้นตอน

ในการสอน ดังนี้

3.2.1 ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

3.2.2 ขั้นสอน ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น

3.2.3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุป ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

3.3 นำโปรแกรมการสอนแบบปกติ ตามข้อ 3.2 ที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผศ.วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ผศ.พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และอาจารย์อรุณี ชาญด้วยกิจ ตรวจสอบข้อความโปรแกรมการสอนแบบปกติให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะจุดมุ่งหมายวิธีการดำเนินงานและสื่อการสอน และอุปกรณ์การสอนแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 นำโปรแกรมการสอนแบบปกติ ไปทดลองใช้กับนักเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 15 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับนักเรียนทางด้านภาษา และระยะเวลา ก่อนนำไปใช้จริง

โปรแกรมการสอนแบบปกติโดยดำเนินการทดลองทั้งสิ้น 14 ครั้ง ใช้เวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.30 - 16.20 น. ตั้งแต่วันที่ 11 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2539 ถึงวันที่ 27 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2539 (ตั้งรายละเอียดภาพผนวก)

วิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลอง Randomized Control Group Pretest-Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535 : 67) มีรูปแบบการทดลอง ดังนี้

ตาราง 2 แบบแผนการทดลอง แบบ Randomized Control Group Pretest-
Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
RE	T_1	X	T_2
RC	T_1	$\sim$ X	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

RE	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม กำหนดให้เป็นกลุ่มทดลอง
RC	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม กำหนดให้เป็นกลุ่มควบคุม
T_1	แทน	การทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
T_2	แทน	การทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
X	แทน	การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
$\sim$ X	แทน	การสอนแบบปกติ

2. การดำเนินการทดลอง

2.1 ก่อนทดลอง ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

2.1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 226 คน

ตอบแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.1.2 ผู้วิจัยคัดเลือกนักเรียนในข้อ 2.1.1 ที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา ได้นักเรียนจำนวน 56 คน

2.1.3 ผู้วิจัยสอบถามความสมัครใจนักเรียนในข้อ 2.2 ในการเข้าร่วมการทดลอง ปรากฏว่า นักเรียนทุกคนสมัครใจเข้าร่วมทดลอง แล้วผู้วิจัยสุ่มนักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมทดลอง แล้วผู้วิจัยสุ่มนักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลองโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายได้นักเรียนจำนวน 30 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 15 คน และเก็บคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2.2 การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังต่อไปนี้

2.2.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพแก่กลุ่มทดลองตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ดำเนินการทดลองทั้งสิ้น 14 ครั้ง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 15.30 - 16.20 น.

2.2.2 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพแก่กลุ่มควบคุมตามโปรแกรมการสอนแบบปกติ ดำเนินการทดลองทั้งสิ้น 14 ครั้ง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 15.30 - 16.20 น.

2.3 หลังทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังต่อไปนี้

2.3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งเป็นแบบสอบถามอีกชุดหนึ่งคู่ขนานกับแบบสอบถามชุดแรกที่ใช้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง นำคะแนนที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามภายหลังการทดลองเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

2.3.2 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ก่อนและหลังการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม มาวิเคราะห์ทางสถิติ

วิธีจัดกระทำข้อมูล

1. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนของกลุ่มทดลอง ก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนได้รับการสอนแบบปกติ
2. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
3. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนปกติ
4. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535 : 147 – 149)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยวิธีหาอัตราส่วนวิกฤต t เป็นรายชื่อตามวิธีการของ t -test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535 : 139)

$$f = \frac{M_s b}{M_{s wi}}$$

$$t = \frac{\bar{X}_{\text{สูง}} - \bar{X}_{\text{ต่ำ}}}{\sqrt{\frac{S_{\text{สูง}}^2}{n_{\text{สูง}}} + \frac{S_{\text{ต่ำ}}^2}{n_{\text{ต่ำ}}}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
	$\bar{X}_{\text{สูง}}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_{\text{ต่ำ}}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	$S_{\text{สูง}}^2$	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	$S_{\text{ต่ำ}}^2$	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n	แทน	จำนวนคนในแต่ละกลุ่มซึ่งเท่ากัน

2.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือก โดยใช้สูตร

คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) K.R.20 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535 : 130)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ = 1-p
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2.3 หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยใช้สูตรดังนี้

(ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2525 : 247)

๓. correlation

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N} \times 100}{A}$$

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N} \times 100}{B}$$

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดหลังเรียนที่จัดไว้ในชุดการสอน
$\sum X$	แทน	คะแนนของนักเรียนทั้งกลุ่มที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนในแต่ละหัวข้อ
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดแต่ละหัวข้อ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของชุดการสอนในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน
$\sum F$	แทน	คะแนนของนักเรียนทั้งกลุ่มที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนครบทุกหัวข้อในชุดการสอน
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดเมื่อจบบทเรียนครบทุกข้อ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดสอนกิจกรรมแนะแนว โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซ์ (The Wilcoxon's Matched-Pairs Signed-Ranks Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 91-97)

3.2 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของ กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซ์ (The Wilcoxon's Matched-Pairs Signed-Ranks Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 91-97)

3.3 เปรียบเทียบ ความแตกต่างกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโดยใช้การทดสอบของ แมน-วิทนี (The Mann - Whitney U test.) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 120 - 128)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
Mdn	แทน	ค่ามัธยฐาน
Q.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched - Pairs Signed-Ranks test)
U	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการทดสอบของ แมน-วิทนี (The Mann - Whitney U Test)

ผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

1. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนของกลุ่มควบคุมก่อนได้รับการสอนแบบปกติผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนได้รับการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	Mdn	Q. D.	U
กลุ่มทดลอง	15	4.00	3.00	95
กลุ่มควบคุม	15	3.00	2.50	

จากตาราง 3 พบว่า ก่อนการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนได้รับการสอนแบบปกติมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน ✓

2. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับชั้นของนักเรียน
กลุ่มทดลองก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนได้รับ
การสอนแบบปกติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับชั้นของนักเรียน
กลุ่มทดลองก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อน
ได้รับการสอนแบบปกติ

ลำดับชั้นตอน ของกระบวนการ การตัดสินใจเลือกอาชีพ	กลุ่ม	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		U
		Mdn	Q. D.	Mdn	Q. D.	
1. ชั้นระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจ		1.00	1.50	1.00	1.00	99.5
2. ชั้นรวบรวมข้อมูล ที่เป็นประโยชน์		0	0	0	0	105.5
3. ชั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่		1.00	1.00	1.00	1.00	97
4. ชั้นพิจารณาข้อดีและข้อเสีย ของแต่ละทางเลือก		0	0	0	0	105
5. ชั้นตัดสินใจเลือกทางเลือก ที่เหมาะสม		0	0.50	0	0.50	95

จากตาราง 4 พบว่า ก่อนการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองก่อนได้รับการใช้ชุด
การสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนได้รับการสอนแบบปกติมีกระบวนการตัด
สินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับชั้น ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

กลุ่มทดลอง	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนทดลอง	15	4.00	3.00	0*
หลังทดลอง	15	13.00	2.50	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุด
การสอนกิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 แสดงว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว สามารถทำให้นักเรียนมี
กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น

4. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับขั้นของนักเรียน
กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ผลวิเคราะห์ข้อมูลแสดง
ในตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับขั้นของนักเรียน
กลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

ลำดับขั้นตอน ของการบวนการ ตัดสินใจเลือกอาชีพ	การทดสอบ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		T
		Mdn	Q.D.	Mdn	Q.D.	
1. ขั้นระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจ		1.00	1.50	4.00	1.00	0*
2. ขั้นรวบรวมข้อมูล ที่เป็นประโยชน์		0	0	1.00	1.00	4*
3. ขั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่		1.00	1.00	4.00	1.00	0*
4. ขั้นพิจารณาข้อดีและข้อเสีย ของแต่ละทางเลือก		0	0	1.00	1.00	0*
5. ขั้นตัดสินใจเลือกทางเลือก ที่เหมาะสม		0	0.50	3.00	1.00	0*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับชั้นดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับชั้นดีขึ้น

5. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังใช้การสอนแบบปกติ

กลุ่มควบคุม	N	Mdn.	Q.D.	T
ก่อนทดลอง	15	3.00	2.50	1*
หลังทดลอง	15	9.00	4.50	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการสอนแบบปกติเรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ทำให้นักเรียนมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น

6. เปรียบเทียบของกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับขั้นของ
 นักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดง
 ในตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับขั้นของนักเรียน
 กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

ลำดับขั้นตอน ของการบวนการ ตัดสินใจเลือกอาชีพ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		T
	Mdn.	Q.D.	Mdn.	Q.D.	
1. ขั้นระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจ	1.00	1.00	3.00	1.50	0*
2. ขั้นรวบรวมข้อมูล ที่เป็นประโยชน์	0	0	0	0.5	7*
3. ขั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่	1.00	1.00	3.00	1.50	7*
4. ขั้นพิจารณาข้อดีและข้อเสีย ของแต่ละทางเลือก	0	0	1.00	1.00	0*
5. ขั้นตัดสินใจเลือก ทางเลือกที่เหมาะสม	0	0.50	1.00	1.50	3.50*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่า หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในชั้นระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจ ชั้นรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ชั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ ชั้นพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก ชั้นตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	Mdn.	Q. D.	U
กลุ่มทดลอง	15	13.00	2.50	70.5*
กลุ่มควบคุม	15	9.00	4.50	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่าหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่อง กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ

8. เปรียบเทียบ กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับชั้นของนักเรียน
กลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอน
แบบปกติผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับชั้นของนักเรียน
กลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการ
การสอนแบบปกติ

ลำดับชั้นตอน ของกระบวนการ ตัดสินใจเลือกอาชีพ	กลุ่ม	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		U
		Mdn.	Q.D.	Mdn.	Q.D.	
1. ชั้นระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจ		4	1	3	1.5	84
2. ชั้นรวบรวมข้อมูล ที่เป็นประโยชน์		1	1	0	0.5	69*
3. ชั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่		4	1	3	1.5	79.5
4. ชั้นพิจารณาข้อดีและข้อเสีย ของแต่ละทางเลือก		1	1	1	1	109
5. ชั้นตัดสินใจเลือก ทางเลือกที่เหมาะสม		3	1	1	1.5	59.5*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในชั้นรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และชั้นตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมดีกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพชั้นระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจ ชั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ และชั้นพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมาจำนวน 56 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2539 ที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมาจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
3. โปรแกรมการสอนแบบปกติ

การดำเนินการทดลอง

1. การทดลอง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้
 - 1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 226 คน ตอบแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.2 ผู้วิจัยจะคัดเลือกนักเรียนที่มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาได้นักเรียน จำนวน 56 คน

1.3 ผู้วิจัยสอบถามความสมัครใจ นักเรียนในข้อ 2.2 ในการเข้าร่วมการทดลองปรากฏว่า นักเรียนทุกคนสมัครใจเข้าร่วมทดลอง แล้วผู้วิจัยสุ่มนักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลองโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายได้นักเรียนจำนวน 30 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 15 คน แล้วเก็บคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2. การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองทั้ง 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพแก่กลุ่มทดลองตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยดำเนินการทดลองทั้งสิ้น 14 ครั้ง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ละ 2 ครั้งๆละ 50 นาที ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.30 - 16.20 น. ตั้งแต่วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 ถึงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2539

2.2 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพแก่กลุ่มควบคุมตามโปรแกรมการสอนแบบปกติ โดยดำเนินการทดลองทั้งสิ้น 14 ครั้ง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 15.30 - 16.20 น. ตั้งแต่วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 ถึงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2539

3. หลังการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตอบแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งเป็นแบบสอบถามอีกชุดหนึ่งที่คู่ขนานกับแบบสอบถามชุด

ที่ใช้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง นำคะแนนที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามภายหลังการทดลองเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

3.2 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากผลการตอบแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ก่อนและหลังการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม มาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งแยกวิเคราะห์ดังนี้

1. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซ์ (The Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test)

2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซ์ (The Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test)

3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองภายหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และกลุ่มควบคุมภายหลังการสอนแบบปกติ โดยใช้การทดสอบของแมน-วิทนี (The Mann-Whitney U test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดนุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสม ประกอบด้วย ทัศนูปภาพ เทปเสียง เกมและแผ่นใส ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนตามความสามารถของตน ส่วนเนื้อหาและกิจกรรมยังฝึกฝนให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นฝึกคิด ฝึกวิเคราะห์ ฝึกตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง สามารถทำงานอย่างเป็นไปตามลำดับขั้นตอน สามารถทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเองจากการทำแบบทดสอบที่มีอยู่ในชุดการสอน

ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับ แอชบี (Ashby. 1972 : 15-17) ที่ศึกษาพบว่า ชุดการสอนจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น หลังจากที่นักเรียนเรียนด้วยชุดการสอนจนแต่ละบทเรียนแล้ว นักเรียนสามารถจะทราบความก้าวหน้าของตนเองจากการทำแบบทดสอบที่มีอยู่ในชุดการสอน

ในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้คือ ขั้นทดสอบก่อนเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนค้นคว้าเพื่อพิจารณาพื้นความรู้เดิม ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยชี้แจงกฎ ระเบียบ กติกา วิธีการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ขั้นสรุปผลการเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประเด็นสำคัญ ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนได้เรียน แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม และขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน โดยผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน เพื่อพิจารณาว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด

ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว พบว่า นักเรียนสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียน เข้าห้องเรียนตามเวลาที่กำหนด ในระยะแรก ๆ นักเรียนอภิปรายและซักถามน้อย ไม่กล้าตัดสินใจต้องได้รับคำแนะนำจากผู้วิจัย ไม่มีหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ ภายหลังการร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวระยะหนึ่ง นักเรียนกล้าซักถาม อภิปราย ทำงานร่วมกับเพื่อนนักเรียน แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์มากยิ่งขึ้น และนำข้อมูลทั้งด้านความสนใจ ความสามารถ บุคลิกภาพ ค่านิยมในอาชีพของตนเอง และข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ มาประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพ จึงทำให้กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนในแต่ละขั้นตอนพัฒนามากขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ (2525 : 26) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดราชโอรส กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ได้รับ การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพมีปัญหาในการเลือกอาชีพน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้บรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

มีสื่อการสอนต่าง ๆ เช่น วีดิทัศน์ เอกสารประกอบการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และสรุปเนื้อหาที่สำคัญเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มควบคุมในระหว่างการสอนแบบปกติ พบว่าในระยะแรก ๆ นักเรียนสนใจในการฟังคำบรรยาย ซักถามและแลกเปลี่ยนเล็กน้อย ไม่กล้าตัดสินใจต้องถามความคิดเห็นจากเพื่อนนักเรียนหรือผู้วิจัย การสรุปประเด็นสำคัญต่าง ๆ มีการสรุปไม่มาก ผู้วิจัยต้องกระตุ้นให้นักเรียนช่วยกันสรุป หลังดำเนินการสอนแบบปกติไประยะหนึ่ง นักเรียนสนใจเกี่ยวกับบทเรียนมากขึ้น มีการซักถามปัญหาต่าง ๆ และอภิปรายมากขึ้น นักเรียนช่วยกันสรุปเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนแต่ละเรื่อง ภายหลังการทดลอง นักเรียนมีความเห็นว่าในการสอนแบบปกติ ทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพเพิ่มขึ้น นักเรียนได้พัฒนาตนเองมากขึ้น จึงทำให้กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละขั้นตอนของนักเรียนดีขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์ (2530 : 32) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของ นักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษพบว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ทำให้นักเรียนมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่าการสอนแบบปกติ เนื่องจากในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อการสอน การจัดกิจกรรมโดยคู่มือครู ช่วยให้ผู้วิจัยดำเนินการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามลำดับขั้น ส่วนคู่มือนักเรียน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทบาทของตนในการเรียนและสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง นอกจากนั้นสื่อ

การสอนที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เหมาะสมกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำให้นักเรียนเกิด ความสนุกสนานและเร้าความสนใจ อันเป็นส่วนสำคัญในการชักจูงให้นักเรียนอยากเรียน มากขึ้น และยังช่วยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ฝึกให้นักเรียนรู้จัก ตัดสินใจและความรับผิดชอบต่อตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้นักเรียนยัง ได้ทำ แบบฝึกหัดก่อนและหลัง เรียน ทำให้นักเรียนทราบว่าก่อนและหลังจากที่นักเรียนได้รับการใช้ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวแล้วนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด

นอกจากนี้ ในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจ เลือกอาชีพทำให้นักเรียนรู้จักตนเอง ทั้งในด้านความสนใจ ความสามารถ บุคลิกภาพ และ ค่านิยมในอาชีพ และรู้จักอาชีพต่าง ๆ มากขึ้น โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม แบบประเมิน การอภิปราย กรณีตัวอย่าง ใบงาน การทำงานกลุ่ม สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ทำงานร่วมกัน แสดงความคิดเห็น คิดวิเคราะห์ และสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2528 : 23) กล่าวไว้ว่า การช่วยให้นักเรียนเลือกตัดสินใจเข้าสู่อาชีพ โดยพิจารณาความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนประกอบกับอาชีพที่สนใจจะ ช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับตัวของเขา

ส่วนการสอนแบบปกตินั้น ผู้วิจัยใช้วิธีบรรยายประกอบกับการใช้สื่อการสอนและเปิด โอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม อภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ โดยครูเป็นผู้ดำเนินการ เป็นส่วนใหญ่ นักเรียนไม่มีโอกาสได้ฝึกคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ อย่างเป็นลำดับขั้นตอน จึงทำให้กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในแต่ละลำดับขั้นของ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวพัฒนามากกว่านักเรียนกลุ่ม ควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ (2525 : 62) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดราชโอรส กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพมีปัญหาด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพลดลงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้ที่สนใจจะนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพไปใช้นั้น ควรศึกษารายละเอียดของการสร้างและการนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพไปใช้ ให้เหมาะสมกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ควรมีการติดตามผลภายหลังการทดลองเพื่อศึกษาว่านักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสามารถนำกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพไปใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพมากน้อยเพียงใด

2.2 ควรศึกษาว่า มีตัวแปรใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน

גזר הוצאה להורג

บรรณานุกรม

กมล ประทีปธีรานันท์. ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลัก

สัปปริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

✓ จันทนา กาไหล่ทอง. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจ

เลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์

อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

จินดาภรณ์ อังสุวรรณาชาติ. การทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.4) กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

อัดสำเนา.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยี และสื่อการศึกษาหน่วย 1-5.

นนทบุรี : สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2523.

_____. เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับมัธยมศึกษาหน่วยที่ 11-15.

กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลสามเจริญพานิช, 2525.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. หลักการ ทฤษฎีเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา.

พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,

2522.

_____. เทคโนโลยีการศึกษา หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :

วัฒนาพานิช, 2526.

ทพยววรรณ กิตติพร. คู่มือการสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น. พิษณุโลก : ภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก,
2531.

ทพย์มาศย์ นิมลศักดิ์. ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ
ของนักเรียน นานุศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ธีระชัย ปุณโซติ. การสร้างผลงานวิชาการเพื่อพัฒนา การเรียนการสอน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, 2532.

นวลนง มังตรีสรรค์. ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคมวัตถุที่มีต่อ
คุณธรรมด้านสังคมวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์
กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

นวลศิริ เปาโรหิตย์. "กระบวนการตัดสินใจ," แนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม.
2 : 43; 2528.

_____. พัฒนาการทางอาชีพ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2530.

นิภา ศรีไพโรจน์. สถิติอนุพาราเมตริก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์,
2533.

บุญเกื้อ ควรหาเวช. นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2529.

เปื้อน กุมท. ชุดการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2518.

ผกา บุญเรือง. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วุฒิภาวะทางอาชีพ และการควบคุมภายใน - ภายนอก. ปริญญาโท กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

✓ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. เอกสารประกอบการสอนแนะแนว 515 ทฤษฎีพัฒนาการ

ทางอาชีพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529. อัดสำเนา.

✓ นนพร ชันธิไชย. การศึกษากระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม

การปลูกยางพาราของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาโท

กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.

อัดสำเนา.

พรรณี เกษมกล. "ระบบสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน

มัธยมศึกษา," วารสารแนะแนว. 28(145) : กุมภาพันธ์-มีนาคม 2536.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพฯ : บริษัทฟิงเกอร์ปรีน แอนด์ มีเดีย จำกัด, 2535.

มนตรี แย้มกสิกร และคนอื่น ๆ. รายงานผลโครงการผลิตสื่อการสอนสำหรับโรงเรียน

กัณดา โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี ปีงบประมาณ 2528. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สงขลา, 2528.

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือแนะแนวตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : ยูไนเต็ต โปรดักชั่น, 2521.

_____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533) .

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา, 2533.

วัชร ทรัพย์มี. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

✓ วิชัย ตันศิริ. "กระบวนการตัดสินใจ," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ. 6(12) :

60 -78; กรกฎาคม 2515.

วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอน - มติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

โอเดียนสโตร์, 2525.

✓ วุฒิชัย จำนงค์. พฤติกรรมการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.

ศึกษานิเทศก์, หน่วย กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือแนะแนว. กรุงเทพฯ :

จงเจริญการพิมพ์, 2530.

ศุภวดี บุญวงศ์. เอกสารคำสอนอาชีวศึกษาเบื้องต้น. สงขลา : ภาควิชาการแนะแนวและ

จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา,

2528.

✓ สีดา สอนศรี. "กระบวนการตัดสินใจกับการวางแผนในห้องสมุด," วารสารห้องสมุด.

21(4-6) : 342 - 347; กรกฎาคม - ธันวาคม 2520.

สุวีรัตน์ วิไลรัตน์. ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง

จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินิพนธ์ กค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบงานแนะแนว

ในสถานศึกษา, หน่วย 9-15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.

อรอนงค์ แจ่มผล. ความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ

สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาปีที่ 2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2525. อัดสำเนา.

- Ashby, Sir Eric. The Fourth Revolution Instructional Technology in Higher Education. New York : McGraw-Hill, 1972.
- Bangley, Beth Beddingfield. "A Comparison of Self Efficacy and Informational Career Counseling with Undecided High School Senior," Dissertation Abstracts International 54(5) : 1673-A ; November, 1992.
- Crites, J.O. Vocational Psychology. New York : McGraw-Hill, 1969.
- ✓ Good, Carter V. Dictionary of Education. Third Edition. New York : McGraw - Hill, 1973.
- Hoppock, Robert. Occupational Information. New York : McGraw-Hill, 1967.
- Kepner, Charles H. and Benjamin B. Iregol. The Rational Manager : A Systematic Approach to Problem Solving and Decision-Making New York : McGraw-Hill, 1965.
- McColman, James Westley. "Relationship between the Use of Learning Activity Packages, Group Activity and the Preferences of Student toward the Social Study Course," Dissertation Abstracts International . 36(1) : 109 - A; July, 1975.
- Rose, Kell Ann. "The Decision-Making Processes of Dual-Career couples," Dissertation Abstracts International. 31(1) : 42; Spring, 1993.
- Richardson, John C. "Career Decision - Making and Mentership : The Anatomy of a High School Program," Dissertation Abstracts Internatinal 52(7) : 2520-A; January, 1993.

- Schwallie-Giddis, Paul L. "An Investigation of the Impact of the Florida Improved Career Decision - Making Workshops on the Delivery of Career Guidance Services," Dissertation Abstracts International. 52(2) : 430; August, 1991.
- Turk, Gayla Claire "Development of the Music Listening Strategy Tempo : Computer Assisted Instruction in Music Listening," Dissertation Abstracts International. 45(08A) : 2436; February, 1985.
- Wilson, Cynthia Louise. "An Analysis of A Direct Instruction Procedure in Teaching Word Problem-Solving to Learning Disabled Students," Dissertation Abstracts International. 50(02A) : 416; August, 1989.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. โปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
2. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
3. แบบฝึกหัด
4. โปรแกรมการสอนแบบปกติ
5. การสอนแบบปกติ
6. แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

โปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
1.	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักคุ้นเคยกัน 2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนในการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอย่างถูกต้อง	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จักนักเรียนสร้างความรู้สึาคู่กันเคย โดยร่วมเล่นเกม "แนะนำเพื่อน" มีดังนี้ ก. นักเรียนเดินเป็นวงกลมตามที่กำหนดพร้อมกับปรบมือและร้องเพลงโดยผู้วิจัยเปิดเทปเพลง ข. ผู้วิจัยให้นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลมเดินปรบมือโดยผู้วิจัยเป่านกหวีดพร้อมเปิดเทปเพลงสั่ง "จับ 3 คน" ให้นักเรียนพูดคุยกันในกลุ่มเกี่ยวกับ ชื่อเล่น ชื่อ นามสกุล ห้องอะไร กลุ่มวิชาใด อาจารย์ที่ปรึกษาชื่ออะไร มีพี่น้องกี่คน เป็นคนที่เท่าไร คิดประจำใจ ชอบทำอะไรมากที่สุด	1. เครื่องเล่นเทป 2. เทปเพลง 3. นกหวีด 4. บัตรคำ ความหมายของกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ 5. เอกสารกำหนดการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว 6. เกม "แนะนำเพื่อน"

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
			อนาคตอยากประกอบอาชีพอะไรอาจตั้งคำถามเพิ่มเติมเพื่อช่วยสร้างบรรยากาศ ค. ให้นักเรียนนั่งเป็นครึ่งวงกลมทางด้านขวาสุดของผู้วิจัย คนแรกของครึ่งวงกลมแนะนำตนเอง ชื่อเล่น ห้อง คติประจำใจ อยากประกอบอาชีพ แนะนำเพื่อนที่นั่งถัดมา (คนที่ 2) ชื่อ-นามสกุล ห้อง คนที่ 2 แนะนำคนแรกให้เพื่อนรู้จักอีกครั้ง ชื่อนาม-สกุล ห้องแนะนำตนเอง เหมือนคนที่ 1 แนะนำคนที่ 3 ชื่อ-นามสกุล ห้อง คนต่อไปทำเช่นนี้ต่อไปจนครบ 2. ผู้วิจัยอธิบายพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วม	

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
			โปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยให้นักเรียนดูบัตรคำ ซึ่งเกี่ยวกับ ความหมายกระบวนการตัดสินใจเลือก อาชีพผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม อภิปรายถึงความสำคัญในกระบวนการ การตัดสินใจเลือกอาชีพ ส่งตัวแทนออก มาอภิปรายหน้าชั้น นักเรียนอภิปราย และซักถามผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกัน สรุปความหมายสำคัญของกระบวนการ ตัดสินใจเลือกอาชีพ 3. ผู้วิจัยแจกเอกสารกำหนดเข้าร่วม โปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว แก่นักเรียน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามปัญหาและ ข้อสงสัยต่าง ๆ	

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
2.	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ	เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายถึงปัญหาที่ต้องตัดสินใจ เพื่อพิจารณาประกอบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	ตั้งแต่ 2-13 ผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินการเหมือนกัน คือ 1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียนผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิม 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนในเรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ 3. ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยชี้แจงกฎระเบียบ กติกา วิธีปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง	1. คำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน 2. คู่มือครู 3. คู่มือนักเรียน 4. แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
			4. ขึ้นสรุปผลการเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปประเด็น สำคัญ ๆ ของสิ่งที่นักเรียนได้ เรียนและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 5. ขึ้นทดสอบความรู้หลัง เรียนผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบ ฝึกหัดแล้วเรียนเพื่อดูการ เรียนรู้ที่เปลี่ยนไป	
3-4	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจและบุคลิกภาพความสามารถด้านความสนใจและบุคลิกภาพความสามารถและค่านิยม	เพื่อให้ นักเรียนสามารถรวบรวม ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เกี่ยวกับตนเองด้านความ สนใจและบุคลิกภาพ ความสามารถด้าน เพื่อพิจารณาประกอบ การตัดสินใจเลือกอาชีพ		1. คำชี้แจง ในการใช้ ชุดการสอน 2. คู่มือครู 3. คู่มือ นักเรียน 4. แบบฝึกหัด ก่อนและหลัง เรียน 5. ใบงาน เกี่ยวกับ

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
				ความสนใจ 6. ผลการ ทดสอบ EPPS. 7. สถานการณ์ จำลองเรื่อง "นายไต้ง" 8. ใบงาน เกี่ยวกับ ความสามารถ 9. บทบาทสมมติ เรื่อง "ทะเล" 10. ใบงาน เกี่ยวกับค่านิยม
5-6	กระบวนการตัดสินใจเลือก อาชีพ : การ รวบรวมข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ เกี่ยวกับอาชีพ	เพื่อให้นักเรียนสามารถ รวบรวมข้อมูลที่เป็น ประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพ เพื่อพิจารณาประกอบ การตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้ถูกต้อง		1. คำชี้แจงใน การใช้ชุดการ สอน 2. คู่มือครู 3. คู่มือนักเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
	ในด้านลักษณะ งาน คุณสมบัติ ผู้ทำงาน รายได้ โอกาสก้าวหน้า ในอาชีพ			4. แบบฝึกหัดก่อนและ หลังเรียน 5. ใบงานเกี่ยวกับ อาชีพช่างอุตสาหกรรม พาณิชย์กรรม เกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์ 6. วิดีทัศน์อาชีพ ช่างอุตสาหกรรม พาณิชย์กรรม เกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
7-8	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : ศึกษาการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีข้อเสียของการพิจารณาข้อดี และข้อเสียของแต่ละทางเลือก การตัดสินใจเลือก การตัดสินใจเลือกทางที่เหมาะสม	เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกถึงการเลือกทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกและตัดสินใจเลือกอาชีพได้		1. คำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน 2. คู่มือครู 3. คู่มือนักเรียน 4. ใบงานเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ 5. ใบงานเกี่ยวกับการพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก 6. กรณีตัวอย่างเรื่องทางเลือกของสมพงษ์ 7. ใบงานเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม 8. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
9-13	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	เพื่อให้นักเรียนบอกขั้นตอน การตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพของตนเองได้		1. กรณีตัวอย่าง "การตัดสินใจของสมฤทัย" 2. ใบงานเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ 3. ใบงานเกี่ยวกับตนเองทางด้านความสนใจความสามารถบุคลิกภาพและค่านิยม 4. ใบงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพในด้านลักษณะงาน คุณสมบัติของผู้ทำงาน รายได้ โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
14.	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้นักเรียนบอกได้ ว่าประโยชน์ที่ได้รับจาก การเข้าร่วมโปรแกรม ชุดการสอนกิจกรรมแนะ แนวเพื่อพัฒนากระบวนการ การตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้ถูกต้อง	1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการกระบวนการ ตัดสินใจเลือกอาชีพโดยผู้วิจัย เพิ่มเติม สรุปเป็นแผ่นใส 2. ผู้วิจัยถามนักเรียนเกี่ยว กับความมั่นใจในการตัดสินใจ เลือกอาชีพมีเพียงใดและ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้า ร่วมโปรแกรมชุดการสอน กิจกรรมแนะแนว 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนเข้าแถว เป็นรูปวงกลมกล่าวถึงความรู้สึกที่ เข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวตั้งแต่	1. เครื่องเล่นเทป 2. เทปเสียง 3. เทียน ไม้ขีด 4. แผ่นใส

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน
			ครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้าย 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนจุดเทียนไปวางไว้รอบหัวใจที่อยู่กลางวง กันมือประสานกันร้องเพลง 5. ผู้วิจัยกล่าวขอใจนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรม ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว 6. ผู้วิจัยให้นักเรียนเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งถึงประตูทางออก และเปิดเพลงคำมั่นสัญญาให้นักเรียนคนสุดท้ายของแถวจับมือเพื่อน และผู้วิจัยจนถึงประตูทางออกนักเรียนทุกคนทำเช่นเดียวกับคนแรก	อุปกรณ์การสอน

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง

ปฐมนิเทศ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักคุ้นเคยกัน
2. เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางในการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอน
กิจกรรมแนะแนว

ชื่อกิจกรรม

เกม "แนะนำเพื่อน"

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู (ผู้วิจัย)

1.1.1 ก่อนที่ผู้วิจัยปฐมนิเทศ ต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู คู่มือนักเรียนให้เข้าใจเป็นอย่างดี

1.1.2 ผู้วิจัยเตรียมสื่อการสอน อุปกรณ์การสอนได้แก่ เครื่องเล่นเทป .เทปเสียง บทกวีต บัตรคำความหมายกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ เกม "แนะนำเพื่อน" เอกสารการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู ในการดำเนินการปฐมนิเทศ

1.2 การจัดกิจกรรม

ผู้วิจัยแนะนำตนเอง และให้นักเรียนเล่นเกม "แนะนำเพื่อน" โดยนักเรียนเดินเป็นวงกลม ประมวมือและทำตามคำสั่งของผู้วิจัย ลังนักเรียนจับกัน 3 คน และแนะนำเพื่อนโดยเป็นรูปครึ่งวงกลม

1.3 บทบาทของครู (ผู้วิจัย)

1.3.1 ผู้วิจัยอธิบายการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

1.3.2 ผู้วิจัยปฐมนิเทศ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.3.2.1 ผู้วิจัยแนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จัก ให้นักเรียนเล่นเกม "แนะนำเพื่อน" เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียน

1.3.2.2 ผู้วิจัยอธิบายการปฏิบัติตนและแจกเอกสารการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวแก่นักเรียน อธิบายจุดมุ่งหมายและผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนนี้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ และให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

1.3.2.3 ผู้วิจัยอภิปราย ความหมาย ความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ และให้กลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงาน ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปหัวข้อดังกล่าวข้างต้น

1.3.2.4 ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ที่จะพบในครั้งต่อไป

2. คู่มือครู

ในการปฐมนิเทศ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
ใช้เวลา 1 คาบ

2.1 จุดมุ่งหมาย

- 2.1.1 เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักคุ้นเคยกัน
- 2.1.2 เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางในการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอน

กิจกรรมแนะแนว

2.2 สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

- 2.2.1 เครื่องเล่นเทป เทปเสียง
- 2.2.2 นกหวีด
- 2.2.3 บัตรคำ ความหมายของการตัดสินใจเลือกอาชีพ
- 2.2.4 เอกสารการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

2.3 วิธีดำเนินการ

- 2.3.1 ผู้วิจัย แนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จัก ให้นักเรียนเข้าร่วมเล่นเกม
"แนะนำเพื่อน" ดังนี้
 - 2.3.1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนเดินเป็นวงกลม ตามที่กำหนด พร้อมกับ
ปรบมือและร้องเพลง ผู้วิจัยเปิดเทปเพลง
 - 2.3.1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลมจับปรบมือ โดยเปิด
เทปเพลงสั่ง "จับ 3 คน" ให้นักเรียนพูดคุยกันในกลุ่มเกี่ยวกับ ชื่อเล่น ชื่อ นามสกุล ห้อง
กลุ่มวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา มีพี่น้องกี่คน เป็นคนที่เท่าไร คติประจำใจ ชอบทำอะไรมากที่สุด
อาจตั้งคำถามเพิ่มเติมเพื่อสร้างบรรยากาศความตื่นตัว สนุกสนาน
 - 2.3.1.3 ให้นักเรียนนั่งเป็นครึ่งวงกลม ทางด้านขวาสุดของผู้วิจัย
คนแรกของครึ่งวงกลมแนะนำตนเอง ชื่อ-นามสกุล ชื่อเล่น ห้อง คติประจำใจ ชอบวิชาอะไร

อยากประกอบอาชีพ แนะนำเพื่อนที่นั่งถัดมา (คนที่ 2) ชื่อ-นามสกุล ห้อง คนที่ 2 แนะนำคนแรก ชื่อ-นามสกุล ห้องอีกครั้ง แล้วแนะนำตนเองเหมือนคนที่ 1 แนะนำคนที่ 3 ที่นั่งถัดไป ชื่อ-นามสกุล ห้องคนต่อไปทำเช่นนี้ต่อไปจนครบทุกคน

2.3.2 ผู้วิจัยอธิบายวิธีปฏิบัติตนของนักเรียนรวมทั้งจุดมุ่งหมาย ผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนนี้ และอธิบายความหมายกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพจากบัตรคำ ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพแล้วแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายถึงความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารายงาน ตลอดทั้งเปิดโอกาสนักเรียนซักถาม

2.3.3 ผู้วิจัยและนักเรียนสรุปความหมายและความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.3.4 ผู้วิจัยแจกเอกสารกำหนด การเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวแก่นักเรียน

2.3.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามปัญหาและข้อสงสัยต่าง ๆ

3. คู่มือนักเรียน

ให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงและแนวทางการปฏิบัติใช้เวลา 1 คาบ ดังนี้

3.1 นักเรียนเล่นเกม "แนะนำเพื่อน" เพื่อสร้างความคุ้นเคยและเป็นการแนะนำเพื่อนนักเรียน

3.2 นักเรียนเดินเป็นวงกลม ประมวือ ทำตามคำสั่งผู้วิจัยจับ 3 คน หยุดคุยในกลุ่ม เกี่ยวกับชื่อเล่น ชื่อ-นามสกุล ห้อง กลุ่มวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา มีพี่น้องกี่คน เป็นคนที่เท่าไร คิดประจําใจ ชอบทำอะไรมากที่สุด อาจตั้งคำถามเพิ่มเติมเพื่อสร้างบรรยากาศความตื่นตัว สนุกสนาน

3.3 นักเรียนนั่งเป็นครึ่งวงกลมคนแรกของครึ่งวงกลมแนะนำตนเอง ชื่อเล่น คิดประจําใจ ชอบวิชาอะไร อยากประกอบอาชีพอะไร แนะนำคนที่ 2 ชื่อ-นามสกุล ห้อง คนที่ 2 แนะนำคนที่ 1 ชื่อ-นามสกุล ห้องอีกครั้ง แล้วแนะนำตนเองเหมือนคนที่ 1 แนะนำคนที่ 3 นั่งถัดมา ชื่อ-นามสกุล ชั้น ห้อง คนต่อไปทำเช่นนี้ต่อไปจนครบทุกคน

3.4 นักเรียน ฟัง และร่วมกิจกรรมในการแบ่งกลุ่มอภิปราย ความหมายและความสำคัญในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ การปฏิบัติตน ประโยชน์และผลที่ได้รับจากการร่วมโปรแกรมชุดการสอนนี้

3.5 นักเรียนและผู้วิจัยช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

3.6 นักเรียนซักถามปัญหาและข้อสงสัยต่าง ๆ

ครั้งที่ 2

<u>หน่วยที่ 1</u>	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ
<u>ชื่อเรื่อง</u>	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายถึงปัญหาที่ต้องตัดสินใจเพื่อพิจารณาประกอบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
<u>แนวคิด</u>	ปัญหาที่ต้องตัดสินใจเป็นลำดับขั้นประการแรกที่ทำให้บุคคลรู้ว่าตนมี ปัญหาอะไรที่ต้องตัดสินใจ ก่อนที่จะ ตัดสินใจเลือกอาชีพที่ ถูกต้อง
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ปัญหาของสามี

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู (ผู้วิจัย)

1.1.1 ก่อนทำการสอน ผู้วิจัยต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู คู่มือนักเรียนให้เข้าใจเป็นอย่างดี

1.1.2 ผู้วิจัยต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อม ปฏิบัติตามคู่มือครูในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ผู้วิจัยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่อง ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ โดยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ปัญหาของสาส์" แล้วตอบคำถาม

1.2.2 นักเรียนช่วยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ

1.3 บทบาทของครู (ผู้วิจัย)

1.3.1 ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของปัญหาที่ต้องตัดสินใจในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวแก่นักเรียน

1.3.2 การดำเนินกิจกรรมแนะแนว เรื่องปัญหาที่ต้องตัดสินใจ มีขั้นตอน ดังนี้

1.3.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียน

1.3.2.2 ผู้วิจัยให้ดูรูปเด็กนักเรียนนั่งคิด และพูดคุยถึงความสำคัญของปัญหาที่ต้องตัดสินใจ

1.3.2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ปัญหาของสาส์" ตอบคำถามตามใบงาน

1.3.2.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปปัญหาที่ต้องตัดสินใจ โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

1.3.2.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียน

1.4 สิ่งที่ต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน

1.4.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง “ปัญหาของสามี”

1.4.3 ใบงาน

2. คู่มือครู

การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยดำเนินกิจกรรมแนะแนว เรื่องปัญหาที่ต้องตัดสินใจใช้เวลา 1 คาบ

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายถึงปัญหาที่ต้องตัดสินใจเพื่อพิจารณาประกอบกระบวนการตัดสินใจ

2.2 แนวคิด ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ เป็นลำดับขั้นประการแรกที่ทำให้บุคคลรู้ตัวตนมีปัญหาอะไรที่ต้องตัดสินใจ ก่อนที่จะตัดสินใจเลือกอาชีพที่ถูกต้อง

2.3 สื่อการสอน-อุปกรณ์การสอน

2.3.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้

2.3.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง "ปัญหาของสาลิ"

2.3.3 ใบงาน

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนดูรูปภาพเด็กนั่งคิดเพื่อสร้างแรงจูงใจ ในการเรียนและสนทนาเรื่องปัญหาที่ต้องตัดสินใจ

2.4.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.3.1 ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับการอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ปัญหาของสาลิ"

2.4.3.2 นักเรียนตอบคำถามตามใบงาน

2.4.3.3 นักเรียนช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

2.4.4 ขั้นสรุปผลการเรียน

นักเรียนช่วยสรุป เรื่อง "ปัญหาของสาละ" เกี่ยวกับปัญหาที่ต้อง

ตัดสินใจ ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

2.4.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ

3. คู่มือนักเรียน

ให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงและปฏิบัติตาม การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เรื่อง ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ ใช้เวลา 1 คาบ ดังนี้

3.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ

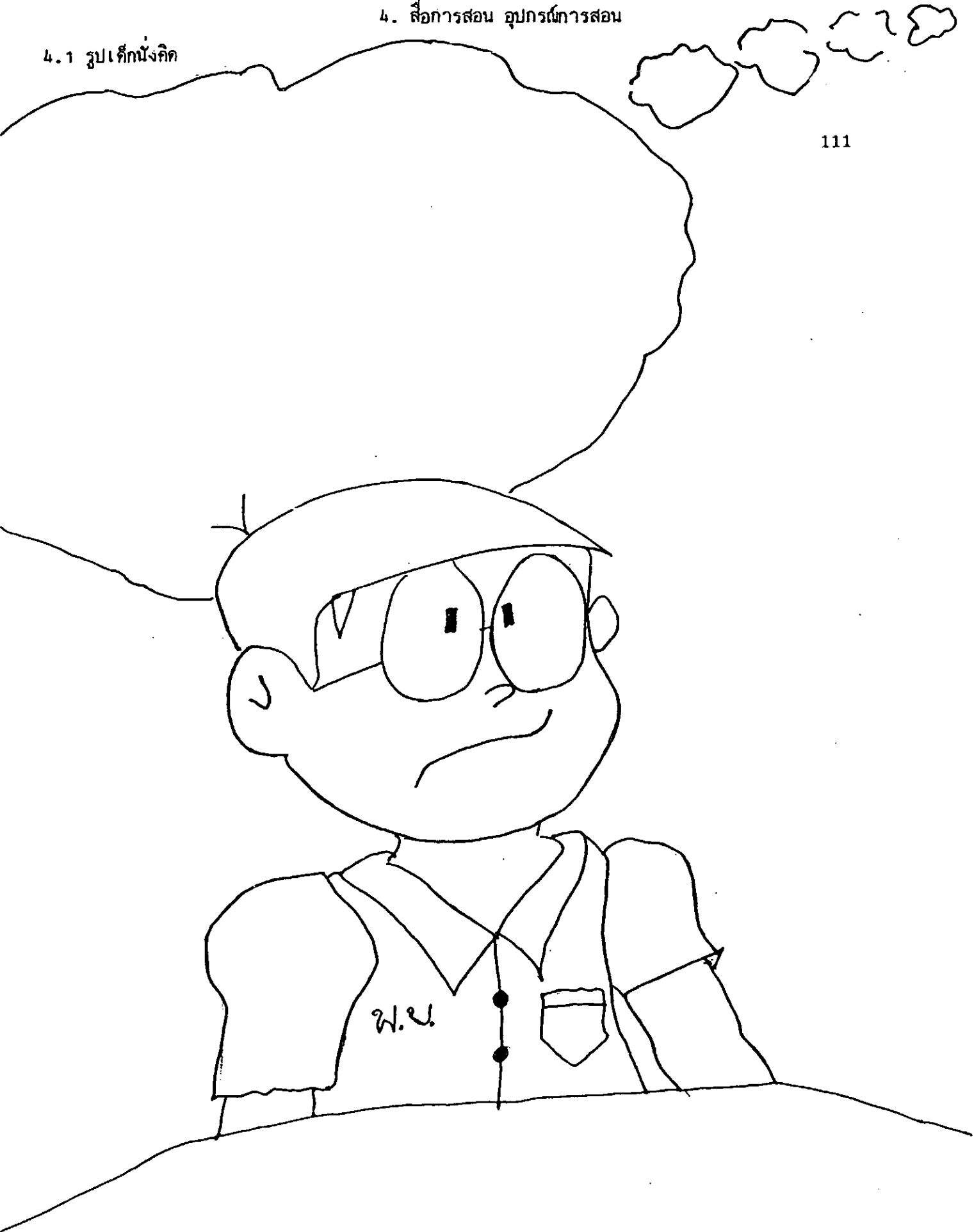
3.2 นักเรียนดูรูปเด็กนักเรียนนั่งคิด เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนและนำ

เข้าสู่บทเรียน

3.3 นักเรียนฟังคำชี้แจงจากผู้วิจัยเกี่ยวกับกรณีตัวอย่าง เรื่อง "ปัญหาของสาลี"
ตอบคำถามตามใบงาน อภิปรายแสดงความคิดเห็น

3.4 นักเรียนสรุปเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ

3.5 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ

4.2 กรณีตัวอย่าง เรื่อง "ปัญหาของสาละ"

สาละเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เธอเป็นคนที่เรียนค่อนข้างดี ระดับผลการเรียนเฉลี่ย 3.20 เธอชอบเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เธอต้องการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในคณะวนศาสตร์ เพื่อเป็นเจ้าหน้าที่ป่าไม้ช่วยดูแลป่าไม้ของประเทศไทยเป็นการอนุรักษ์ดิน น้ำ เพื่อลดอันตรายจากอุทกภัย ซึ่งกำลังเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน แต่เนื่องจากบิดาของเธอล้มป่วยด้วยโรคมะเร็งไม่สามารถทำงานได้ มารดาของเธอต้องแบกภาระค่ารักษาพยาบาล และเลี้ยงดูเธอและน้องอีก 1 คน มารดาต้องการให้สาละเรียนต่อในวิทยาลัยพาณิชยการ เมื่อจบ 3 ปี ก็สามารถทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระของครอบครัว ขณะนี้ร้านสหกรณ์ของโรงเรียนต้องการสมาชิกมาช่วยงานสหกรณ์ด้านการทำบัญชีและขายของให้นักเรียนในเวลาพักกลางวันและหลังเลิกเรียน โดยมีครูช่วยแนะนำ ถ้าเธอสมัครจะมีรายได้สำหรับค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยไม่ต้องรบกวนทางบ้านและเป็นการเพิ่มประสบการณ์ในการที่จะศึกษาต่อทางด้านพาณิชยกรรม

ใบงาน ให้นักเรียนตอบคำถาม ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคือ _____

แบบฝึกหัดกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ (ครั้งที่ 2)

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ดังต่อไปนี้ว่าสถานการณ์ใดเป็นปัญหาที่ต้องตัดสินใจ

1. กนกพรเป็นนักว่ายน้ำของโรงเรียนเคยชนะเลิศการแข่งขันว่ายน้ำของกรมพลศึกษา เธอมีร่างกายแข็งแรงและมีความสนใจที่จะศึกษาต่อทางด้านพลศึกษา แต่มารดาของเธอต้องการให้เธอศึกษาทางด้านพาณิชย์เพราะหางานง่าย ถ้านักเรียนเป็นกนกพร ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร.....

2. นพชัย เป็นนักดนตรีของโรงเรียน เขามีความสามารถในการเล่นดนตรีได้หลายชนิด เขาใช้เวลาหลังเลิกเรียนฝึกซ้อมดนตรี ในอนาคตถ้าเขายังเล่นดนตรีต่อไปจะได้รับทุนของโรงเรียนเพราะเผยแพร่ชื่อเสียงให้โรงเรียน มารดาต้องการให้เขาหารายได้พิเศษหลังเลิกเรียน โดยสมัครเป็นพนักงานเสิร์ฟอาหารร้านสุกี้แห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ใกล้บ้านเป็นการช่วยเหลือครอบครัวเพราะฐานะครอบครัวไม่ดี ถ้านักเรียนเป็นนพชัยปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร.....

3. วัลลภ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขาเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งเป็นสมาชิกชมรมวาดภาพของโรงเรียน วัลลภมักจะได้รับเลือกเป็นตัวแทนของนักเรียนแสดงผลงานด้านวาดภาพทุกครั้ง ในอนาคตเขาจะประกอบอาชีพเป็นจิตรกร แต่ครอบครัวของวัลลภประกอบอาชีพทำสวนส้มมีส่วนส้มอยู่ 10 ไร่ ทางครอบครัวต้องการให้เขาประกอบอาชีพทำสวนส้ม ถ้านักเรียนเป็นวัลลภ ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร.....

4. จินตนา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รูปร่างบอบบางไม่ค่อยแข็งแรง ทางครอบครัวของเธอต้องให้ศึกษาต่อทางด้านพยาบาล ซึ่งปกติเธอเป็นเด็กเรียบร้อยชอบทำอาหารและขนม ฝีมือเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ และคุณครู ถ้านักเรียนเป็นจินตนาปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร.....

5. พรรณี เป็นพนักงานพิมพ์ดีดในบริษัทแห่งหนึ่ง เธออยากก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เธอจึงสมัครเป็นประชาสัมพันธ์ของโรงแรม เพราะเธอมีรูปร่างหน้าตาสวยผุดจาโพเราะอ่อนหวาน แคล่วคล่องว่องไว มีความอดทนสูง อัตราเงินเดือนที่ได้รับก็สูงด้วย แต่หน้าที่ของประชาสัมพันธ์ต้องพบปะผู้คนตลอดเวลา ถ้านักเรียนเป็นพรรณีปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร.....

.....

ครั้งที่ 3-4

<u>หน่วยที่ 2-3</u>	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม
<u>ชื่อเรื่อง</u>	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม เพื่อพิจารณาประกอบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
<u>แนวคิด</u>	การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลได้ใช้ประกอบการพิจารณาในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	สถานการณ์จำลองเรื่อง "นายโต้ง" บทบาทสมมติเรื่อง "ทะเล" ใบงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู (ผู้วิจัย)

- 1.1.1 ก่อนทำการสอน ผู้วิจัยต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู คู่มือนักเรียน ให้เข้าใจเป็นอย่างดี
- 1.1.2 ผู้วิจัยเตรียมสื่อการสอนให้พร้อม ปฏิบัติตามคู่มือครูในการดำเนินการสอน
- 1.1.3 ชุดการสอนใช้เวลา 2 คาบ (เป็นการสอนครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4)

1.2 การจัดกิจกรรม

- 1.2.1 ผู้วิจัยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม โดยให้นักเรียนตอบคำถามตามใบงานเกี่ยวกับ ความสนใจ ความสามารถ ค่านิยม แสดงสถานการณ์จำลองเรื่อง "นายโต้ง" บทบาทสมมติเรื่อง "ทะเล" ผลการทดสอบบุคลิกภาพ อภิปราย แสดงความคิดเห็น
- 1.2.2 นักเรียนสรุปสาระสำคัญ เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม

1.3 บทบาทครู (ผู้วิจัย)

- 1.3.1 ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม ในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
- 1.3.2 การดำเนินกิจกรรมแนะแนว เรื่องการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม ตามลำดับแต่ละคาบดังนี้

คาบที่ 1

1.3.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียน

1.3.2.2 ผู้วิจัยพูดคุยกับนักเรียนถึงความสำคัญของการรวบรวม

ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ และบุคลิกภาพ ในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.3.2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบคำถามใบงานเกี่ยวกับแบบสำรวจความสนใจในอาชีพและทราบถึงผลการทดสอบบุคลิกภาพ อภิปรายแสดงความคิดเห็น

1.3.2.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

1.3.2.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียน

1.3.2.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงสถานการณ์จำลองและบทบาทสมมติในการดำเนินกิจกรรมแนะแนวในครั้งต่อไป

คาบที่ 2

1.3.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทดสอบความรู้ก่อนเรียน

1.3.2.2 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนถึงความสำคัญของการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสามารถ และค่านิยม ในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.3.2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงสถานการณ์จำลองเรื่อง "นายโต้ง" ตามที่ได้นัดแนะกันไว้ ตอบคำถามตามใบงานเกี่ยวกับแบบประเมินความสามารถ

1.3.2.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเรื่อง "ทะเล" ตามที่ได้นัดแนะกันไว้ ตอบคำถามตามใบงานเกี่ยวกับแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ อภิปรายความคิดเห็น

1.3.2.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสามารถ ค่านิยมในอาชีพ โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

1.3.2.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียน

1.4 สิ่งที่ครูต้องเตรียม

คาบที่ 1

- 1.4.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน
- 1.4.2 สถานการณ์จำลองเรื่อง "นายโด้ง"
- 1.4.3 ใบงานเกี่ยวกับแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ

คาบที่ 2

- 1.4.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน
- 1.4.2 บทบาทสมมติเรื่อง "ทะเล"
- 1.4.3 ใบงานเกี่ยวกับแบบประเมินความสามารถของตนเอง
- 1.4.4 ใบงานเกี่ยวกับแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ

2. คู่มือครู

การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยดำเนินกิจกรรมแนะแนวเรื่อง การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจบุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม ใช้เวลา 2 คาบ ดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยมที่ใช้ในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.2 แนวคิด การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยมก็เป็นองค์ประกอบที่ทำให้บุคคลได้ใช้ประกอบการพิจารณาในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.3 สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

คาบที่ 1

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

2.3.2 ใบงานเกี่ยวกับแบบสำรวจความสนใจในอาชีพของ เน้นุศิริ จินดาศักดิ์ ซึ่งปรับปรุงมาจากแบบสำรวจความสนใจในอาชีพของ The Psychological Corporation

2.3.3 ผลการทดสอบเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

คาบที่ 2

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

2.3.2 สถานการณ์จำลอง เรื่อง "นายโต้ง"

2.3.3 ใบงานเกี่ยวกับแบบประเมินความสามารถของตนเองของ นวลศิริ เป่าโรหิตย์ และคณะ

2.3.4 บทบาทสมมติเรื่อง "ทะเล"

2.3.5 ใบงานเกี่ยวกับแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพของ เพ็ญศรี

จินตาคัตติ ซึ่งปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวัดค่านิยมในการทำงานของ โดนัล อี.ซูเปอร์

2.4 วิธีดำเนินการ

คาบที่ 1

2.4.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ และบุคลิกลักษณะ

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่อง ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ และบุคลิกลักษณะ

2.4.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียน ตอบคำถามตามใบงานเกี่ยวกับแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ และผลการทดสอบบุคลิกลักษณะ

2.4.3.2 นักเรียนช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ และบุคลิกลักษณะ

2.4.4 ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกลักษณะ ผลและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

2.4.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ และบุคลิกลักษณะ

คาบที่ 2

2.4.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสามารถ และค่านิยม

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่อง ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับตนเองด้านความสามารถ และค่านิยม

2.4.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียน แสดงสถานการณ์จำลอง เรื่อง

“นายโต้ง” ตามที่ได้นัดแนะไว้ ตอบคำถามใบงานเกี่ยวกับแบบประเมินความสามารถของตนเอง

2.4.3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง “ทะเล”

ตามที่นัดแนะกันไว้ ทำใบงานเกี่ยวกับแบบสำรวจค่านิยมในอาชีพ

2.4.3.3 นักเรียนช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสามารถ และค่านิยม

2.4.4 ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

นักเรียนช่วยกันสรุปการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสามารถ และค่านิยม แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

2.4.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน

2.4.5.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเกี่ยวกับการ

รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสามารถ และค่านิยม

2.4.5.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนไปค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร วารสาร

เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมแนะแนวในครั้งต่อไป

3. คู่มือนักเรียน

ให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงและปฏิบัติตามการใช้ชุดการลองกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม ใช้เวลา 2 คาบ ดังนี้

คาบที่ 1

3.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ

3.2 นักเรียนตอบคำถามตามใบงานเกี่ยวกับแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ และผลการทดสอบบุคลิกภาพ และให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพและบุคลิกภาพ

3.3 นักเรียนสรุปเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ และบุคลิกภาพ

3.4 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสามารถ และค่านิยม

คาบที่ 2

3.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสามารถ และค่านิยม

3.2 นักเรียนแสดงสถานการณ์จำลองเรื่อง "นายโต้ง" และตอบคำถามตามใบงานเกี่ยวกับแบบประเมินความสามารถของตนเอง

3.3 นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง "ทะเล" และตอบคำถามตามใบงานเกี่ยวกับแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ อภิปรายแสดงความคิดเห็น

3.4 นักเรียนสรุปเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสามารถ และค่านิยม

3.5 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนด้านความสามารถ และค่านิยม

4. สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

4.1 ใบงานเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพ

คำชี้แจง กิจกรรมต่อไปนี้ มีวิธีง่าย ๆ ขอให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วระบุว่านักเรียนชอบกิจกรรมที่ระบุไว้ในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องท้ายข้อความในแต่ละข้อ

- "ชอบมากที่สุด" หมายถึง นักเรียนชอบกิจกรรมนั้นมากที่สุด
 "ชอบมาก" หมายถึง นักเรียนชอบกิจกรรมนั้นมาก
 "ไม่แน่ใจ" หมายถึง นักเรียนยังไม่แน่ใจว่าชอบกิจกรรมนั้นหรือไม่
 "ชอบน้อย" หมายถึง นักเรียนชอบกิจกรรมนั้นน้อย
 "ชอบน้อยที่สุด" หมายถึง นักเรียนชอบกิจกรรมนั้นน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อความ	ชอบมากที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อยที่สุด
0. ปลุกและดูแลต้นไม้	/				
00. เลี้ยงสัตว์		/			
000. ดูแลสวนสาธารณะหรือ สนามเด็กเล่น					/

ก. ถ้านักเรียนชอบกิจกรรม "ปลูกและดูแลต้นไม้" มากที่สุด ก็ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง "ชอบมากที่สุด" (ดังตัวอย่างในข้อ ก.)

ข. ถ้านักเรียนชอบกิจกรรม "เลี้ยงสัตว์" มาก ก็ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง "ชอบมาก" (ดังตัวอย่างในข้อ 00.)

ค. ถ้านักเรียนชอบกิจกรรม "ดูแลสวนสาธารณะหรือสนามเด็กเล่น" น้อยที่สุด ก็ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง "ชอบน้อยที่สุด" (ดังตัวอย่างในข้อ 000.)

ข้อความ	ชอบมาก ที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อย ที่สุด
1. เขียนรายงานเกี่ยวกับการกระทำ หรือพฤติกรรมของมนุษย์ 2. ต้อนรับและให้บริการลูกค้า 3. ช่วยเหลือและรักษาผู้ป่วย 4. ปลุกและดูแลต้นไม้ 5. เป็นพนักงานเสิร์ฟอาหารและ เครื่องดื่มบนเครื่องบิน 6. วาดภาพเพื่อนำไปลงในหนังสือ ต่าง ๆ 7. เขียนแผนที่อากาศ 8. ทาสีบ้านหรืออาคารต่าง ๆ 9. จัดแยกประเภทหนังสือในห้องสมุด 10. เป็นที่ปรึกษาทางกฎหมาย 11. ขับรถเกรดถนนให้เรียบ 12. ขายรถใหม่หรือรถเก่าที่ใช้จ่าย 13. ซื้อสินค้ามาเก็บไว้ก่อนที่จะนำไป ขายต่อ 14. ทำความสะอาดและซ่อมกล้องถ่ายรูป 15. เป็นผู้ควบคุมเครื่องจักรที่ใช้สำหรับ ตัดเหล็ก					

ข้อความ	ชอบมาก ที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อย ที่สุด
16. ศึกษาเกี่ยวกับการปกครองของ ประเทศต่าง ๆ 17. ทำงานเกี่ยวกับการใช้เครื่องคิดเลข 18. เป็นผู้ช่วยหมอผ่าตัด 19. เลี้ยงสัตว์ 20. เป็นผู้ปรุงอาหาร 21. เขียนเรื่องสั้นหรือบทความ 22. ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ 23. ก่อสร้างอาคารต่าง ๆ 24. กำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอน 25. เขียนรายงานเกี่ยวกับคดีต่าง ๆ ในศาล 26. ขับรถยก 27. ซायอุปกรณ์เกี่ยวกับโทรทัศน์ 28. สัมภาษณ์คนเข้าทำงาน 29. ซ่อมกุญแจและทำกุญแจ 30. ทำงานเกี่ยวกับการหลอมและ การหล่อโลหะ 31. ศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นแล้วนำมาเรียบเรียงเขียน รายงาน					

ข้อความ	ชอบมาก ที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อย ที่สุด
32. จัดแฟ้มเอกสารและเก็บรวบรวม แบบฟอร์มต่าง ๆ					
33. ศึกษาเกี่ยวกับการเกิดโรคต่าง ๆ					
34. เป็นผู้นำทางในการไปเที่ยวป่า					
35. เป็นพนักงานเดินตัวให้กับผู้ชม ภาพยนตร์					
36. เป็นช่างภาพของหนังสือพิมพ์					
37. คิดคำนวณเกี่ยวกับการสร้างสะพาน การสร้างทาง การก่อสร้าง การสร้างบ้าน					
38. มุงหลังคาอาคารบ้านเรือน					
39. ดูแลรักษาศิลปะวัตถุต่าง ๆ ใน พิพิธภัณฑ์					
40. เป็นตัวแทนในการดำเนินคดีแก่ผู้ที่ ถูกกล่าวหา					
41. ควบคุมและรับผิดชอบเกี่ยวกับการ เดินเรือ					
42. ขายสินค้าตามบ้านหรือเป็นคนสำรวจ การใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ					
43. บริหารงานวิทยุหรือโทรทัศน์					
44. ซ่อมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์					

ข้อความ	ชอบมาก ที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อย ที่สุด
45. ซ่อมเครื่องจักรขนาดใหญ่					
46. ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในการแก้ปัญหาส่วนตัว					
47. พิมพ์จดหมายหรือพิมพ์เอกสารต่าง ๆ					
48. เป็นผู้ช่วยทันตแพทย์					
49. เป็นผู้ฝึกสอนสัตว์ก่อนการแข่งขัน					
50. เป็นผู้นำกลุ่มคนหรือบุคคลเดินทางท่องเที่ยวและทัศนอาจร					
51. เขียนบทละคร					
52. วางระบบการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์					
53. เป็นคนงานก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม					
54. สอนซ่อมเสริม					
55. เป็นผู้ช่วยทนายความ					
56. ควบคุมจราจรทางอากาศ					
57. ปรับปรุงวิธีการในการขายผลิตภัณฑ์					
58. วางแผนหรือกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของบริษัท					
59. ตัดเลนส์เพื่อนำไปประกอบในกรอบแว่นตา					
60. ผลิตและซ่อมผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะ					

ข้อความ	ชอบมาก ที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อย ที่สุด
61. ศึกษาการดำเนินชีวิตของบุคคลในสมัยก่อน					
62. เป็นเจ้าหน้าที่เบิกเงินจากธนาคาร					
63. ประชุม จ่ายยา ตามใบสั่งหรือตามสูตร					
64. เลี้ยงสุนัขหรือแมวขาย					
65. กำหนดรายการอาหาร ซื้อและปรุงอาหารในครอบครัว					
66. เขียนบทวิจารณ์เกี่ยวกับภาพยนตร์เพลงหรือหนังสือ					
67. ออกแบบแปลนอาคารต่าง ๆ					
68. ติดตั้งเครื่องสุขภัณฑ์ต่าง ๆ ในบ้าน					
69. สอนพิเศษแก่เด็กนอกเวลา					
70. ให้คำปรึกษาทางกฎหมาย					
71. ทำงานตามปมใจมัน					
72. ชักชวนให้ลูกค้าเลือกซื้อบ้าน ตึกแถว คอนโดมิเนียม					
73. เป็นผู้ก่อตั้งบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เพื่อให้คนกู้ยืมเงินไปลงทุน					
74. ช้อนนาฬิกา					
75. ใช้เครื่องจักรเจาะโลหะ					

ข้อความ	ชอบมาก ที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อย ที่สุด
76. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นในช่วงชีวิตของแต่ละคน					
77. ทำงานเกี่ยวกับการคุมแวงเครื่อง ติดต่อทางโทรศัพท์					
78. ควบคุมเครื่องฉายเอกซเรย์					
79. ดูแลส่วนสาธารณะหรือสนามเด็กเล่น					
80. เสริฟอาหารในภัตตาคาร					
81. ร้องเพลงต่อหน้าชุมชน					
82. รวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่อง คอมพิวเตอร์					
83. เดินสายไฟฟ้าตามอาคารต่าง ๆ					
84. สอนหรือให้ความรู้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่					
85. ศึกษาการตัดสินใจในศาล					
86. ขับรถพยาบาล					
87. ซायเครื่องคอมพิวเตอร์					
88. เป็นผู้ควบคุม ตรวจสอบคุณภาพของ ผลิตภัณฑ์อาหาร					
89. ซ่อมเฟอร์นิเจอร์เก่า					
90. ซ่อมเครื่องปรับอากาศ					

อาชีพที่นักเรียนสนใจ คือ 1.

2.

รายละเอียดเกี่ยวกับในงานเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพ

ในงานเกี่ยวกับแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ จำแนกความสนใจในอาชีพเป็น 15 กลุ่ม ความสนใจในอาชีพแต่ละกลุ่มครอบคลุมข้อความต่าง ๆ ของแบบสำรวจดังต่อไปนี้

1. บริการสังคม ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 1, 16, 31, 46, 61 และ 76 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 1 เขียนรายงานเกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมของมนุษย์
- ข้อ 16 ศึกษาเกี่ยวกับการปกครองของประเทศต่าง ๆ
- ข้อ 31 ศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วนำมาเรียบเรียง

เขียนรายงาน

- ข้อ 46 ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในการแก้ปัญหาส่วนตัว
- ข้อ 61 ศึกษาการดำเนินชีวิตของคนในสมัยก่อน
- ข้อ 76 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงชีวิตของแต่ละคน

2. บริการงานเสมียน ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 2, 17, 32, 47, 62 และ 77 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 2 ต้อนรับและให้บริการลูกค้า
- ข้อ 17 ทำงานเกี่ยวกับการใช้เครื่องคิดเลข
- ข้อ 32 จัดแฟ้มเอกสารและเก็บรวบรวมแบบฟอร์มต่าง ๆ
- ข้อ 47 พิมพ์จดหมายหรือพิมพ์เอกสารต่าง ๆ
- ข้อ 62 เป็นเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่เบิกเงินจากธนาคาร
- ข้อ 77 ทำงานเกี่ยวกับการคุมแถวเครื่องติดต่อกทางโทรศัพท์

3. บริการสุขภาพ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 3, 18, 33, 48, 63 และ 78 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 3 ช่วยเหลือและรักษาผู้ป่วย
- ข้อ 18 เป็นผู้ช่วยหมอผ่าตัด
- ข้อ 33 ศึกษาเกี่ยวกับการเกิดโรคต่าง ๆ
- ข้อ 48 เป็นผู้ช่วยทันตแพทย์
- ข้อ 63 ประงยา จำยยา ตามใบสั่งหรือตามสูตร
- ข้อ 78 ควบคุมเครื่องฉายเอกซเรย์

4. เกษตรกรรม ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 4, 19, 34, 49, 64 และ 79 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 4 ปลุกและดูแลต้นไม้
- ข้อ 19 เลี้ยงสัตว์
- ข้อ 34 เป็นผู้นำทางในการไปเที่ยวป่า
- ข้อ 49 เป็นผู้ฝึกสอนสัตว์ก่อนการแข่งขัน
- ข้อ 64 เลี้ยงสุนัขหรือแมวขาย
- ข้อ 79 ดูแลสวนสาธารณะหรือสนามเด็กเล่น

5. บริการลูกค้า ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 5, 20, 35, 50, 65 และ 80 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 5 เป็นพนักงานเสิร์ฟอาหารและเครื่องดื่มบนเครื่องบิน
- ข้อ 20 เป็นผู้ปรุงอาหาร
- ข้อ 35 เป็นพนักงานบริการเดินตัวให้กับผู้ที่มาชมภาพยนตร์
- ข้อ 50 เป็นผู้นำกลุ่มคนหรือบุคคลเดินทางท่องเที่ยวและทัศนจาร
- ข้อ 65 กำหนดรายการอาหาร ชื่อและปรุงอาหารให้ครบคร้ว
- ข้อ 80 เสิร์ฟอาหารในภัตตาคาร

6. จิตรศิลป์ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 6, 21, 36, 51, 66 และ 81
ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 6 วาดการ์ตูนเพื่อนำไปลงในหนังสือต่าง ๆ
- ข้อ 21 เขียนเรื่องสั้นหรือบทความ
- ข้อ 36 เป็นช่างภาพของหนังสือพิมพ์
- ข้อ 51 เขียนบทละคร
- ข้อ 66 เขียนบทวิจารณ์เกี่ยวกับภาพยนตร์ เพลงหรือหนังสือ
- ข้อ 81 ร้องเพลงต่อหน้าชุมชน

7. คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 7, 22, 37, 52, 67
และ 82 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 7 เขียนแผนที่อากาศ
- ข้อ 22 ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์
- ข้อ 37 คำนวณเกี่ยวกับการสร้างสะพาน สร้างทาง สร้างบ้าน
- ข้อ 52 วางระบบการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
- ข้อ 67 ออกแบบแปลนอาคารต่าง ๆ
- ข้อ 82 รวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

8. ธุรกิจก่อสร้าง ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 8, 23, 38, 53, 68 และ 83
ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 8 ทาสีบ้านหรืออาคารต่าง ๆ
- ข้อ 23 ก่อสร้างอาคารต่าง ๆ
- ข้อ 38 มุงหลังคาอาคารบ้านเรือน
- ข้อ 53 เป็นคนงานก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม
- ข้อ 68 ติดตั้งเครื่องสัณฐานต่าง ๆ ในบ้าน
- ข้อ 83 เดินสายไฟฟ้าตามอาคารต่าง ๆ

9. บริการการศึกษา ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 9, 24, 39, 54, 69 และ 84 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 9 จัดแยกประเภทหนังสือในห้องสมุด
- ข้อ 24 กำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอน
- ข้อ 39 ดูแลรักษาศิลปะวัตถุต่าง ๆ ในพิพิธภัณฑ์
- ข้อ 54 สอนซ่อมเสริม
- ข้อ 69 สอนพิเศษแก่เด็กนอกเวลาเรียน
- ข้อ 84 สอนหรือให้ความรู้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่

10. บริการด้านกฎหมาย ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 10, 25, 40, 55, 70 และ 85 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 10 เป็นที่ปรึกษาทางกฎหมาย
- ข้อ 25 เขียนรายงานเกี่ยวกับคดีต่าง ๆ ในศาล
- ข้อ 40 เป็นตัวแทนในการดำเนินคดีแก่ผู้ที่ถูกกล่าวหา
- ข้อ 55 เป็นผู้ช่วยทนายความ
- ข้อ 70 ให้คำปรึกษาทางกฎหมาย
- ข้อ 85 ศึกษาการตัดสินคดีในศาล

11. การขนส่ง ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 11, 26, 41, 56, 71 และ 86 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 11 ขับรถเกรตพื้นถนนให้เรียบ
- ข้อ 26 ขับรถยก
- ข้อ 41 ควบคุมและรับผิดชอบเกี่ยวกับการเดินรถ
- ข้อ 56 ควบคุมการจราจรทางอากาศ
- ข้อ 71 ทำงานตามปั้มน้ำมัน
- ข้อ 86 ขับรถพยาบาล

12. การขาย ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 12, 27, 42, 57, 72 และ 87 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 12 ขายรถใหม่หรือรถเก่าที่ใช้แล้ว
- ข้อ 27 ขายอุปกรณ์เกี่ยวกับโทรทัศน์
- ข้อ 42 ขายสินค้าตามบ้านหรือเป็นคนสาธิตการใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ
- ข้อ 57 ปรับปรุงวิธีการในการขายผลิตภัณฑ์
- ข้อ 72 ชักชวนให้ลูกค้าเลือกซื้อบ้าน ดักแด้ คอนโดมิเนียม
- ข้อ 87 ขายเครื่องคอมพิวเตอร์

13. การจัดการ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 13, 28, 43, 58, 73 และ 88 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 13 ซื้อสินค้ามาเก็บไว้ก่อนที่จะนำไปขายต่อ
- ข้อ 28 สัมภาษณ์คนเข้าทำงาน
- ข้อ 43 บริหารงานวิทยุหรือโทรทัศน์
- ข้อ 58 วางแผนหรือกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของบริษัท
- ข้อ 73 เป็นผู้ตั้งบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์เพื่อให้คนกู้ยืมเงินไปลงทุน
- ข้อ 88 เป็นผู้ควบคุม ตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์อาหาร

14. งานช่าง ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 14, 29, 44, 59, 74 และ 89 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 14 ทำความสะอาด และซ่อมกล้องถ่ายรูป
- ข้อ 29 ซ่อมกุญแจ และทำลูกกุญแจ
- ข้อ 44 ซ่อมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์
- ข้อ 59 ตัดเลนส์เพื่อนำไปประกอบในกรอบแว่นตา
- ข้อ 74 ซ่อมนาฬิกา
- ข้อ 89 ซ่อมเฟอ์นิเจอร์เก่า

15. การจัดการเครื่องจักร ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 15, 30, 45, 60, 75 และ 90 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 15 เป็นผู้ควบคุมเครื่องจักรที่ใช้สำหรับตัดเหล็ก

ข้อ 30 ทำงานเกี่ยวกับการหลอมและการหล่อโลหะ

ข้อ 45 ซ่อมเครื่องจักรขนาดใหญ่

ข้อ 60 ผลิตและซ่อมผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะ

ข้อ 75 ใช้เครื่องจักรเจาะโลหะ

ข้อ 90 ซ่อมเครื่องปรับอากาศ

4.2 ผลการทดสอบ EPFS นักเรียนมีบุคลิกภาพ ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.3 สถานการณ์ จำลองเรื่อง "นายโด้ง"

ช่วงระยะปิดภาคเรียน มีนักเรียนจำนวนหนึ่งสมัครเข้าอบรมค่ายเยาวชน ล้มพันธธองกรมตำรวจ ผู้เข้ารับการอบรมจะถูกแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ มีการบรรยาย และ ฝึกปฏิบัติตลอดการอบรม พลตำรวจ สำนวญ ได้รับเชิญให้บรรยายหัวข้อเรื่อง อาชีพที่สุจริต ระหว่างบรรยาย ได้ให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของสมาชิกที่จะใช้ในการ ประกอบอาชีพ ดังนี้

- สุวรรณ : ผมมีความสามารถทางช่างไฟฟ้า สามารถใช้เครื่องมือวัดกำลังไฟฟ้า (Voltmeter) ได้ เดินสายไฟในบ้านได้ ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ชำรุดเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้
- นิอร : หนูสามารถพิมพ์ดีดได้นาทีละ 50 คำ จดชวเลขได้แต่ไม่เร็วมาก จัดระบบเอกสาร ได้ตอบจดหมาย และทำบัญชีร้านค้าได้
- ประนอม : หนูสามารถทางออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ เขียนภาพโปสเตอร์ ทำงานเกี่ยวกับศิลปะ เขียนภาพฉาย ใช้คอมพิวเตอร์เขียนแบบเบื้องต้นได้
- ประวิทย์ : ผมมีความสามารถในการปลูกไม้ประดับ รดน้ำพรวนดิน ดูแลใส่ปุ๋ย และใช้ยาปราบศัตรูพืชได้
- จิตรา : หนูมีความสามารถเขียนรายงาน โครงการได้ สามารถพูดในที่ชุมชนได้
- ประเวศ : ผมสามารถวางแผนล่วงหน้าในการทำงาน จัดงานให้เหมาะสมกับบุคคลอย่างมีระบบคาดเหตุการณ์ล่วงหน้าได้อย่างมีเหตุผล
- สมคิด : ผมสามารถรวบรวมข้อมูลด้านประชากรและจัดเป็นประเภท หมวดหมู่ เปรียบเทียบแยกแยะสิ่งที่คล้ายคลึงกัน วิเคราะห์และให้เหตุผลตามข้อมูลประชากรที่เกิดขึ้น

- วราง : หนูสามารถคิดสิ่งประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ เช่น เครื่องดักไขมัน โดยพัฒนาจากที่ใส่เศษอาหารของแม่ค้าขายที่โรงเรียน ผลผสมผสานความคิดที่จะได้น้ำทิ้งที่สะอาดเพื่อรักษาสีของเสื้อ
- พรเพ็ญ : หนูสามารถพูดคุยกับคนอื่นด้วยความเข้าใจ ช่วยเหลือผู้อื่นและแนะนำให้คำปรึกษาเพื่อน ๆ ได้
- สมพล : ผมสามารถทำงานเป็นทีม โดยสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน ๆ ริเริ่มงานใหม่ ๆ กล้าตัดสินใจ เสนอผลงานของกลุ่ม
- พลสำรวจ : โต้งละ มีความสามารถอะไรบ้าง
- โต้ง : ผมไม่ทราบครับ ผมมีความสามารถอะไรบ้าง
- พลสำรวจ : ไม่เป็นไรหลังจากเสร็จสิ้นการเข้าค่ายอบรมเยาวชนสัมพันธ์แล้ว โต้งคงรู้ว่ามีความสามารถด้านใดบ้าง

4.4 ใบงานความสามารถ

จากการที่ได้ดูสถานการณ์จำลอง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วระบุว่านักเรียนมีความสามารถในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องท้ายข้อความในแต่ละข้อ

- 1 หมายถึง ความสามารถที่นักเรียนมีอยู่น้อยมาก
- 2 หมายถึง ความสามารถที่นักเรียนมีอยู่น้อย
- 3 หมายถึง ความสามารถที่นักเรียนมีอยู่ปานกลาง
- 4 หมายถึง ความสามารถที่นักเรียนมีอยู่มาก
- 5 หมายถึง ความสามารถที่นักเรียนมีอยู่มากที่สุด

ประเภทความสามารถ	มีน้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
1. ความสามารถเกี่ยวข้องกับวัตถุ					
1.1 ประกอบชิ้นส่วนต่าง ๆ ด้วยมือ เช่น ชิ้นส่วนของวิทยุ					
1.2 สร้างเป็นรูปร่าง เช่น งานช่างไม้ ทอ					
1.3 ใช้เครื่องมือ เช่น ป้อนบัตร เจาะ					
1.4 ใช้เครื่องจักรกล เช่น จักรเย็บผ้า					
1.5 ใช้เครื่องจักรเคลื่อนที่ เช่น รถบรรทุก					
1.6 ใช้มือทำด้วยความแม่นยำ เช่น ประกอบชิ้นส่วนเข้าเป็นรูปร่าง					
1.7 ซ่อมแก้ไข ทำให้ใช้งานได้ เช่น ซ่อมเครื่องยนต์					
2. การใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย					
2.1 กิจกรรมใช้กล้ามเนื้อสัมพันธ์ เช่น ยิมนาสติก					
2.2 ความแข็งแรงแคล่วคล่องของร่างกาย เช่น ยก แบก หาม					
2.3 ประกอบกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น เล่นกีฬา					
2.4 ทำงานด้านเกษตรกรรม เช่น ปลูกผลไม้					

ประเภทความสามารถ	มีน้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
3. การใช้ถ้อยคำหรือภาษา					
3.1 อ่าน เช่น อ่านหนังสือด้วยความเข้าใจ					
3.2 เลียนแบบการเขียน เช่น นำต้นฉบับเดิมมาแต่งเป็นเรื่องราวใหม่					
3.3 เขียนโครงการ เขียนรายงาน					
3.4 ได้ตอบจดหมาย เขียนบทความ					
3.5 พูดหรือปราศรัยแคล่วคล่องด้วยความเชื่อมั่น					
3.6 สอนหรือฝึกอบรม ทำกลุ่มหรือพูดหน้าชั้นได้สนุกสนาน					
3.7 งานตรวจภาษา จัดเกล้า แก้ไขสำนวน					
3.8 จดจำถ้อยคำได้แม่นยำ เช่น ชื่อคน					
3.9 แปลหรือปรับภาษาทางวิชาการมาเป็นภาษาที่คนทั่วไปสามารถเข้าใจได้					
3.10 มีความสามารถในการสัมภาษณ์					
4. การใช้สัมผัสทั้งห้า					
4.1 สังเกต มีความละเอียดในการตรวจสอบ					
4.2 วินิจฉัย ตัดสินว่าจะทำอะไรก่อนหรือหลังในสถานการณ์หนึ่ง ๆ					

ประเภทความสามารถ	มีน้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
5. การใช้ตัวเลข					
5.1 นับรายการสิ่งของหรือสินค้าต่าง ๆ					
5.2 นับจำนวนตัวเลข					
5.3 คัด คำนวณตัวเลขได้รวดเร็ว					
5.4 คัดบัญชี ทำงบประมาณ					
5.5 จัดการและควบคุมการเงิน					
5.6 ความจำเกี่ยวกับตัวเลข					
6. การใช้ญาณพิเศษหรือลางสังหรณ์ใจที่เกิดขึ้น					
6.1 กะประมาณการล่วงหน้าได้					
6.2 มองตนและสถานการณ์ออกถูกต้องและรวดเร็ว					
6.3 หยั่งรู้เหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ได้ทะลุปรุโปร่ง					
6.4 ตัดสินใจตามที่ตนรู้สึก เช่น รู้ว่าควรจะไปวางใจใครหรือไม่					
6.5 สามารถในการมองภาพสามมิติ เช่น วาดภาพหุ่นจำลอง พิมพ์เขียว					

ประเภทความสามารถ	มีน้อยมาก 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
7. การวิเคราะห์และใช้เหตุผล 7.1 วิจัยหรือรวบรวมข้อมูล เช่น ค้นพบทางลัดไปสู่เป้าหมาย 7.2 วิเคราะห์จำแนกแยกแยะ เช่น รู้ส่วนประกอบของวัตถุหรืออาหาร 7.3 จัดเข้าหมวดหมู่แยกประเภท เช่น อายุเพศ 7.4 แก้ปัญหาเป็น รู้ว่าควรใช้วิธีการใดในการแก้ปัญหาแต่ละชนิด 7.5 แยกสิ่งสำคัญออกจากสิ่งที่ไม่สำคัญ เช่น ดึงประเด็นที่สำคัญออกมาได้ถูกต้อง 7.6 วินิจฉัยถึงเหตุผลที่เกิดขึ้นได้ 7.7 เปรียบเทียบเป็นความคล้ายคลึงหรือต่างกัน 7.8 ทดสอบ แยกแยะ กลั่นกรอง 8. ใช้ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ 8.1 มีจินตนาการ เช่น คิดทำสิ่งใหม่ ๆ 8.2 ประดิษฐ์สร้างขึ้นเอง พัฒนาให้ดีกว่าเก่า					

ประเภทความสามารถ	มีน้อยมาก 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
8.3 คิดแก้ปัญหาเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ 8.4 ปรับเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้ใช้ได้ 8.5 ผสมผสานความคิดใหม่ ๆ เข้าด้วยกัน 8.6 มองทะลุถึงแก่น เข้าใจปัญหาที่แท้จริง 8.7 ปรับทฤษฎีหรือความคิด จนสามารถนำไปปฏิบัติได้ 9. ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและการให้ความช่วยเหลือ 9.1 มีความสุขในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น 9.2 รับฟังการสื่อสารจากผู้อื่นด้วยความเข้าใจ 9.3 สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้โดยง่าย 9.4 ไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น และเข้าใจผู้อื่น 9.5 ปล่อยใจ ให้กำลังใจ ให้ขวัญแก่ผู้อื่น 9.6 จูงใจ ชักนำผู้อื่น 9.7 กระตุ้น โน้มน้าวให้ผู้อื่นมีความกล้า 9.8 ทำให้ผู้อื่นรู้สึกมีคุณค่า 9.9 ให้คำปรึกษา แนะนำผู้อื่น					

ประเภทความสามารถ	มีน้อยมาก 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
10. ความสามารถทางศิลปะ 10.1 แต่งบทเพลง 10.2 ร้องเพลง เล่นดนตรี 10.3 ดัดแปลงสิ่งของ วัตถุให้สวยงาม 10.4 สร้างสรรค์งานจากสัญลักษณ์หรือภาพพจน์ เช่น ออกแบบเครื่องประดับเพชรพลอย 10.5 สามารถใช้สีสรรค์สร้างงาน เช่น วาดภาพ 10.6 แสดงความรู้สึก ความคิดออกทางลีลา ท่าทาง 10.7 ใช้ถ้อยคำได้สละสลวย เช่น เขียนบทกวี 11. ความเป็นผู้นำ 11.1 ริเริ่มงานใหม่ ความคิดใหม่ โครงการ ใหม่ 11.2 เริ่มต้นหรือสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น 11.3 จัดการ รวบรวมสร้างทีมงาน 11.4 ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ 11.5 สนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 11.6 กล้าตัดสินใจ 11.7 ตัวแทนในการเสนอผลงานของกลุ่ม					

หลังจากที่นักเรียนทำเสร็จแล้ว โปรดย้อนกลับไปดูว่านักเรียนทำเครื่องหมาย / มากที่สุดอะไรบ้าง ขอให้เขียนลงในช่องว่าง นักเรียนจะได้ทราบว่ามีความสามารถด้านใด ที่เด่นชัด

ความสามารถที่สำคัญของนักเรียนคือ

1.
2.
3.
4.
5.

4.5 บทบาทสมมติ เรื่อง "ทะเล"

ทะเลเป็นข้อเกิดของสิ่งมีชีวิตที่มีความสวยงามสร้างความอบอุ่นแก่สรรพสัตว์ต่าง ๆ ที่ได้อยู่อาศัย สร้างสุนทรียภาพให้เกิดแก่ผู้พบเห็น ขณะเดียวกันสิ่งที่เป็นส่วนประกอบของทะเล แต่ละส่วนมีความสำคัญในตัวเองแล้วแต่มุมมองของบุคคล เปรียบดังทะเลความคิด ซึ่งเป็นค่านิยมของบุคคล 3 คน ที่พบกันและสนทนาในงานเลี้ยงแห่งหนึ่ง

ก้องเกียรติ มีความคิดว่าศิลปะเป็นสิ่งมีค่าทำให้เกิดสุนทรียภาพ เป็นเครื่องยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้น ละเอียดย้อน เย็นเร็วเป็นอมตะมีค่าเกินกว่าสิ่งใดมาประเมินค่าได้ ศิลปะจึงเป็นสิ่งที่ก้องเกียรติชอบมากที่สุด ดังนั้นก้องเกียรติตั้งใจว่าในอนาคตเขาจะประกอบอาชีพเป็นจิตรกร ส่วนวรรณผลมีความเห็นว่าความสำเร็จเป็นสิ่งที่เขาปรารถนามากที่สุด เพราะความสำเร็จได้มาซึ่งเกียรติยศชื่อเสียง และสิ่งที่ตามมาก็คือทรัพย์สินเงินทองในวันหยุดเขาชอบที่จะเล่นกีฬา ว่ายน้ำ เล่นรถ ละคร หรือไปงานเลี้ยง เขาชอบสิ่งที่สามารถมองเห็นได้วัดได้และมีความเห็นว่าเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกให้แก่มนุษย์ ดังนั้นในอนาคตเขาตั้งใจว่าจะประกอบอาชีพเป็นนักคอมพิวเตอร์ ประอร เป็นหนึ่งในวงสนทนา

กลับมีความเห็นว่าคุณค่าสำหรับเธอ คือ การมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่ต้องอาศัยศิลป์ในการดำรงชีวิต และต้องใช้เทคโนโลยีอันทันสมัยประกอบกับมีความรู้ทางด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างดี ดังนั้นในอนาคตเธอหวังว่าเธอจะประกอบอาชีพเป็นผู้จัดการบริษัท

ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเป็นบุคคลดังต่อไปนี้

บทบาทของก้องเกียรติ

ก้องเกียรติเป็นผู้หนึ่งในวงสนทนา เขามีความเห็นว่าคุณค่าเป็นสิ่งมีค่าทำให้เกิดสุนทรียภาพ เป็นเครื่องยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้น สร้างความละเอียดอ่อนเป็นอมตะ มีค่าเกินกว่าสิ่งใดมาประเมินค่าได้ ศิลปะจึงเป็นสิ่งที่ชอบมากที่สุด ดังนั้นก้องเกียรติตั้งใจว่าในอนาคตเขาจะประกอบอาชีพเป็นจิตรกร

บทบาทของวรพล

วรพลมีความเห็นว่าความสำเร็จเป็นสิ่งที่เขาปรารถนาเพราะความสำเร็จได้มาซึ่งเกียรติยศ ชื่อเสียง ทรัพย์สิน ในวันหยุดเขาชอบเล่นกีฬา ดูภาพยนตร์ ละคร หรือไปงานเลี้ยง เขาชอบสิ่งที่สามารถมองเห็นได้วัดได้และมีความเห็นว่าเทคโนโลยี เป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกให้แก่มนุษย์ ดังนั้นในอนาคตเขาตั้งใจว่าจะประกอบอาชีพเป็นนักคอมพิวเตอร์

บทบาทของประอร

ประอรเป็นอีกผู้หนึ่งในวงสนทนากลับมีความเห็นว่าคุณค่าสิ่งที่สำคัญสำหรับเธอ คือ การมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขแต่ต้องอาศัยศิลป์ในการดำรงชีวิตและต้องใช้เทคโนโลยีอันทันสมัยกับการเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ ดังนั้นในอนาคตเธอหวังว่าเธอจะประกอบอาชีพเป็นผู้จัดการบริษัท

4.6 ำงานเกี่ยวกับแบบสอบถามค่าันิมำในอาชีพ

จากการที่นักเรียนได้ดูบทบาทสมมติ ำให้นักเรียนอ่านข้อความซึ่งเป็นแบบสอบถามค่าันิมำในอาชีพต่อไปนี้ แล้วให้นักเรียนระบุค่าัณยของข้อความนั้น ๆ ที่มีต่อตัวนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว โปรดตอบทุกข้อ

- "ค่าัณยมากที่สุด" หมายถึง ข้อความนั้นนักเรียนให้ค่าัณยมากที่สุด
- "ค่าัณยมาก" หมายถึง ข้อความนั้นนักเรียนให้ค่าัณยมาก
- "ค่าัณยปานกลาง" หมายถึง ข้อความนั้นนักเรียนให้ค่าัณยปานกลาง
- "ค่าัณยเพียงเล็กน้อย" หมายถึง ข้อความนั้นนักเรียนให้ค่าัณยเพียงเล็กน้อย
- "ไม่ค่าัณยเลย" หมายถึง ข้อความนั้นนักเรียนไม่ให้ค่าัณยเลย

ข้อความ	ค่าัณย มาก ที่สุด	ค่าัณย มาก	ค่าัณย ปาน กลาง	ค่าัณย เพียง เล็กน้อย	ไม่ ค่าัณย เลย
(0.) อาชีพที่ทำให้นักเรียนได้รับเกียรติ ชื่อเสียง		/			
(00.) อาชีพที่คนอื่น ๆ เห็นว่าอาชีพของ นักเรียนมีค่าัณย				/	

ก. ถ้าข้อความในข้อ (0.) นักเรียนให้ค่าัณยมาก นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง "ค่าัณยมาก"

ข. ถ้าข้อความในข้อ (00.) นักเรียนให้ค่าัณยเพียงเล็กน้อย นักเรียนก็ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง "ค่าัณยเพียงเล็กน้อย"

ข้อความ	สำคัญ มาก ที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ เพียง เล็กน้อย	ไม่ สำคัญ เลย
1. อาชีพที่นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ สิ่งใหม่ ๆ บางอย่างให้เกิดขึ้นได้					
2. อาชีพที่นักเรียนได้ใช้ความสามารถ ในการเป็นผู้นำ					
3. อาชีพที่นักเรียนสามารถทราบผลงาน ที่นักเรียนทว่าสามารถทำงานนั้น ๆ ได้ผลดี					
4. อาชีพที่นักเรียนชอบสถานที่ทำงาน					
5. อาชีพที่มีนายจ้างเป็นคนมีเหตุผล					
6. อาชีพที่นักเรียนสามารถเป็นตัวของตัวเอง ได้ตามที่นักเรียนต้องการ					
7. อาชีพที่นักเรียนทราบว่ามีความมั่นคง					
8. อาชีพที่นักเรียนสามารถสร้าง มิตรภาพกับผู้ร่วมงานได้					
9. อาชีพที่ใช้ความสามารถทางศิลป์					
10. อาชีพที่ทาทำให้นักเรียนได้รับเกียรติ ชื่อเสียง					
11. อาชีพที่นักเรียนมีอิสระในการทำงาน นั้น ๆ					

ข้อความ	สำคัญ มาก ที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ เพียง เล็กน้อย	ไม่ สำคัญ เลย
12. อาชีพที่นักเรียนไม่ต้องทำงานซ้ำซาก จำเจตลอดเวลา					
13. อาชีพที่นักเรียนสามารถจะมีรายได้ หรือเงินเดือนเพิ่มขึ้น					
14. อาชีพที่นักเรียนมีความรู้สึกว่ นักเรียนได้ให้ความช่วยเหลือ บุคคลอื่น					
15. อาชีพที่นักเรียนต้องแก้ปัญหาอยู่เสมอ					
16. อาชีพที่เพื่อนส่วนใหญ่ว่ความสนใจ และกล่าวถึงเสมอ					
17. อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเจริญ ให้กับท้องถิ่น					
18. อาชีพที่นักเรียนมีส่วนในการเสนอ ความคิดใหม่ ๆ					
19. อาชีพที่นักเรียนต้องวางแผนและจัด ระบบงานของบุคลากรในหน่วยงาน					
20. อาชีพที่นักเรียนมีความรู้สึกสบายใจ ที่สามารถทำงานของแต่ละวันได้ อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อความ	สำคัญ มาก ที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ เพียง เล็กน้อย	ไม่ สำคัญ เลย
21. อาชีพที่มีสถานที่ทำงานที่ดี เช่น มีแสงสว่างพอเหมาะ เงียบ สะอาด กว้างขวางเพียงพอ					
22. อาชีพที่มีนายจ้างที่เอาใจใส่นักเรียน ต่อผู้ได้บังคับบัญชา					
23. อาชีพที่นักเรียนสามารถใช้ชีวิตของ นักเรียนตามวิถีทางที่นักเรียนชอบ ภายหลังสิ้นสุดภาระกิจการทำงาน ในหน้าที่ของแต่ละวันแล้ว					
24. อาชีพที่นักเรียนแน่ใจว่าจะมีงานให้ นักเรียนทำตลอดไป					
25. อาชีพที่ทำให้นักเรียนมีสัมพันธภาพ อันดีกับเพื่อนร่วมงาน					
26. อาชีพที่นักเรียนสามารถเสริมสร้าง ความสวยงามให้เกิดขึ้นในโลกได้					
27. อาชีพที่คนอื่น ๆ เห็นว่าอาชีพของ นักเรียนมีความสำคัญ					
28. อาชีพที่เป็นงานส่วนตัวของนักเรียน เองโดยนักเรียนบริหารงานนั้นด้วย ตนเอง					

ข้อความ	สำคัญ มาก ที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ เพียง เล็กน้อย	ไม่ สำคัญ เลย
29. อาชีพที่นักเรียนมีโอกาสนจะทำอะไร ได้หลาย ๆ สิ่ง หลาย ๆ อย่าง					
30. อาชีพที่นักเรียนมีรายได้เพิ่มขึ้น พอเพียงแก่การครองชีพ					
31. อาชีพที่นักเรียนได้ช่วยส่งเสริม ความกินดีอยู่ดีให้แก่บุคคลอื่น					
32. อาชีพที่นักเรียนใช้ความคิดอยู่ตลอดเวลา					
33. อาชีพที่เพื่อนส่วนใหญ่เลือก					
34. อาชีพที่ประเทศชาติกำลังต้องการ และจะช่วยให้ประเทศชาติดีขึ้น					

รายละเอียดเกี่ยวกับ ใบงานเกี่ยวกับแบบสอบถามค่านิยมในอาเซียน

ใบงานเกี่ยวกับแบบสอบถามค่านิยมในอาเซียน จำแนกค่านิยมในอาเซียนเป็น 17 ด้าน ซึ่งค่านิยมในอาเซียนแต่ละด้านครอบคลุมข้อความต่าง ๆ ของใบงานซึ่งเป็นแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1. ค่านิยมในอาเซียนด้านความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 1 และ 18 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 1 อาเซียนที่นักเรียนสามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ บางอย่างให้เกิดขึ้นได้

ข้อ 18 อาเซียนที่นักเรียนมีส่วนในการเสนอความคิดใหม่ ๆ

2. ค่านิยมในอาเซียนด้านการบริหาร ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 2 และ 19 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 2 อาเซียนที่นักเรียนได้ใช้ความสามารถในการเป็นผู้นำ

ข้อ 19 อาเซียนที่นักเรียนต้องวางแผนงานและจัดระบบงานของบุคลากรในหน่วยงาน

3. ค่านิยมในอาเซียนด้านสัมฤทธิ์ผล ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 3 และ 20 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 3 อาเซียนที่นักเรียนสามารถทราบผลงานที่นักเรียนทำว่าสามารถทำงานนั้น ๆ ได้ผลดี

ข้อ 20 อาเซียนที่นักเรียนมีความรู้สึกสบายใจที่สามารถทำงานของตัวเองแต่ละวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ค่านิยมในอาเซียนด้านสภาพการทำงาน ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 4 และ 21 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 4 อาเซียนที่นักเรียนชอบสถานที่ทำงาน

ข้อ 21 อาเซียนที่มีสถานที่ทำงานที่ดี เช่น มีแสงสว่างพอเหมาะ เงียบ สะอาด

กว้างขวาง เพียงพอ

5. ค่านิยมในอาชีพด้านความสัมพันธ์กับนายจ้าง ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 5 และ 22 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 5 อาชีพที่นายจ้างเป็นคนมีเหตุผล

ข้อ 22 อาชีพที่นายจ้างที่เอาใจใส่ มีน้ำใจต่อผู้ได้บังคับบัญชา

6. ค่านิยมในอาชีพด้านวิถีชีวิต ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 6 และ 23 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 6 อาชีพที่นักเรียนสามารถเป็นตัวของตัวเองได้ตามที่นักเรียนต้องการ

ข้อ 23 อาชีพที่นักเรียนสามารถใช้ชีวิตของนักเรียนตามวิถีทางที่นักเรียนชอบ
ภายหลังสิ้นสุดภารกิจการทำงานในหน้าที่ของแต่ละวันแล้ว

7. ค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคง ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 7 และ 24 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 7 อาชีพที่นักเรียนทราบว่ามีความมั่นคง

ข้อ 24 อาชีพที่นักเรียนแน่ใจว่าจะมีงานให้นักเรียนทำตลอดไป

8. ค่านิยมในอาชีพด้านความพึงพอใจในผู้ร่วมงาน ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 8 และ 25 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 8 อาชีพที่นักเรียนสามารถสร้างมิตรภาพกับผู้ร่วมงานได้

ข้อ 25 อาชีพที่ทำให้นักเรียนมีสัมพันธภาพอันดีกับเพื่อนร่วมงาน

9. ค่านิยมในอาชีพด้านสุนทรีย์ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 9 และ 26 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 9 อาชีพที่ใช้ความสามารถทางศิลป์

ข้อ 26 อาชีพที่นักเรียนสามารถเสริมสร้างความสวยงามให้เกิดขึ้นในโลกได้

10. ค่านิยมในอาชีพด้านความมีเกียรติ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 10 และ 27 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 10 อาชีพที่นักเรียนได้รับเกียรติ ชื่อเสีย

ข้อ 27 อาชีพที่คนอื่น ๆ เห็นว่าอาชีพของนักเรียนมีความสำคัญ

11. ค่านิยมในอาชีพด้านความเข้มแข็ง ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 11 และ 28 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 11 อาชีพที่นักเรียนมีอิสระในการทำงานนั้น ๆ

ข้อ 28 อาชีพที่เป็นงานส่วนตัวของนักเรียนเอง โดยนักเรียนบริหารนั้นด้วยตนเอง

12. ค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 12 และ 29 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 12 อาชีพที่นักเรียนไม่ต้องทำงานซ้ำซาก จำเจ ตลอดเวลา

ข้อ 29 อาชีพที่นักเรียนมีโอกาสจะทำอะไรได้หลาย ๆ สิ่ง หลาย ๆ อย่าง

13. ค่านิยมในอาชีพด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 13 และ 30 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 13 อาชีพที่นักเรียนสามารถจะมีรายได้หรือเงินเดือนเพิ่มขึ้น

ข้อ 30 อาชีพที่นักเรียนมีรายได้เพิ่มขึ้นพอเพียงแก่การครองชีพ

14. ค่านิยมในอาชีพด้านการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 14 และ 31 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 14 อาชีพที่นักเรียนมีความรู้สึกที่นักเรียนได้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น

ข้อ 31 อาชีพที่นักเรียนได้ช่วยส่งเสริมการกินดีอยู่ดีให้แก่บุคคลอื่น

15. ค่านิยมในอาชีพด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 15 และ 32 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 15 อาชีพที่นักเรียนต้องแก้ปัญหาอยู่เสมอ

ข้อ 32 อาชีพที่นักเรียนต้องใช้ความคิดอยู่ตลอดเวลา

16. ค่านิยมในอาชีพด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 16 และ 33 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 16 อาชีพที่เพื่อนส่วนใหญ่ให้ความสนใจและกล่าวถึงอยู่เสมอ

ข้อ 33 อาชีพที่เพื่อนส่วนใหญ่เลือก

17. ค่านิยมในอาชีพด้านความต้องการทางสังคม ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 17 และ 34 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 17 อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น

ข้อ 34 อาชีพที่ประเทศชาติกำลังต้องการและจะช่วยให้ประเทศชาติมี

เศรษฐกิจดีขึ้น

แบบฝึกหัดกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเอง ด้านความสนใจ บุคลิกภาพ (ครั้งที่ 3)

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเอง
ด้านความสนใจ คุณลักษณะ

1. คนที่เป็นช่างยนต์ ควรมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องอะไร.....

.....

และมีคุณลักษณะอย่างไร.....

.....

2. คนที่เป็นนักบัญชี ควรมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องอะไร.....

.....

และมีคุณลักษณะอย่างไร.....

.....

3. คนที่เป็นเกษตรกรสวนผลไม้ ควรมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องอะไร.....

.....

และมีคุณลักษณะอย่างไร.....

.....

4. คนที่เป็นจิตรกร ควรมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องอะไร.....

.....

และมีคุณลักษณะอย่างไร.....

.....

5. คนที่เป็นพนักงานขายปลีก ควรมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องอะไร.....

.....

และมีคุณลักษณะอย่างไร.....

.....

แบบฝึกหัดกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสามารถ ค่านิยม (ครั้งที่ 4)

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับความสามารถ
ค่านิยม

1. คนที่เป็นช่างยนต์
 - 1.1 ควรมีความสามารถในด้านใด.....
 - 1.2 ควรมีค่านิยมในอาชีพ.....

2. คนที่เป็นนักบัญชี
 - 2.1 ควรมีความสามารถในด้านใด.....
 - 2.2 ควรมีค่านิยมในอาชีพ.....

3. คนที่เป็นจิตรกร
 - 3.1 ควรมีความสามารถในด้านใด.....
 - 3.2 ควรมีค่านิยมในอาชีพ.....

4. คนที่เป็นพนักงานขายปลีก
 - 4.1 ควรมีความสามารถในด้านใด.....
 - 4.2 ควรมีค่านิยมในอาชีพ.....

5. คนที่เป็นเกษตรกรสวนผลไม้
 - 5.1 ควรมีความสามารถในด้านใด.....
 - 5.2 ควรมีค่านิยมในอาชีพ.....

ครั้งที่ 5-6

<u>หน่วยที่ 4-5</u>	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพ
<u>ชื่อเรื่อง</u>	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ถูกต้อง
<u>แนวคิด</u>	การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพเป็นขั้นหนึ่งที่สามารถพิจารณา ไตร่ตรอง เพื่อนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ถูกต้อง
<u>สื่อกิจกรรม</u>	ใบงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลประเภทอาชีพต่าง ๆ

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู (ผู้วิจัย)

1.1.1 ก่อนทำการสอน ผู้วิจัยต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู คู่มือนักเรียนให้เข้าใจเป็นอย่างดี

1.1.2 ผู้วิจัยเตรียมสื่อการสอนให้พร้อม ปฏิบัติตามคู่มือครู ในการ ดำเนินการสอน

1.1.3 ชุดการสอนใช้เวลา 2 คาบ (เป็นการสอนครั้งที่ 5 และครั้งที่ 6)

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนดูวีดิทัศน์และอ่านใบงานเกี่ยวกับการรวบรวม ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์ นักเรียนอภิปรายและความคิดเห็นตามกลุ่ม ประเภทอาชีพต่าง ๆ

1.2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม ตามประเภทของอาชีพที่สนใจ และให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์

1.2.3 นักเรียนสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เกี่ยวกับอาชีพ ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

1.3 บทบาทของครู (ผู้วิจัย)

1.3.1 ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เกี่ยวกับอาชีพ

1.3.2 การดำเนินกิจกรรมแนะแนว เรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ที่เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพ ตามลำดับแต่ละคาบดังนี้

คาบที่ 1

- 1.3.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียน
- 1.3.2.2 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนถึงความสำคัญของการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม
- 1.3.2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม อ่านใบงานเกี่ยวกับอาชีพ ประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม
- 1.3.2.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม
- 1.3.2.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
- 1.3.2.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียน

คาบที่ 2

- 1.3.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียน
- 1.3.2.2 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนถึงความสำคัญของการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภท เกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์
- 1.3.2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับอาชีพประเภท เกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์ อ่านใบงานเกี่ยวกับอาชีพ ประเภท เกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์
- 1.3.2.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสนใจในอาชีพ 5 กลุ่ม และให้อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพนั้น ๆ

1.3.2.5 นักเรียนสรุปการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์ ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

1.3.2.6 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียน

1.4 สิ่งที่ควรต้องเตรียม

คาบที่ 1

1.4.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน

1.4.2 วัสดุชิ้นเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภท ช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

1.4.3 ใบงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

คาบที่ 2

1.4.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน

1.4.2 วัสดุชิ้นเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์

1.4.3 ใบงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์

2. คู่มือครู

การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยดำเนินกิจกรรมแนะแนวเรื่องการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพใช้เวลา 2 คาบ

2.1 จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพ เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ถูกต้อง

2.2 แนวคิด การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพเป็นขั้นหนึ่งที่สามารถพิจารณาได้โดยตรง เพื่อนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ถูกต้อง

2.3 สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

คาบที่ 1

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

2.3.2 วัสดุชิ้นเกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

2.3.3 ใบงานเกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

คาบที่ 2

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

2.3.2 วัสดุชิ้นเกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม

ทหาร ตำรวจ แพทย์

2.3.3 ใบงานเกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม

ทหาร ตำรวจ แพทย์

2.4 วิธีดำเนินการ

คาบที่ 1

2.4.1 ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล
ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพ ประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เรื่องการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์
เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

2.4.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียน ดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับอาชีพประเภท
ช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

2.4.3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านใบงานเกี่ยวกับอาชีพ ประเภท
ช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

2.4.3.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
อาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

2.4.4 ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์
เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

2.4.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเกี่ยวกับการรวบรวม
ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

คาบที่ 2

2.4.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน

ผู้วิจัยให้ทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็น
ประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้วิจัยสนทนาเรื่อง การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพ
ประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์

2.4.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียน ตู้อภิปรายเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล
ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์

2.4.3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านใบงานเกี่ยวกับอาชีพประเภท
เกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์

2.4.3.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสนใจประเภทอาชีพ
จำนวน 5 กลุ่ม อภิปรายแสดงความคิดเห็น

2.4.4 ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

นักเรียนสรุปการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพ
ประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์ ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

2.4.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล
ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ
แพทย์

3. คู่มือนักเรียน

ให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงและปฏิบัติตาม การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพใช้เวลา 2 คาบ ดังนี้

คาบที่ 1

3.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

3.2 นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

3.3 นักเรียนอ่านใบงานเกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม
อภิปรายแสดงความคิดเห็น

3.4 นักเรียนสรุปเกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

3.5 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

คาบที่ 2

3.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์

3.2 นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม
ทหาร ตำรวจ แพทย์

3.3 นักเรียนอ่านใบงานเกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม
ทหาร ตำรวจ แพทย์

3.4 นักเรียนสรุปเกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม
ทหาร ตำรวจ แพทย์

3.5 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ
แพทย์

4. สื่อการสอนอุปกรณ์การสอน

4.1 วิดีทัศน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์

4.2 ใบงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

4.2.1 ประเภทช่างอุตสาหกรรม

4.2.1.1 ช่างกลโรงงาน

ลักษณะงาน

ทำงานเกี่ยวกับการติดตั้งโลหะทั่วไป รู้จักใช้เครื่องจักรตกแต่งโลหะ เช่น เครื่องกลึง เครื่องไส เครื่องกัดพื้นผิว เครื่องเลื่อย เครื่องเจาะ และหินลับ รู้จักใช้เครื่องมือวัดต่าง ๆ เช่น ไมโครมิเตอร์ เวอร์เนียคาลิเปอร์ วดนอกและในฉากผสม เลื่อยแฮกซอล และเพาเวอร์แฮกซอล รู้จักทำเกลียว สามารถสร้างเองได้ รู้จักซ่อมบำรุง และรักษาเครื่องมือ เครื่องจักร

4.2.1.2 ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น

ลักษณะงาน

ทำการเชื่อมด้วยแก๊สและไฟฟ้า ย้ายหมุด บัดกรี อ่านแบบ เขียนแบบ วางแปลนหรือผลิตแบบโครง ใช้เครื่องมือวัด ตัด เจาะ นาก ตัดด้วยมือและไฟฟ้า

4.2.1.3 ช่างก่อสร้าง

ลักษณะงาน

งานเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารและงานก่อสร้างอื่น ๆ คือ ก่ออิฐ ก่อหิน และปูกระเบื้อง ยกตั้งโครงสร้างคอนกรีตเสริมวัสดุหลายชนิดสร้าง ยกตั้ง ปรับและซ่อมวัสดุและโครงสร้างที่ทำด้วยไม้ ฉาบปูนในอาคารใช้วัสดุฉนวนกรอาคาร หม้อน้ำ ท่อ ติดปรับติดกระจกในอาคารและปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคาร

4.2.1.4 ช่างยนต์

ลักษณะงาน

เป็นงานด้านการซ่อมหรือให้บริการตรวจสอบ บำรุงรักษา และติดตั้ง เครื่องจักร เครื่องยนต์ หรือผลิตภัณฑ์โลหะอื่น ๆ

4.2.1.5 ช่างไฟฟ้า

ลักษณะงาน

ทำงานเกี่ยวกับการปรับ ประกอบติดตั้ง ซ่อมและบำรุงรักษาเครื่องไฟฟ้า เดินและซ่อมสายไฟฟ้า

4.2.1.6 ช่างเครื่องกล

ทำงานภายใต้คำแนะนำและความคุมของวิศวกรรเครื่องกล ทดสอบ เครื่องจักรและอุปกรณ์ตรวจสอบ ชี้แจงโครงการและแบบพิมพ์เขียวเพื่อกำหนดรายละเอียด วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ที่ใช้และปัญหาที่ทำการทดสอบเกี่ยวกับชิ้นส่วนที่ออกชิ้นใหม่ การเปลี่ยน วัสดุหรือชิ้นส่วนใหม่

4.2.1.7 ช่างออกแบบเรือ

ลักษณะงาน

ทำงานเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรือประมง ประกอบ ด้วยโครงร่าง รูปร่างลักษณะ ขนาด กำลังเครื่องยนต์ วัสดุที่ใช้ประกอบลำเรือ ช่วย แนะนำวิธีบำรุงรักษาและซ่อมแซมเรือแก่ชาวประมง

4.2.1.8 ช่างโลหะ

ลักษณะงาน

ทำงานเกี่ยวกับการชุด การทดสอบและใช้โลหะและโลหะผสมตามวิชาการ วิศวกรรมโลหะ รวมถึงการทดสอบและการวิเคราะห์โลหะและโลหะผสมในชิ้นต่าง ๆ ประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์โลหะ ชุบและเคลือบโลหะ

4.2.1.9 ช่างอิเล็กทรอนิกส์

ลักษณะงาน

ทำการผลิต ก่อสร้าง ติดตั้ง ทดสอบการใช้และการบำรุงรักษา พัฒนา แก้ไข เปลี่ยนแปลงซ่อมระบบอิเล็กทรอนิกส์อุปกรณ์และส่วนประกอบต่าง ๆ

4.2.1.10 ช่างปีโตรเคมี

ลักษณะงาน

ทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเคมีเป็นผู้มีความรู้พื้นฐานในเรื่องโครงสร้างทางเคมีเบื้องต้น สารโพลิเมอร์ในโรงงานอุตสาหกรรม กระบวนการอุตสาหกรรมเคมี งานไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์บางส่วน เครื่องมือจักรกลบางประเภทในโรงงานอุตสาหกรรม และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตเคมีภัณฑ์

4.2.1.11 ช่างทำแบบพิมพ์

ลักษณะงาน

สร้างและซ่อมแบบพิมพ์โลหะเพื่อใช้ในการทาบ เจาะ หรือกดวัสดุให้เป็นรูปร่างตามที่ต้องการ

4.2.1.12 ช่างโทรคมนาคม

ลักษณะงาน

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการงานช่างทั่ว ๆ ไป ในสายงาน ซึ่งต้องอาศัยความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องเช่น ทฤษฎีไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ โทรคมนาคม ภายใต้การตรวจสอบอย่างใกล้ชิดของวิศวกรโทรคมนาคม ปฏิบัติการเกี่ยวกับการติดตั้ง ตรวจสอบ ซ่อมแซม บำรุงดัดแปลง แก้ไข อุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์ทางไปรษณีย์ โทรคมนาคม และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

4.2.1.13 ช่างซ่อมเครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์

ลักษณะงาน

ควบคุมดูแลซ่อมแซมอุปกรณ์สายทุกชนิด ดูแลเครื่องมือเครื่องใช้ให้พร้อมที่จะทำงานได้ ซ่อม ติดตั้ง เครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์สายและเสาอากาศ

4.2.1.14 ช่างออกแบบอาคาร

ลักษณะงาน

ทำการออกแบบอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควบคุมก่อสร้างให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินราคา การใช้วัสดุตรวจงานก่อสร้าง วางแผนตัดแปลงและซ่อมแซม

4.2.1.15 ช่างพิมพ์

ลักษณะงาน

ทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์ต้นฉบับและภาพประกอบลงกระดาษ สิ่งทอ สิ่งถัก โลหะหรือวัสดุ ด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ เช่น เรียงตัวพิมพ์ เรียงภาพถ่ายตัวพิมพ์ ตกแต่งแบบ เทคนิคการพิมพ์ ออฟเซต ทำแม่พิมพ์ด้วยการถ่ายรูป ทำรูปเล่มหนังสือ

4.2.1.16 ช่างเขียนแบบ

ลักษณะงาน

เขียนแบบรายละเอียดและรูปแบบทางด้านเทคนิคจากภาพสเก็ตช์หรือจากบันทึกแสดงรายการต่าง ๆ เพื่อใช้ในงานวิศวกรรม งานผลิต และงานอื่น ๆ

คุณสมบัติของผู้ทำงาน

ผู้ประกอบอาชีพนี้จะต้อง

มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ อุตุน มีความเชื่อมั่นในตนเอง

มีความละเอียด รอบคอบ

มีความคิด

ริเริ่ม

มีความถนัดทางช่าง

มีความสามารถและความถนัดด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เป็นอย่างดี

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้ - รับราชการจบประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้รับ 4,700 บาท

จบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้รับ 5,740 บาท

จบปริญญาตรีได้รับ ได้รับ 6,360 บาท

- ทำงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานเอกชน เงินเดือนที่ได้รับอาจแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน่วยงานและความสามารถ ถ้าทำงานบริษัทห้างร้านจะมีการทำงานนอกเวลา และอาจได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษเช่น เงินโบนัส เงินสะสม เงินสวัสดิการต่าง ๆ

ความก้าวหน้า สามารถศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาในประเทศหรือจะศึกษาต่อระดับสูงในสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้อีก

4.2.2 ประเภทพาณิชยกรรม แบ่งออกดังนี้

4.2.2.1 เลขานุการ

ลักษณะงาน

ทำหน้าที่ ศึกษาเรื่องแยกเรื่องต่าง ๆ ทำหนังสือโต้ตอบเรื่องราว สรุปเรื่องราวต่าง ๆ ให้นายจ้าง บันทึกการนัดหมาย ให้นายจ้าง บันทึกรายงานการประชุม บันทึกคำบอกเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยการจดชวเลขและพิมพ์ดีดได้อย่างคล่องแคล่ว ดูแลเก็บแฟ้มเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบ

คุณสมบัติของพนักงาน

เป็นผู้ที่มีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอมีความสุข ละเอียดรอบคอบ มีความคล่องแคล่ว ว่องไว มีความขยันและอดทน สามารถเก็บความลับได้เป็นอย่างดี มีความสามารถในการฟัง ความจำดี ภาษาอังกฤษดี มีบุคลิกภาพดี มีความสามารถในการพิมพ์ดีด และจดชวเลข

รายได้และโอกาสก้าวหน้า

สำหรับรายได้ในหน่วยราชการ อัตราเงินเดือนขั้นต่ำได้รับคือ

1. สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้รับ 4,700 บาท
2. สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้รับ 5,740 บาท
3. สำเร็จปริญญาตรีได้รับ ได้รับ 6,360 บาท

ถ้าทำงานห้างร้าน บริษัท ก็แล้วแต่ความสามารถแต่ละบุคคล และแล้วแต่บริษัทใหญ่เล็ก

โอกาสก้าวหน้า การทำงานนั้นสามารถเลื่อนไปสู่ตำแหน่งที่สูงกว่า เช่น เป็นผู้ช่วยฝ่ายบริหาร เป็นเลขานุการของผู้จัดการใหญ่หรือเป็นหัวหน้าแผนกต่าง ๆ หรืออาจไปศึกษาต่อในสถาบันวิชาชีพเลขานุการในและต่างประเทศได้

4.2.2.2 นักบัญชี

ลักษณะงาน

ทำการบันทึกธุรกิจการเงินขององค์การหรือบุคคล ลงบัญชีคำนวณรวบรวมยอดเงินรวมทั้งควบคุมดูแลการทำบัญชีและตรวจสอบบัญชี ลงทะเบียนและเก็บรักษาหลักฐานและเอกสารเกี่ยวกับบัญชีและการเงิน

คุณสมบัติของพนักงาน

มีความละเอียด รอบคอบ ซื่อสัตย์ รักความก้าวหน้า มีความคิดริเริ่ม สามารถวิเคราะห์ปัญหา วิเคราะห์งานได้อย่างเป็นระบบ ตัดสินใจเร็ว มีความสนใจ และตื่นตัวในเรื่องทั่วไปและก้าวหน้าทันโลก ถนัดในเรื่องตัวเลขพอสมควร

รายได้และโอกาสก้าวหน้า

รายได้ - รับราชการ สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้รับ 4,700 บาท

สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้รับ 5,740 บาท

สำเร็จปริญญาตรีได้รับ ได้รับ 6,360 บาท

- ทำงานเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจ เงินเดือนที่ได้รับจะแตกต่างกันไปโดยเฉลี่ยจะได้รับเท่ากับราชการหรือสูงกว่า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน่วยงานนั้น ๆ ด้วย และยังได้รับเงินโบนัสและบางแห่งอาจได้รับเงินสะสมหรือค่าครองชีพเพิ่มอีก

ความก้าวหน้า สามารถเลือกประกอบอาชีพได้หลายด้านกว้างขวาง ไม่ว่าตำแหน่งเกี่ยวกับบัญชีขององค์การธุรกิจเอกชน หน่วยราชการหรือทำงานงบประมาณหรือแผนการเงินในบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ประกอบอาชีพอิสระสามารถพัฒนาตัวเองขึ้นไปได้อย่างไม่มีขีดจำกัดโอกาสก้าวหน้าจึงมีสูงทั้งในส่วนของการรายได้ และตำแหน่งหน้าที่การงาน

4.2.2.3 เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์

ลักษณะงาน

ทำงานวิเคราะห์ จัดระบบ และวางแผน การจัดการกระทำกับข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เขียนคำสั่งให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานความต้องการ การส่งเสริมแนะนำอบรมเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนการทำงานด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ติดตามศึกษาเทคโนโลยีใหม่ ๆ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกัน

คุณสมบัติของผู้ทำงาน

มีความรู้วิชาการคำนวณดี สามารถใช้ภาษาอย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงาน ในหน้าที่ มีความสามารถในการศึกษาหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา และสรุปเหตุผล

รายได้และโอกาสความก้าวหน้า

รายได้ - รับราชการ สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้รับ 4,700 บาท

สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้รับ 5,740 บาท

สำเร็จปริญญาตรีได้รับ ได้รับ 6,360 บาท

- ทำงานเอกชนจะได้รับเงินเดือนสูงกว่านี้

โอกาสก้าวหน้า เนื่องด้วยประสิทธิภาพการใช้งานคอมพิวเตอร์มีสูง หากสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับระบบงาน เชื่อว่ามีประสิทธิภาพแน่นอนทำให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยเฉพาะสามารถวิเคราะห์ระบบงานและวางแผนเพื่อกำหนดนโยบายและบริหารงานในระดับสูงได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับความพยายามและความสามารถในการนำเอาศักยภาพและประสิทธิภาพที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์

4.2.2.4 นักบริหารธุรกิจ

นักบริหารธุรกิจนั้นเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องในวงการธุรกิจทุกด้านผู้ประกอบการอาชีพต้องมีความรู้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องับธุรกิจนั้น ๆ ในที่นี้จำแนกคุณสมบัติของผู้ที่ประกอบอาชีพที่เรียนทางด้านบริหารธุรกิจดังต่อไปนี้

4.2.2.4.1 เจ้าหน้าที่ฝ่ายขายหรือฝ่ายการตลาด

ลักษณะงาน

ทำงานวางแผนและปฏิบัติงานการขาย ติดต่อบริษัทงานกับหน่วยงานอื่น เกี่ยวกับการขาย ราคาขายและเป้าหมายการขาย พัฒนาการขายให้ได้กำไร ตลอดจนพัฒนาการโฆษณาเพื่อขายสินค้าให้เป็นไปตามเป้าหมายของบริษัท

คุณสมบัติของพนักงาน

มีปฏิภาณไหวพริบดี แคล่วคล่อง ว่องไว ชยันหมั่นเพียร รักความก้าวหน้า มีความกล้าหาญในการตัดสินใจและตัดสินใจปัญหา มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีทักษะในการพูดและมีความรู้เกี่ยวกับสินค้าและบริการของตนเป็นอย่างดี

4.2.2.4.2 เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล

ลักษณะงาน

ทำหน้าที่เกี่ยวกับการหาพนักงาน การสัมภาษณ์ การฝึกอบรม การเลื่อนขั้น สวัสดิการ การจ่ายเงินทดแทนหรือบำเหน็จ บำนาญ การบันทึก แรงงานสัมพันธ์ หรือการถอดถอนพนักงาน

คุณสมบัติของผู้ทำงาน

มีมนุษยสัมพันธ์ดี บุคลิกลักษณะท่าทางดี ชอบติดต่อกับประชาชนสัมพันธ์กับคนทั่วไป มีระบบจัดเก็บเอกสารเป็นอย่างดี สนใจและตื่นตัวอยู่เสมอ มีความสามารถในการทำงานรอบด้าน

4.2.2.4.3 เจ้าหน้าที่พัสดุ

ลักษณะงาน

จัดการด้านพัสดุ กำหนดวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น การขนถ่ายวัสดุ การเก็บรักษา ตรวจสอบคุณภาพของสินค้า เครื่องมือเครื่องใช้และจัดซ่อมหรือเปลี่ยนวัสดุ โครงสร้าง ปรึกษาหารือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประสานงานกับที่เก็บสินค้าหรือวัสดุกับกิจการอื่น ๆ เช่น การผลิต การขาย การควบคุม บันทึกต่าง ๆ

คุณสมบัติของผู้ทำงาน

เป็นผู้มีความละเอียด รอบคอบ รู้จักการทำบัญชีสินค้าหรือวัสดุ มีความซื่อสัตย์ อดทน และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

4.2.2.4.5 เสมียนทั่วไปหรือเจ้าหน้าที่ธุรการ

ลักษณะงาน

ปฏิบัติงานเบ็ดเตล็ดทั่วไปของเสมียนพนักงาน คัดแยกจดหมายที่ได้รับ ร่างจดหมายโต้ตอบ นำจดหมายเอกสารอื่น ๆ มาจัดเข้าแฟ้ม รับโทรศัพท์ จัดการนัดหมายและสอบถามข้อความไปยังบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ต่อโทรศัพท์และบันทึกข่าวสารทางโทรศัพท์ ทำบัญชีแสดงรายการใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเล็ก ๆ น้อย ๆ อาจพิมพ์ดีดและใช้เครื่องอัดสำเนาเอกสาร

คุณลักษณะของผู้ทำงาน

มีมนุษยสัมพันธ์ชอบพบปะผู้คน สามารถโต้ตอบจดหมายได้ รักษาบริการ มีระบบจัดเก็บเอกสารที่สะดวก รวดเร็ว พุดจาไพเราะ และมีความสามารถจัดระบบงานได้

4.2.2.4.6 เจ้าหน้าที่จัดซื้อ

ลักษณะงาน

จัดการงานเกี่ยวกับการซื้ออุปกรณ์ วัสดุดิบ เครื่องอะไหล่บริการและเครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการทำงานของบริษัทหรือโรงงาน

คุณลักษณะของผู้ทำงาน

มีบุคลิกลักษณะท่าทางแคล่วคล่อง ว่องไว ชอบติดต่อกับคนทั่วไป มีความละเอียดรอบคอบ ไหวพริบดี ซื่อสัตย์ และอดทน มีความรู้เรื่องชนิดสินค้า และอุปกรณ์เครื่องมือเป็นอย่างดี

รายได้และโอกาสความก้าวหน้า

รายได้ - รับราชการจะได้บรรจุเข้าเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ได้รับอัตราเงินเดือนตามวุฒิ ถ้าเข้าทำงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานเอกชน เงินเดือนที่ได้รับอาจแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน่วยงานนั้น ๆ นอกจากนี้อาจจะได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษอื่น ๆ เช่น เงินโบนัส เงินสะสม

โอกาส ความก้าวหน้า นอกจากการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นตามความสามารถในหน่วยงานแล้วยังสามารถศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับปริญญาตรี โท เอก ทั้งในและต่างประเทศ

4.2.2.5 พนักงานขายปลีก

ลักษณะงาน

เป็นงานที่อยู่ประจำหน้าร้าน เพื่อจำหน่ายสินค้ากับลูกค้า ต้องทำงานตลอดเวลาที่ร้านเปิดจำหน่าย เกี่ยวข้องกับการรับเงินและทอดเงิน ทำบัญชีบ้างเล็กน้อย ต้องพูดจาพบบปะกับลูกค้า

คุณสมบัติของผู้ทำงาน

เป็นผู้ที่พูดจาไพเราะ มีนิสัยรักบริการ อุดหนุนและเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ละเอียดคล่องแคล่ว ว่องไว สามารถทำงานอย่างรอบคอบ สนใจ และตื่นตัวอยู่เสมอมีความสามารถทางด้านบัญชีเล็กน้อย

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้ ถ้าบรรจุเข้ารับราชการได้งานตามวุฒิ ทำงานเอกชนจะได้รับเงินเดือนต่ำสุด 2,000 บาท แล้วแต่ขนาดของบริษัทและความสามารถ อาจมีเบี้ยเลี้ยงเปอร์เซ็นต์จากการขาย

ความก้าวหน้า เนื่องจากการดำเนินงานธุรกิจค้าปลีกขยายตัวให้สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตคนในปัจจุบัน ทำให้ธุรกิจประเภทนี้มีความก้าวหน้ามากสามารถเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็วตามความต้องการและความเหมาะสมของบริษัท โดยพิจารณาจากผลงานเป็นหลัก อาจเป็นช่องทางในการประกอบอาชีพส่วนตัวในธุรกิจนี้

4.2.2.6 นักประชาสัมพันธ์

ลักษณะงาน

รับผิดชอบสอบถามหรือแจ้งข่าวสารแก่ผู้มาติดต่อรวมถึงการเผยแพร่ข่าวสารทุกชนิด เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างองค์กรกับมวลชน อาจเป็นงานโฆษณาคุณภาพของผลิตภัณฑ์งานค้นคว้าวิจัยแล้วเผยแพร่เพื่อจัดความเข้าใจผิดของประชาชน ผู้ปฏิบัติงานบางครั้งอาจต้องจัดนิทรรศการ อาจจัดทำหนังสือเชิญชมหน่วยงาน จัดนิพนธ์หนังสือ ภาพยนตร์ สไลด์ หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เผยแพร่ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี หรือเพื่อให้ประชาชนเกิดทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน

คุณสมบัติของผู้ทำงาน

ควรเป็นผู้มีความสำนึก มีความรับผิดชอบต่องาน หน้าที่ มีความสามารถจัดระบบงาน เข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่นได้ชัดเจน มีความอดทนและเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย

รักษาความลับได้ดี มีทักษะในการเขียนและการรายงานข่าว รู้จักตัดสินใจได้ดี ใฝ่หาความรู้ อยู่เสมอ รักความยุติธรรม ซื่อสัตย์ และให้เกียรติผู้อื่น รู้จักมารยาทในการแต่งกาย พูดจา ไพเราะชัดเจน สามารถปรับตัวเข้ากับสื่อมวลชน

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้ - รับราชการ สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้รับ 4,700 บาท

สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้รับ 5,740 บาท

สำเร็จปริญญาตรีได้รับ ได้รับ 6,360 บาท

- ทำงานหน่วยงานเอกชนหรือรับวิชากิจ จะได้รับเงินเดือนแตกต่างกันไป

ขึ้นอยู่กับหน่วยงาน อาจได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษ เช่น เงินสวัสดิการต่าง ๆ เช่น โบนัส

ความก้าวหน้า ประชาสัมพันธ์ถือเป็นหัวใจหลักอันหนึ่งหน่วยงานทำให้เป็นที่รู้จัก และยอมรับของบุคคลทั่วไปเพราะประชาสัมพันธ์เป็นด่านแรกที่จะทำให้ผู้มาติดต่อเกิด ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อหน่วยงานก็ได้ ด้วยเหตุนี้ประชาสัมพันธ์จึงมีโอกาสดำเนินไปสู่อำนาจสูงชันเรื่อย ๆ เช่น เป็นหัวหน้าแผนก หัวหน้าฝ่าย ผู้จัดการ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ความสามารถของแต่ละคนเป็นหลักด้วย นอกจากนี้ยังมีโอกาสด้านการศึกษาต่อระดับ ปวส. ปริญญาตรี โท เอก ทั้งในและนอกประเทศ รวมทั้งการศึกษาดูงานด้วย

4.2.2.7 มัคคุเทศก์

ลักษณะงาน

นำนักท่องเที่ยวไปชมสถานที่ต่าง ๆ ตามแผนการทัศนศึกษาที่กำหนดไว้หรือ ตามความต้องการของนักท่องเที่ยว จัดหายานพาหนะไปรับนักท่องเที่ยวจากโรงแรมหรือที่พัก อื่น ๆ บรรยายหรืออธิบายสถานที่หรือสิ่งที่น่าสนใจในระหว่างการนำทัศนศึกษา ให้คำชี้แจง แนะนำทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับเวลาและสถานที่ที่น่าสนใจหรือสิ่งสำคัญ ๆ ที่ควรชม

คุณสมบัติของผู้ทำงาน

รู้ภาษาต่างประเทศเป็นอย่างดี พูดจาคล่องแคล่วมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม โบราณสถานและโบราณวัตถุ

ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ มีไหวพริบปฏิภาณดี กริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย ซื่อสัตย์ สุจริต
ต่อนักศึกษاجر และมีมนุษยสัมพันธ์ดีกับคนทั่วไป

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้จากเงินเดือนประจำที่ได้รับจากบริษัทนำเข้าเที่ยวหรือโรงแรมค่อนข้าง
สูง อาจได้รับเงินรางวัลพิเศษหรือค่าทิปจากทศนาจรหรืออาจได้เป็นเงินค่าล่วงเวลา ซึ่ง
คิดเป็นทวีร นอกจากนี้อาจได้รับเงินพิเศษ เช่น เงินสวัสดิการต่าง ๆ โบนัส

ความก้าวหน้า

มีคฤเทศก์เป็นผู้มีโอกาสดี รู้จักสนิทสนมคุ้นเคยกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้มีฐานะการเงินดี ทำให้มีคฤเทศก์มีโอกาสเดินทางไปเที่ยว
ทำงาน ศึกษาต่อต่างประเทศเป็นการยกฐานะทางการงานและการเงินดีขึ้น นอกจากนี้ยังได้
ฝึกฝนภาษาต่างประเทศได้หลายภาษาเป็นการเสริมความก้าวหน้าให้กับตนเองมากขึ้น

4.2.2.8 นักธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์

ลักษณะงาน

ทำงานที่ต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ การจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ การ
ทำบัญชีงบดุล การตลาด การจัดทำนายตลอตจนการบันทึกข้อมูลข่าวสาร

คุณสมบัติของผูทำงาน

มีความคล่องตัว กระตือรือล้น เป็นนักอ่าน นักฟัง มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์
อยากรู้อยากเห็นมีความรู้ทางด้านสิ่งพิมพ์ กล้าเสี่ยง กล้าลงทุน ชอบสิ่งแปลกใหม่และมี
มนุษยสัมพันธ์

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้ ส่วนใหญ่จะทำงานภาคเอกชนประจำสำนักพิมพ์ เงินเดือนขึ้นอยู่กับฐานะของ
หนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์อาจมีโบนัส เบี่ยงเลี้ยงตามความสามารถของผลงาน ความก้าวหน้า
สามารถศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงปริญญาตรี ความก้าวหน้าในอาชีพ ถ้ามีความชำนาญ
มากอาจทำเป็นกิจการของตนเอง

4.2.3 ประเภทเกษตรกรรม แบ่งออกดังนี้

4.2.3.1 ผู้ทำงานฟาร์มโคนม

ลักษณะงาน

ทำงานที่ต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับผสมพันธุ์และเลี้ยงโคนม

4.2.3.2 ผู้เลี้ยงปลุสัตว์

ลักษณะงาน

ทำงานในฟาร์มทั้งเลี้ยงสัตว์ ฟาร์มผสมพันธุ์และเลี้ยงสัตว์

4.2.3.3 ผู้ปลูกไม้ดอก

ลักษณะงาน

จัดการงานในส่วนดอกไม้ที่เป็นกิจการของตนเองหรือของนายจ้างใน

การเพาะปลูกไม้ดอก

4.2.3.4 ผู้เพาะเมล็ดพืช

ลักษณะงาน

จัดการงานในส่วนเพาะชำที่เป็นกิจการของตนเองหรือของนายจ้างใน

การเพาะเมล็ดพืชต่าง ๆ

4.2.3.5 ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ลักษณะงาน

เพาะเลี้ยง คัดเลือกพันธุ์และผสมพันธุ์สัตว์น้ำชนิดมีกระดูกสันหลังและไม่มี

กระดูกสันหลัง

4.2.3.6 เกษตรกรสวนผลไม้

ลักษณะงาน

จัดการงานในส่วนที่เป็นกิจการของตนเองหรือของนายจ้างเพื่อเพาะปลูก

ไม้ผล

4.2.3.7 เกษตรกรพืชไร่และผัก

ลักษณะงาน

จัดการงานในสวนหรือไร่ที่เป็นกิจการของตนเองหรือของนายจ้างเพื่อ
เพาะปลูกพืชไร่และผักนานาชนิด

4.2.3.8 ผู้ทำป่าไม้

ลักษณะงาน

คัดเลือกและเก็บรวบรวมสมุนไพร รากไม้ และต้นไม้ ซึ่งมีคุณค่าทางการ
ค้าหรือทางการแพทย์

4.2.3.9 ชาวประมง

ลักษณะงาน

จับสัตว์น้ำโดยวางเหยื่อล่อสัตว์น้ำ ทอดแห วางอวน วางกับดักสัตว์น้ำ
หรือเตรียมเครื่องประมง

4.2.3.10 นักอุตสาหกรรมเกษตร

ลักษณะงาน

นำผลผลิตทางเกษตรกรรมและสัตว์ มาแปรรูปให้เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค
ใช้พื้นฐานวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์เป็นหลักประยุกต์ใช้ร่วมกัน ใช้กรรมวิธีต่าง ๆ
เช่น การทำให้แห้ง การแช่แข็ง อาบรังสี การรักษาผลผลิตทางเกษตร สัตว์ โดยการควบคุม
อุณหภูมิ บรรยากาศ และการป้องกันการสูญเสียทางการเกษตรและสัตว์

4.2.3.11 ผู้ขายวัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิตทางการเกษตร

ลักษณะงาน

งานที่เกี่ยวข้องกับการขายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตทางการเกษตร
อาทิ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์ เครื่องทุ่นแรงทางเกษตร อาหารสัตว์ พันธุ์สัตว์

4.2.3.1 นักส่งเสริมการเกษตร

ลักษณะงาน

งานที่เกี่ยวกับนำปัญหาของเกษตรกรสู่นักวิชาการ และนำวิชาการไปถ่ายทอดให้เกษตรกรในรูปแบบที่เข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ง่าย

คุณสมบัติของผู้ทำงาน

ผู้ประกอบอาชีพนี้ต้องมีคุณสมบัติ

เป็นผู้ที่มีนิสัยรักธรรมชาติ รักความเป็นอิสระ มีความสนใจเกี่ยวกับดิน ต้นไม้ พันธุ์พืชและสัตว์ มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ มีความอดทน ชยัน ใจเย็น รอบคอบ รู้จักแก้ปัญหา ให้อันเหตุการณ์ รักที่จะทำงานหนักมีความสนใจและถนัดในการใช้เครื่องยนตร์กลไก

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้ - รับราชการ สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้รับ 4,700 บาท

รับราชการ สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้รับ 5,740 บาท

รับราชการ สำเร็จปริญญาตรีได้รับ ได้รับ 6,360 บาท

ถ้าทำงานในรัฐวิสาหกิจเอกชนหรือประกอบอาชีพส่วนตัวจะขึ้นอยู่กับความสามารถ ผลงาน และประสบการณ์ รายได้มากกว่ารับราชการ

ความก้าวหน้า รับราชการและรัฐวิสาหกิจ จะได้เลื่อนตามคุณวุฒิ และเงินเดือนตามปกติ หากต้องการยกวิทยฐานะของตนให้สูงขึ้น อาจศึกษาต่อทั้งภายในและภายนอกประเทศ หากประกอบอาชีพส่วนตัวอาจเป็นเจ้าของกิจการและมีรายได้ดีมาก

4.2.4 ประเภทศิลปกรรม แบ่งออกดังนี้

4.2.4.1 ช่างออกแบบตกแต่งภายใน

ลักษณะงาน

ออกแบบ ตกแต่ง และจัดหาเครื่องตกแต่งภายในบ้านเรือน อาคารที่ทำการร้านค้า และโรงภาพยนตร์

คุณสมบัติผู้ทำงาน

เป็นผู้มีนิสัยชอบและสนใจในสิ่งสวยงามทางด้านศิลปะมีจินตนาการเชิงสร้างสรรค์ สนใจและมีความถนัด ในการค้นคว้าประดิษฐ์ สิ่งใหม่ ๆ ทางด้านศิลปะเป็นพิเศษ มีความสนใจในองค์ประกอบต่าง ๆ ของเครื่องใช้สำนักงาน วัสดุเครื่องเรือน ปรับตนเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย เพราะต้องประสานอย่างใกล้ชิดกับสถาปนิก วิศวกรและเจ้าของอาคาร หรือนายจ้างทุกประเภท

รายได้และความก้าวหน้า

- รายได้ - รับราชการ จบสำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้รับ 4,700 บาท
 จบสำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้รับ 5,740 บาท
 จบสำเร็จปริญญาตรีได้รับ ได้รับ 6,360 บาท
- อัตราเงินเดือนขึ้นอยู่กับหน่วยงาน เป็นข้าราชการได้ตามคุณวุฒิ
 - ทำงานเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจ ได้รับอัตราเงินเดือนมากกว่าราชการ

ขึ้นอยู่กับความสามารถและผลงาน

ความก้าวหน้าของคนประกอบอาชีพนี้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความชำนาญในงานเป็นสำคัญ โดยมีหลักประกันอยู่ที่ฝีมือและผลงาน หากสามารถสร้างผลงานเป็นที่ปรากฏเป็นที่ยอมรับ ย่อมส่งผลต่อความก้าวหน้าทางด้านการงานอย่างแน่นอน

4.2.4.2 ช่างปั้น ช่างแกะ ภาพพิมพ์

ลักษณะงาน

ประดิษฐ์และทำงานทางศิลปะเกี่ยวกับการปั้น การเขียนภาพ การวาดเขียน การแกะสลัก ทำภาพอนุสาวรีย์ งานมณฑลศิลป์ แกะสลักหินไม้ ประติมากรรมลอยตัวต่าง ๆ เพื่อทำเป็นแบบและพิมพ์ภาพต่าง ๆ ลงบนผ้าหรือฝาผนัง

คุณสมบัติผู้ทำงาน

มีความรู้ความถนัดทางช่างและทางศิลปะเป็นประการสำคัญ ชอบและสนใจสิ่งสวยงามต่าง ๆ ทางด้านวรรณคดี ตำนาน และศิลปะ เป็นผู้มีความจินตนาการสูงและสามารถที่จะสร้างสรรค์ผลงานอันแสดงออกถึงความรู้ลึกประทับใจให้เป็นผลงานด้านศิลปะ มีความละเอียด อดทน และยอมอุทิศเวลาให้กับความคิดของตนที่สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ทางด้านศิลปะ

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้ขึ้นอยู่กับแหล่งงาน

- รับราชการได้ตามวุฒิ
- ทำงานในหน่วยงานของเอกชนหรือประกอบอาชีพส่วนตัวอาจได้รับมากกว่านี้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับฝีมือและปริมาณผลงานของแต่ละบุคคล

ความก้าวหน้าอยู่ที่ผลงาน ความสามารถและประสบการณ์ อาจหาความรู้เพิ่มเติมโดยศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปริญญาตรี โท เอก

4.2.4.3 ช่างวาดภาพ

ลักษณะงาน

งานด้านศิลปะเกี่ยวกับวาดภาพหรือเขียนภาพประเภทต่าง ๆ เช่น ภาพทิวทัศน์ ภาพหุ่นนิ่ง ภาพแอบสแตรกต์ เขียนด้วยสีน้ำมัน สีน้ำ หรืออย่างอื่น สร้างและเขียนภาพการ์ตูนบุคคลมักเป็นภาพล้อ เขียนลวดลายลงบนแผ่นโลหะ แกะสลักหรือกัดด้วยน้ำกรดลงบนโลหะ หรือวัสดุอื่นด้วยมือ เพื่อใช้เป็นการถ่ายทอด ซ้อมหรือบูรณะภาพเขียนต่าง ๆ เหล่านี้เป็นต้น

คุณสมบัติผู้ทำงาน

ต้องมีความถนัดและความสนใจในการวาดภาพหรือเขียนภาพเหล่านี้อย่างแท้จริง จะต้องมียารายกายแข็งแรงเพราะงานส่วนใหญ่จะต้องใช้สมองและพลังกาย รวมทั้งความอดทนเป็นทุนเดิม

รายได้และความก้าวหน้า

- รายได้ - รับราชการจะได้เงินตามคุณวุฒิ
- ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจหรือของเอกชนอาจได้รับเงิน

เดือนขั้นต้นมากกว่าหน่วยงานของรัฐบาล

ความก้าวหน้า ขึ้นอยู่กับผลงานและความสามารถเป็นสำคัญเพราะผลงานเป็นสิ่งยืนยันคุณภาพและคุณค่าของศิลปะ ดังนั้นจากกระตุ้นให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่เสมอจะเป็นทางไปสู่ความก้าวหน้าและสามารถถึงจุดที่ยอมรับอย่างรวดเร็ว

4.2.4.4 นักดนตรี

ลักษณะงาน

ทำงานเกี่ยวกับการเล่นดนตรีชนิดต่าง ๆ ต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งในการเตรียมตัวอยู่บ้างเช่น ฝึกซ้อมเครื่องดนตรีแต่ละอย่างทีถนัด เนื้อเพลง ตัวโน้ต ต้องเข้าใจร้องเป็น อ่านให้ออก รู้จักแก้ไขเครื่องดนตรี

คุณสมบัติผู้ทำงาน

ความพิจารณาคุณสมบัติของตนมีพรสวรรค์หรือคุณสมบัติโดยธรรมชาติ เช่น เสียงดี รูปร่างดี สนใจเพลงต่าง ๆ มีใจรักงานด้านศิลปะทุกประเภท มีความซาบซึ้งในดนตรี มีความสามารถที่จะสอดใส่อารมณ์ความรู้สึกลงไปได้ง่าย มีมานะอดทนในการฝึกฝนตนเอง สามารถปรับปรุงตนเข้ากับผู้อื่นได้ดี

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้ขั้นแรกประมาณ 2,000 บาท และต่อไปก็เพิ่มขึ้นตามความสามารถ นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับผลงาน ฐานะการเงินของผู้ว่าจ้างหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่

ความก้าวหน้า ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และผลงานของบุคคลอาจศึกษาเพิ่มเติมในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปริญญาตรี ปริญญาโท

4.2.4.5 นักเขียนภาพโฆษณา

ลักษณะงาน

เขียนและออกแบบภาพเพื่อลงในหนังสือ วารสาร แผ่นป้ายโฆษณา แผนภูมิ ฉลากปิดภาชนะ และสิ่งอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน

คุณสมบัติผู้ทำงาน

มีความสนใจในงานศิลปะ สามารถวาดภาพได้อย่างดี รู้จักองค์ประกอบของภาพถ่ายทอดเป็นจินตนาการออกมาได้ รู้จักใช้สี ประกอบกับรู้จักธุรกิจที่ตนทำอยู่อย่างดี มีลักษณะใจคอเยือกเย็น สุขุม มีจินตนาการกว้างไกล

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับชิ้นงานที่ทำและผลงานเป็นที่พอใจของผู้จ้าง ทำงานเอกชนรายได้อยู่ที่ฝีมือและความชำนาญ อาจได้รับเงินช่วยเหลือเช่น เงินสวัสดิการต่าง ๆ โบนัส

ความก้าวหน้า ขึ้นอยู่กับความสามารถและผลของผู้เขียนอาจศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปริญญาตรี ปริญญาโท

4.2.4.6 ช่างถ่ายรูปและถ่ายภาพยนตร์

ลักษณะงาน

ถ่ายภาพ ทำภาพ การใช้เทคนิคและความสามารถในการถ่ายภาพ และทำรูปและใช้กล้องถ่ายภาพยนต์ โทรทัศน์ ถ่ายภาพบุคคล ภาพภายในภายนอกอาคาร เครื่องจักรสินค้าและอื่น ๆ เพื่อใช้ในการโฆษณาและการค้า ถ่ายภาพเหตุการณ์หรือบุคคลที่เป็นข่าวตามสถานที่ต่าง ๆ ลงหนังสือพิมพ์ วารสาร ถ่ายภาพแสดงด้วยกล้องภาพยนตร์

คุณสมบัติของผู้ทำงาน

มีความสามารถ ความสนใจ และมีใจรักทางด้านถ่ายภาพอย่างแท้จริง มีความรู้และเห็นคุณค่าทางศิลปะ ชอบสนใจและช่างสังเกตในสิ่งสวยงามต่าง ๆ สามารถถ่ายทอดความประทับใจออกมาเป็นรูปภาพได้ มีร่างกายแข็งแรง อดทน

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้ ถ้าบรรจุเข้ารับราชการได้เงินเดือนตามวุฒิ ประกอบอาชีพส่วนตัวขึ้นอยู่กับความสามารถแต่ละบุคคล สามารถรับงานได้มากและรวดเร็วรายได้ก็ดีด้วย

ความก้าวหน้า ขึ้นอยู่กับบุคคล ถ้าเป็นนักข่าวสามารถคบค้าสมาคมกับบุคคลทุกฐานะ เป็นอาชีพมีเกียรติ

4.2.4.7 ช่างเพชรพลอยและช่างประดิษฐ์โลหะมีค่า

ลักษณะงาน

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประดิษฐ์ และซ่อมเครื่องเพชรพลอยและโลหะมีค่า

ขึ้นรูปเพชรพลอยและแกะสลักลงลายลงบนเครื่องเพชรพลอยและผลิตภัณฑ์โลหะที่มีค่า

คุณสมบัติของผู้ทำงาน

เป็นผู้มีความละเอียด รอบคอบ ช่างสังเกตนำมาพัฒนางานของตนฝึกฝนอยู่เสมอ จนเกิดความชำนาญอย่างแท้จริง มีความรู้ทางด้านการออกแบบประดิษฐ์ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยเฉพาะทางด้านการประดิษฐ์ขึ้นรูปทรงต่าง ๆ มีความรู้ทางด้านเพชรพลอย และโลหะรูปพรรณ สุขุม ใจเย็น อุตุน

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้ ถ้าทำงานเอกชนจะได้ขึ้นเงินเดือนตามความสามารถและผลงานของตน เป็นช่างเพชรพลอยและโลหะรูปพรรณ จะได้เงินตามชิ้นงานที่ทำ

ความก้าวหน้า มีความสามารถและมีฝีมือ อาจได้รับเลื่อนเป็นหัวหน้าแผนก หัวหน้าฝ่าย ผู้จัดการบริษัท ถ้าประกอบอาชีพส่วนตัว อาจเปิดร้านซ่อม ประดิษฐ์ขึ้นรูปเพชรพลอยโลหะรูปพรรณทั้งขึ้นขึ้นอยู่กับฝีมือของช่าง

4.2.5 ประเภทกิจกรรม แบ่งได้ดังนี้

4.2.5.1 ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า

ลักษณะงาน

ทำงานเกี่ยวกับการเลือกผ้า การดูแลรักษา การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ การตัดเย็บ การวัดตัว การสร้างแบบ การคำนวณผ้าต้องตัดและเย็บ งานตัดเย็บจะต้องนั่งเย็บตลอดเวลา หรืออาจต้องยืนตลอดเวลา พบลูกค้าหลายระดับต้องเป็นผู้ใจเย็นในการต้อนรับลูกค้า และทำการออกแบบ ประดิษฐ์และซ่อมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

คุณสมบัติผู้ทำงาน

ควรมีนิสัยชอบติดต่อกับคน ควรเป็นคนอารมณ์ดี สุขภาพดี ช่างสังเกตต้องแต่งกายดี ทันสมัย สะอาด เรียบร้อย ควรมีความสามารถลำดับความคิดของตนเองได้ชัดเจนเป็นขั้นตอนสามารถแนะนำผู้อื่นได้และรับคำสั่งแล้วปฏิบัติตามได้ รู้จักให้ความสำคัญของผู้อื่น ฟังความเห็นของผู้ร่วมงานมีความรู้เรื่องแฟชั่นและฟังความเห็นของลูกค้าคิดคำนวณได้เร็วและถูกต้องทำงานล่วงเวลาได้นาน ๆ ติดต่อกัน

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้ ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพส่วนตัวจะมีรายได้ดี แล้วแต่งานที่รับจากลูกค้า ถ้าเป็นลูกจ้างจะได้รับเงินเดือนตามอัตราต่อชิ้นงานที่ทำ

ความก้าวหน้า

ผู้ประกอบอาชีพนี้สามารถเย็บเสื้อโหลขาย ประกอบอาชีพส่วนตัว โดยเปิดร้านตัดเสื้อผ้า โรงเรียนสอนตัดเย็บเสื้อผ้าหรือตัดเสื้อผ้าให้ผู้อื่นเช่า

4.2.5.2 นักธุรกิจคหกรรม

ลักษณะงาน

งานเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ รูปแบบองค์การธุรกิจเกี่ยวข้องกับงานคหกรรม ต้องมีความรู้การตลาด การผลิต การเงิน บริหารงานบุคคล การทำบัญชี กฎหมายธุรกิจ มีความชำนาญในงานคหกรรมที่ทำอยู่

คุณสมบัติผู้ทำงาน

สนใจเรื่องอาหาร รู้จักซื้อ ทำอาหารและจัดได้อย่างดี ต้องเป็นคนช่างคิด ช่างทำ สามารถคิดจัด คิดทำอาหารให้แปลกน่าสนใจ รสชาติดีและสวยงาม ต้องเป็นคนที่สามารถบริหารงานได้ ติดต่อกับประสานงาน มีมนุษยสัมพันธ์ดี แต่งกายดี สุขภาพดี ต้องเป็นผู้สนใจความก้าวหน้าของสินค้าอาหารในตลาด สามารถให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสินค้าของตน ช่วยงานเผยแพร่และโฆษณาสินค้า สามารถทำงานหนักได้ รับงานได้ทุกด้าน ต้องมีความสนใจศึกษางานทุกด้าน ทั้งในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบและงานส่วนรวมยินดีเริ่มงานในตำแหน่งที่ต่ำ ยินดีรับคำติ ข้อแนะนำแล้วพิจารณาปรับปรุง

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้นั้นได้จากประกอบธุรกิจส่วนตัวจะมีรายได้ดี ถ้าเป็นผู้ทำงานเอกชน ต้องมีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ จะได้เงินแตกต่างกันออกไป

ความก้าวหน้า

ถ้ากิจการร้านค้าหรือบริษัทได้ผลดีสามารถขยายกิจการเป็นร้านใหญ่หรือบริษัทข้ามชาติ มีสาขาตามที่ต่าง ๆ ได้ หากทำงานเอกชนอาจเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น เช่น หัวหน้าแผนก หัวหน้าฝ่าย ผู้จัดการ

4.2.3.3 ผู้ปรุงอาหาร

ลักษณะงาน

รู้วิธีการประกอบอาหารประเภทเนื้อ ไข่ ผัก ผลไม้ ธัญพืช ไขมัน เครื่องเทศ เครื่องปรุง เลือกซื้อเตรียมหุงต้มเก็บรักษาอาหารประเภทต่าง ๆ ได้ ขายอาหารกับคนจำนวนมาก อาจต้องยืนเป็นเวลานาน ๆ

คุณสมบัติของผู้ทำงาน

ต้องมีร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว และไม่เป็นโรคติดต่อต่าง ๆ หน้าที่มีแยมแจ่มใส อารมณ์เย็น มีความอดทน ในสิ่งที่ไม่พอใจโดยไม่แสดงออกด้วยสีหน้า

หรืออาจ รักษาความสะอาดของอาหาร ต้องหมั่นตรวจตราดูว่ามีอะไรผิดพลาดต้องแก้ไข
กันทั่วทั้งที่

รายได้และความก้าวหน้า

ประกอบธุรกิจส่วนตัวรายได้ขึ้นอยู่กับปริมาณที่ขาย ทำงานเอกชนแล้วแต่
ความสามารถและความชำนาญ

ความก้าวหน้า

อาจประกอบอาชีพส่วนตัวเปิดร้านขายอาหาร ถ้าทำงานเอกชนจะได้เลื่อน
ตำแหน่งสูงขึ้น

4.2.5.4 นักตกแต่งบ้านและตกแต่งภายใน

ลักษณะงาน

สามารถออกแบบเครื่องใช้ เครื่องตกแต่งบ้านทำต้นแบบ มีความรู้เกี่ยวกับสี
วัสดุต่าง ๆ ที่นำมาใช้เป็นอย่างดี

คุณสมบัติผู้ทำงาน

มีความสามารถทางธุรกิจ มีบุคลิกภาพดี อารมณ์ดี น่ารัก มีความสามารถ
ทางการตกแต่งภายในและการใช้วัสดุตกแต่ง ต้องติดตกแต่งได้รวดเร็วชัดเจนและสามารถ
คิดคำนวณได้เร็วและถูกต้อง เป็นผู้ที่ยอมรับความเห็นของผู้อื่น จะต้องเป็นผู้มีความอดทน
มีอารมณ์ขัน

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้ขึ้นอยู่กับความสามารถและความชำนาญของแต่ละบุคคล

ความก้าวหน้า

งานตกแต่งบ้าน และตกแต่งภายในมีปริมาณความต้องการสูง ดังนั้นถ้ามีฝีมือ
ดี เป็นที่นิยมของลูกค้า

4.2.5.5 พนักงานโรงแรม

พนักงานโรงแรมเป็นผู้ให้การต้อนรับ ให้คำแนะนำให้การบริการและอำนวยความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยว ดังนั้นจึงมีความสำคัญในธุรกิจการท่องเที่ยวและโรงแรม

ลักษณะงาน

เราสามารถแบ่งพนักงานโรงแรมได้ตามลักษณะการปฏิบัติงาน ดังนี้

4.2.5.5.1 พนักงานบริการส่วนหน้า ให้บริการส่วนหน้าของโรงแรม ตั้งแต่สำรองที่พัก ต้อนรับ ลงทะเบียนเข้าพัก ห้องพัก อำนวยความสะดวกอยู่ในโรงแรม จนออกจากโรงแรม ทำงานสัมพันธ์กับฝ่ายแม่บ้าน บริษัทท่องเที่ยว

4.2.5.5.2 พนักงานฝ่ายแม่บ้าน ควบคุมงานในแผนกแม่บ้าน ตั้งแต่จัดเตรียมห้องพัก ดูแลรับผิดชอบการซักรีดเสื้อผ้าแขก รับคำร้องเรียน เปลี่ยนห้อง การเสิร์ฟอาหารและเครื่องดื่มในห้องนอน ควบคุมทำความสะอาด จัดตกแต่งสถานที่ บริการด้านการจัดประชุม และจัดเลี้ยง โอกาสต่าง ๆ ประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

4.2.5.5.3 พนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม จัดโต๊ะอาหาร เก็บทำความสะอาดโต๊ะ ผสมเครื่องดื่ม บริการอาหารและเครื่องดื่มในงานเลี้ยง โอกาสต่าง ๆ

4.2.5.5.4 พนักงานประกอบอาหาร จัดรูปหน่วยงานฝ่ายครัว เตรียมเข้ารับเวรออกเวร ทำความสะอาดครัว เครื่องอุปกรณ์และภาชนะต่าง ๆ เตรียมและปรุงอาหารประจำวัน ซึ่งเป็นอาหารประเภทต่าง ๆ เช่น อาหารยุโรป จีน ไทย

คุณสมบัติของพนักงาน

4.2.5.5.1 พนักงานบริการส่วนหน้า บุคลิกดี หน้าตาดีมีใบหน้าสะอาด เก่งกล้า มนุษย์สัมพันธ์ดี มองโลกในแง่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ชอบพบปะผู้คน ชอบงานบริการ มีความรู้ภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

4.2.5.5.2 พนักงานแม่บ้าน ร่างกายแข็งแรง รัก

ความสะอาดและความเป็นระเบียบ ไม่เลื่องงาน ไม่ถือตัว อดทนต่องานหนัก มนุษย์สัมพันธ์ดี มองโลกในแง่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส คล่องแคล่วว่องไว ชอบทำงานร่วมกับคนอื่น ชอบงานบริการ มีความรู้ภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้

4.2.5.5.3 พนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม บุคลิกหน้าตาดี

มนุษย์สัมพันธ์มองโลกในแง่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส คล่องแคล่วว่องไว ชอบทำงานร่วมกับคนอื่น ชอบงานบริการ มีความรู้ภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี

4.2.5.5.4 พนักงานประกอบอาหาร ร่างกายแข็งแรง

ใจเย็น หนักแน่น อดทน ชอบทำงานร่วมกับคนอื่น มีความสนใจในการปรุงอาหาร มีความรู้ภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้จะเป็นอัตราเงินเดือนค่อนข้างสูง อาจเป็นเพราะปฏิบัติหน้าที่ของ พนักงานโรงแรมค่อนข้างหนัก ไม่เป็นเวลา ยังมีโอกาสได้รับทิปจากแขกที่มาใช้บริการ

ความก้าวหน้า ในตำแหน่ง เป็นไปตามตำแหน่งที่สถานประกอบการกำหนดไว้ เริ่มจากพนักงานทั่วไป หัวหน้าแยก ผู้จัดการหรือผู้บริหารชั้นสูง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถส่วนบุคคล ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำ ความสามารถทางภาษา

4.2.5.5 ผู้จัดการภัตตาคารหรือห้องอาหาร

ลักษณะงาน

เป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดบริการอาหารและเครื่องดื่ม คำศัพท์ที่ใช้ในการบริการอาหาร คุณสมบัติของผู้บริการ หลักลักษณะและชนิดของการบริการ หลักการทำเครื่องดื่มผสมการเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ หลักการบริการอาหารและเครื่องดื่ม การดำเนินธุรกิจ บริหารงานบุคคล

คุณสมบัติของพนักงาน

ต้องเป็นคนรู้เรื่องอาหารอย่างดี รู้จักและชอบกินอาหารดี สามารถสอนได้เก่ง สร้างความสนใจและแบ่งความรับผิดชอบให้พนักงานได้ ควรชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น สุขภาพดี แข็งแรง สามารถยืนและเดินตลอดทั้งวันได้ ต้องเป็นคนมีอารมณ์ขัน ร่าเริง และว่องไว ต้องรู้จักคิดัดดแปลงปรับปรุง มีอารมณ์มั่นคง สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างนุ่มนวล ยินดีรับคำติแล้วนำมาปรับปรุง โดยได้พยายามแก้ตัว ต้องมีความมั่นใจในตนเองพร้อมที่จะปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้จะได้รับเงินค่าตอบแทนค่อนข้างสูง แต่จะมีปริมาณมากเท่าใดขึ้นอยู่กับความสามารถและการบริการแก่ลูกค้าอาจได้รับสวัสดิการดี เช่น เงินโบนัส เงินค่าครองชีพ เงินสวัสดิการต่าง ๆ

ความก้าวหน้าขึ้นอยู่กับผลงานที่ดีสามารถขยายกิจการเป็นภัตตาคารหรือห้องอาหาร สาขาต่าง ๆ อาจเลื่อนชั้นในตำแหน่งสูง ๆ และเป็นแนวทางในเปิดกิจการห้องอาหารหรือภัตตาคารเป็นของตนเอง

อาชีพอื่นๆ

อาชีพทหาร

ลักษณะงาน

ทำงานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของประเทศชาติและป้องกันประเทศชาติจากการรุกรานของศัตรูของประเทศ

คุณสมบัติของพนักงาน

มีร่างกายแข็งแรง จิตใจรักชีวิตทหาร ประพฤติดีอยู่ในระเบียบวินัย เข้มแข็ง กล้าหาญ ซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม กระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
ลักษณะเป็นผู้นำ สง่าผ่าเผยท่าทางสมเป็นทหาร รับผิดชอบ ไม่หุนหันพลันแล่นและไม่พยายาท
อาฆาต

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้จะได้เงินตามคุณวุฒิ

ความก้าวหน้า ระหว่างรับราชการมีโอกาสของลาศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ ด้วยทุนส่วนตัว และมีโอกาสสอบคัดเลือกไปศึกษา ฝึกงานด้านทหารในประเทศและต่างประเทศ

อาชีพตำรวจ

ลักษณะงาน

ทำงานเกี่ยวกับการรักษากฎหมายระเบียบข้อบังคับป้องกันบุคคลและทรัพย์สินให้
รอดพ้นจากอันตราย จับผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย สืบสวน และปราบปรามอาชญากรรม

ลักษณะผู้ทำงาน

เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี ร่างกายแข็งแรง เข้มแข็งอดทนทั้งร่างกายจิตใจ จิตใจดี เสียสละ นิยรักการผจญภัย ความยุติธรรม โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ผจญกับความยากลำบากได้เป็นอย่างดี รักวิชาชีพตำรวจ พร้อมทั้งจะใช้และให้บริการแก่ประชาชนทุกอย่างจริงจัง

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้ ได้รับเงินเดือนตามวุฒิ

ความก้าวหน้ามีโอกาสนำหน้าเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่งในตำแหน่งที่สูงยิ่งขึ้น ตามความสามารถและผลงานที่เข้าไปปฏิบัติหน้าที่

อาชีพแพทย์

ลักษณะงาน

ทำการตรวจ วินิจฉัย สั่งยาและให้การรักษา ผ่าตัดผู้บาดเจ็บหรือผู้ป่วยด้วยโรคภัยต่าง ๆ รวมทั้งการให้คำแนะนำและป้องกันมิให้เกิดโรค

คุณสมบัติของผู้ทำงาน

ควรเป็นผู้มีมารยาทดี สามารถเข้ากับบุคคลได้ทุกชนชั้นสนใจในเพื่อนมนุษย์ ตลอดจนสังคมรอบตัว สนใจในวิชาการต่าง ๆ โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์แขนงต่าง ๆ และคณิตศาสตร์ มนุษยสัมพันธ์ สุขุม ร่างกายแข็งแรง เข้มแข็ง จิตใจมั่นคงทรหด เสียสละ ซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ

รายได้และความก้าวหน้า

รายได้จะได้รับเงินเดือนบรรจุตามวุฒิ ถ้าทำงานเอกชนจะได้รับเงินเดือนสูงมาก

ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่มีหลายระดับเช่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วปณายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำหรับผู้ที่อยู่ประจำโรงพยาบาลต่างจังหวัดหรือตามอำเภอต่าง ๆ สามารถเลื่อนชั้นมาอยู่ในระดับผู้บริหารได้ง่าย ผู้ที่เป็น

อาจารย์สามารถเป็นศาสตราจารย์ได้ กรณีที่ประกอบอาชีพส่วนตัวสามารถประสบความสำเร็จด้านการบริหารและรายได้เป็นอย่างดี ส่วนการศึกษาต่อที่สามารถทำได้หากสนใจที่จะศึกษาในระดับสูงขึ้นทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

แบบฝึกหัดกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม
(ครั้งที่ 5)

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

1. อาชีพของผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการประกอบติดตั้ง ซ่อมและบำรุงรักษา
เครื่องใช้ไฟฟ้า เติ้น และซ่อมสายไฟฟ้า คืออาชีพอะไร.....

2. อาชีพของผู้ที่ทำหน้าที่ออกแบบอาคาร ควบคุมการก่อสร้าง ให้คำแนะนำ
เกี่ยวกับการประเมินราคา การใช้วัสดุก่อสร้าง วางแผนตัดแปลงและซ่อมแซมอาคาร คือ
อาชีพอะไร.....

3. อาชีพของผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการทำบัญชีของบริษัทหรือหน่วยงานเอกชน
คำนวณรวมยอดเงินคืออาชีพอะไร.....

4. อาชีพของผู้ที่นำคนหรือกลุ่มคนท่องเที่ยวและให้คำรู้แก่นักท่องเที่ยว คือ
อาชีพอะไร.....

5. อาชีพของผู้ทำหน้าที่ได้ตอบหนังสือ บันทึกการนัดหมายให้นายจ้าง บันทึก
รายงานการประชุมด้วยตัวเลขและพิมพ์ดีด คืออาชีพอะไร.....

แบบฝึกหัดกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม

ทหาร ตำรวจ แพทย์ (ครั้งที่ 6)

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามซึ่งเกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม

ทหาร ตำรวจ แพทย์

1. อาชีพของผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยง คัดเลือกพันธุ์และผสมพันธุ์
สัตว์น้ำคืออาชีพอะไร.....

2. อาชีพของผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการเรียง และการออกแบบภาพเพื่อลงใน
หนังสือ วารสาร แผ่นป้ายโฆษณา แผนภูมิ ภาชนะและสิ่งอื่นที่คล้ายคลึงกันคืออะไร.....
.....

3. อาชีพของผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการออกแบบ ประดิษฐ์และซ่อมแซมเสื้อผ้า
เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี คืออาชีพอะไร.....

4. อาชีพของผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการเลือกซื้อและประกอบอาหารประเภทเนื้อ
ไข่ ผัก ผลไม้ เครื่องปรุงต่าง ๆ การทุบตำ เก็บรักษาอาหารประเภทต่าง ๆ คืออาชีพ
อะไร.....

5. อาชีพของผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการรักษากฎหมาย จับผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย สืบ
สวนและปราบปราม อาชญากรรมคืออาชีพอะไร.....

ครั้งที่ 7-8

<u>หน่วยที่ 6-7</u>	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก การตัดสินใจเลือกทางเลือก
<u>ชื่อเรื่อง</u>	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก การตัดสินใจเลือกทางเลือก
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายถึงการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ พิจารณาข้อดีและข้อเสียแต่ละทางเลือก และตัดสินใจเลือกทางเลือกได้
<u>แนวคิด</u>	การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียแต่ละทางเลือกและตัดสินใจเลือกทางเลือกเป็นขั้นที่นำไปสู่กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ถูกต้อง
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ใบงานเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก การตัดสินใจเลือกทางเลือก กรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์"

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู (ผู้วิจัย)

1.1.1 ก่อนทำการสอน ผู้วิจัยต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน
คู่มือครู คู่มือนักเรียนให้เข้าใจเป็นอย่างดี

1.1.2 ผู้วิจัยเตรียมสื่อการสอนให้พร้อม ปฏิบัติตามคู่มือครูในการดำเนินการสอน

1.1.3 ชุดการสอนใช้เวลา 2 คาบ (เป็นการสอนครั้งที่ 7 และครั้งที่ 8)

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ผู้วิจัยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรู้จักทางเลือก
ที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกและการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม
โดยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์" ทำใบงานเกี่ยวกับการ
รู้จักเลือกทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกและนำไปอภิปราย
แสดงความคิดเห็น

1.2.2 นักเรียนสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณา
ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

1.3 บทบาทครู (ผู้วิจัย)

1.3.1 ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่
การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมใน
กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.3.2 การดำเนินกิจกรรมแนะแนวเรื่อง การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่
การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม
ตามลำดับแต่ละคาบดังนี้

คาบที่ 1

1.3.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทดสอบความรู้ก่อนเรียน

1.3.2.2 ผู้วิจัยพูดคุยกับนักเรียนถึงความสำคัญของการรู้จักทางเลือก
ที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดี และข้อเสียของแต่ละทางเลือกในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.3.2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์" ทำใบงานการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกอภิปรายแสดงความคิดเห็น

1.3.2.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

1.3.2.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทดสอบความรู้หลังเรียน

คาบที่ 2

1.3.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทดสอบความรู้ก่อนเรียน

1.3.2.2 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน ถึงความสำคัญของการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

1.3.2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์" ตอบคำถามตามใบงาน

1.3.2.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม อภิปรายแสดงความคิดเห็นตัวแทนแต่ละกลุ่มมารายงานผลอภิปรายหน้าชั้นเรียน

1.3.2.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการตัดสินใจเลือกทางเลือกโดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

1.3.2.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทดสอบความรู้หลังเรียน

1.4 สิ่งที่ครูต้องเตรียม

คาบที่ 1

1.4.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน

1.4.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์"

1.4.3 ใบงานเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกและการตัดสินใจเลือกทางเลือก

คาบที่ 2

- 1.4.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน
- 1.4.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์"
- 1.4.3 ใบงานเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

2. คู่มือครู

การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยดำเนินกิจกรรมแนะแนวเรื่อง การรู้จักทางเลือก ที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก การตัดสินใจเลือกทางเลือก ใช้เวลา 2 คาบ ดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายถึงการรู้จักทางเลือก พิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือกได้ถูกต้อง

2.2 แนวคิด การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก และตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเป็นขั้นที่จะนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ถูกต้อง

2.3 สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

คาบที่ 1

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

2.3.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์"

2.3.3 ใบงานการเลือกทางเลือก การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

คาบที่ 2

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

2.3.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์"

2.3.3 ใบงานเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

2.4 วิธีดำเนินการ

คาบที่ 1

2.4.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่

การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เรื่อง การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2.4.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง

"ทางเลือกของสมพงษ์" ทำใบงานเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2.4.3.2 นักเรียนช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2.4.4 ขั้นสรุปผลการเรียน

นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

2.4.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

ตอนที่ 2

2.4.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้วิจัยพูดคุยกับนักเรียนเรื่อง การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

2.4.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือก

ของสมพงษ์" ทำใบงานกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

2.4.3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน อภิปรายแสดงความคิดเห็น

2.4.3.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนส่วนตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานการอภิปรายในกลุ่ม

2.4.4 ขั้นสรุปผลการเรียน

นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมดังนี้

3. คู่มือนักเรียน

ให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงและปฏิบัติตามการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ใช้เวลา 2 คาบ ดังนี้

คาบที่ 1

3.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียนเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

3.2 นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์" ตอบคำถามตามทำใบงานเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

3.3 นักเรียนสรุปการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

3.4 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียนเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

คาบที่ 2

3.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดทดสอบความรู้ก่อนเรียนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือก

3.2 นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์" ตอบคำถามใบงานเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

3.3 นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน มีประธาน เลขานุการ อภิปรายแสดงความคิดเห็น

3.4 นักเรียนส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปรายกลุ่มหน้าชั้นเรียน ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ซักถาม แสดงความคิดเห็น

3.5 นักเรียนช่วยกันสรุป การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

3.6 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

4. สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

4.1 กรณีตัวอย่าง เรื่อง "นายสมพงษ์"

สมพงษ์เป็นพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง ทำงานอยู่แผนกบุคคล มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดองค์กร เช่น การบริหารงานบุคคล การจัดเก็บระบบเอกสาร สมพงษ์เป็นคนขยันขันแข็ง เขากำลังได้รับพิจารณาเพื่อเลื่อนตำแหน่ง แต่คำตอบแทนที่ได้รับ สมพงษ์ได้พบเพื่อนเก่าและได้รับการชักชวนให้ร่วมงานใหม่เป็นงานที่มีรายได้ดี เป็นพนักงานขายเหล็กเส้นที่ใช้ก่อสร้างอาคาร ซึ่งมีการก่อสร้างมากมาย ทั้งโรงงานและที่พักอาศัย แต่เป็นงานที่สมพงษ์ไม่ถนัดและไม่เคยทำมาก่อนและต้องเดินทางอยู่ตลอดเวลา ทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด ประกอบกับต้องมีทักษะในการพูดคุยใจแก่ลูกค้าให้ใช้สินค้าที่เสนอขาย แต่เขาไม่สันทัดในการพูดคุยใจคนและไม่สะดวกใจในการทำงานที่ต้องเดินทางบ่อย ๆ ขณะเดียวกันบิดาของเขาต้องการให้เขาดำเนินกิจการการค้าเครื่องเขียนแทน เนื่องจากบิดามีหุ้นส่วนร้านขายเครื่องเขียนอยู่หลายแห่ง งานนี้เป็นงานที่ต้องใช้ความอดทน ความตั้งใจ ความพยายามสูง ต้องเรียนรู้ถึงชนิดของเครื่องเขียนคาดการณ์แนวโน้มของตลาดเครื่องเขียนได้ ครอบครัวของสมพงษ์มีความหวังในการดำเนินกิจการไว้ที่สมพงษ์เพราะเป็นผู้ชายคนเดียว ในพี่น้องซึ่งเป็นหญิงทั้งหมด และสมพงษ์เป็นบุคคลที่มีความอดทนสูง

4.2 ใบงาน เกี่ยวกับการเลือกทางเลือก การพิจารณาข้อดีและข้อเสีย แต่ละทางเลือก

ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "นายสมพงษ์" แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

ก. ทางเลือกของนายพงษ์มี _____ ทางคือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ทางเลือกที่ 2 _____

ทางเลือกที่ 3 _____

4.3 ใบงาน เกี่ยวกับการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์" แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

ข. ทางเลือกของสมพงษ์ที่จะเลือกคือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

ทางเลือกที่ 2 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

ทางเลือกที่ 3 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

4.4 ใบงาน เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์" แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

ก. ทางเลือกที่สมพงษ์คิดว่าเหมาะสมกับตนเองมากที่สุดคือ

แบบฝึกหัด กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดี และข้อเสียของแต่ละทางเลือก (ครั้งที่ 7)

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับการเลือกทางเลือก การพิจารณาข้อดีและ
ข้อเสียของแต่ละทางเลือก

1. สัจจมีความสามารถในการใช้เครื่องไฟฟ้า เดินสายไฟฟ้าในบ้านได้ ติดตั้ง
สแตร์เตอร์และบัลลัส ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าได้ แต่เขาก็ประกอบชิ้นส่วนเฟอร์นิเจอร์
และซ่อมแซมเฟอร์นิเจอร์ได้ สัจจสามารถเลือกประกอบอาชีพอะไรได้บ้าง.....
.....

2. นักเรียนชอบและสนใจในอาชีพซ่อมนาฬิกา นักเรียนรู้ระบบการทำงานและ
ชิ้นส่วนของนาฬิกา จนสามารถซ่อม ตรวจสอบนาฬิกาได้ แต่งานซ่อมนาฬิกาต้องมีความ
ละเอียดรอบคอบ มีความชำนาญสูงและใช้สายตามาก นอกจากนี้อาชีพช่างซ่อมนาฬิกาเป็น
งานที่อิสระ ถ้าฝีมือการซ่อมนาฬิกาดี รู้จักเอาใจลูกค้า จะเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี นักเรียน
คิดว่าการเป็นช่างซ่อมนาฬิกา มีข้อดี ข้อเสียอย่างไร

ข้อดีคืออะไร.....
.....

ข้อเสียคืออะไร.....
.....

3. พรทิพย์ สมัครเป็นพนักงานการเงิน ของบริษัทเงินทุนแห่งหนึ่ง เป็นงาน
ที่ต้องทำงานกับตัวเลข ต้องทำงานล่วงเวลา อัตราเงินเดือนสูงมีโอกาสรักก้าวหน้า แต่เป็นงานที่
หนักมาก ขณะที่ปัจจุบันเธอทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ธุรการทำหน้าที่จัดเก็บเอกสาร พิมพ์งานเอกสาร
รายได้น้อยแต่มีอยู่ใกล้บ้าน พรทิพย์สามารถเลือกประกอบอาชีพอะไรได้บ้าง.....
.....

4. ประกิต สามารถออกแบบ ตกแต่ง และจัดหาเครื่องตกแต่งภายในบ้าน
 อาคารสำนักงานได้ แต่เขายังสามารถประดิษฐ์ ซ่อมแซมเครื่องเพชรพลอย โลหะมีค่าได้
 ประกิตสามารถเลือกประกอบอาชีพอะไร ได้บ้าง.....

5. นักเรียนมีความชำนาญในการประกอบอาหาร เลือกซื้อเนื้อ ไข่ พืชผัก
 เครื่องปรุงต่างๆ เก็บรักษาอาหารประเภทต่างๆได้ ทำให้อยากเป็นผู้ปรุงอาหาร แต่การ
 เป็นผู้ปรุงอาหารเป็นงานที่หนักต้องปรุงอาหารอยู่กับความร้อนและเย็นอยู่เป็นเวลานาน อาชีพนี้
 มีรายได้ดีสามารถจัดหาอาหารนอกสถานที่ได้ นักเรียนคิดว่าการเป็นผู้ปรุงอาหาร มีข้อดี ข้อเสีย
 อย่างไร

ข้อดีคืออะไร.....

.....

ข้อเสียคืออะไร.....

.....

แบบฝึกหัด กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม (ครั้งที่ 8)

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

1. สมภพ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขามีความสามารถในการเชื่อมโลหะ เคยได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนเยาวชนไทยแสดงผลงานอาชีพทางด้านช่างเชื่อมในประเทศญี่ปุ่น เขาได้รับคัดเลือกจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาแห่งหนึ่ง เข้าศึกษาต่อทางด้านช่างเชื่อม แต่เขามีอาการแพ้โลหะ ในขณะที่เชื่อมโลหะซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาต่อทางด้านช่างเชื่อม ขณะเดียวกันเขาต้องช่วยเหลือครอบครัวในกิจการค้าขายยางพาราซึ่งราคายางพารากำลังตกต่ำ ครอบครัวต้องการผู้ช่วยเหลือกิจการค้าขายยางพาราอย่างแท้จริงทั้งด้านการผลิตและจัดจำหน่าย สมภพควรตัดสินใจเลือกทำอะไร ทำอย่างไร.....

.....

2. ประภา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถทำอาหารและขนม เคยได้รับคัดเลือกในการสาธิตการทำอาหารนานาชาติซึ่งจัดในประเทศไทย เธอหาความรู้จากหนังสือและคุณครูอยู่เสมอ และช่วยป้าขายอาหารในวันหยุด หลังจบชั้น ม.6 เธอจะศึกษาต่อหลักสูตรระยะสั้นในการประกอบอาหาร แต่อาจารย์ประจำชั้นแนะนำให้ศึกษาต่อระดับ ป.ว.ส. ทางด้านอาหารและโภชนาการแต่ประภาไม่มีทุนที่จะศึกษาต่อในระดับ ป.ว.ส. เมื่อเป็นเช่นนั้นประภาควรตัดสินใจเลือกทำอะไร.....

.....

3. ปัญญา กำลังตัดสินใจว่าจะทำอย่างไรกับอนาคตของตนเอง เขาไปสมัครเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยในบริษัทแห่งหนึ่ง หลังจากจบชั้น ม.6 รายได้และโอกาสในการก้าวหน้ามีน้อย ขณะที่เขาสามารถประกอบอาชีพมอเตอร์ไซด์รับจ้าง ซึ่งอาชีพนี้มักจะประสบอุบัติเหตุได้ง่าย แต่มีรายได้ดีและตรงกับอุปนิสัยของเขาที่ชอบโลดโผน เขาจะควรตัดสินใจเลือกทำอะไร.....

.....

4. หลังจากจบชั้น ม.3 นิพนธ์กำลังตัดสินใจศึกษาต่อในระดับ ป.ว.ช. ทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและการคมนาคม เขาสนใจทางด้านนี้มาก ที่บ้านของเขาติดจานดาวเทียมร่วมกับระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาของเขาคือช่างโทรคมนาคมในบริษัทที่มีชื่อแห่งหนึ่ง เขาชอบที่คิดโปรแกรมใหม่ ๆ ที่ใช้ในการสื่อสาร เขาหวังจะเก่งเหมือนอา แต่ทางครอบครัวต้องการให้นิพนธ์เรียนต่อทางด้านบัญชี เพื่อมาช่วยกิจการของครอบครัว ซึ่งพนักงานทางด้านนี้ขาดแคลนมากมีการลาออกอยู่เสมอ จนบางครั้งทำให้งานหยุดชะงัก เขาควรตัดสินใจเลือกเรียนอะไร.....

5. ลาฮอร์ เป็นนักเรียนชาวเขากำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการเรียนในระดับดี เขาเรียนได้ดีในวิชาออกแบบและช่างโลหะ เขาสนใจศึกษาต่อทางด้านโลหะรูปพรรณเมื่อจบการการศึกษาเขาจะกลับมาเปิดร้านทำโลหะรูปพรรณในหมู่บ้านและช่วยเพื่อนบ้านให้มีส่วนทำส่วนครูประจำชั้นแนะนำให้เขาเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และเรียนต่อในวิชาชีพครู เพราะเขาเป็นเด็กที่เฉลียวฉลาด มีจิตใจมั่นคงสามารถควบคุมอารมณ์ได้ รู้จักใช้เหตุผล มีความประพฤติดี กริยามารยาทอ่อนน้อม รู้กาลเทศะเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นผู้เสียสละเมตตากรุณาต่อเพื่อนนักเรียน เมื่อจบการศึกษากลับมาเป็นครูในหมู่บ้านพัฒนาเด็กในหมู่บ้านสร้างความสำเร็จกับหมู่บ้าน เมื่อเป็นเช่นนี้ ลาฮอร์จะควรตัดสินใจเลือกทำอะไร.....

ครั้งที่ 9 - 13

ชื่อเรื่อง กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

จุดมุ่งหมาย 1.1 เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพได้

1.2 เพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพของตนเองได้

แนวคิด กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึงลำดับขั้นตอนในการพิจารณาการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีเหตุผล โดยมีขั้นตอนคือ ขั้นระบุปัญหาเป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องทราบเสียก่อนว่าเขาจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องอะไร ขั้นรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เป็นขั้นที่นักเรียนรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเอง และอาชีพที่จะช่วยการตัดสินใจเลือกอาชีพ ขั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ เป็นขั้นที่นักเรียนศึกษาทางเลือกแต่ละทางเลือกจากการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อพิจารณาหาทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับตนเอง ขั้นพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ของแต่ละทางเลือก ขั้นนี้นักเรียนจะพิจารณาว่าทางเลือกแต่ละทางเลือกว่าทางเลือกใดมีข้อดี ข้อเสียอย่างไร ขั้นตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเป็นขั้นที่นักเรียนพิจารณาและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

ชื่อกิจกรรม กรณีตัวอย่าง "การตัดสินใจของสมฤทัย" ใบบางเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู (ผู้วิจัย)

1.1.1 ก่อนทำการสอน ผู้วิจัยต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือ คู่มือนักเรียนให้เข้าใจเป็นอย่างดี

1.1.2 ผู้วิจัยเตรียมสื่อการสอนให้พร้อม ปฏิบัติตามคู่มือครูในการดำเนินการสอน

1.1.3 ชุดการสอนใช้เวลา 5 คาบ (เป็นการสอนครั้งที่ 9-13)

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ผู้วิจัยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" ตอบคำถามทำใบงานที่เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ แบ่งกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็น

1.2.2 นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.3 บทบาทครู (ผู้วิจัย)

1.3.1 ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.3.2 การดำเนินกิจกรรมแนะแนวเรื่อง กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ตามลำดับแต่ละคาบดังนี้

คาบที่ 1

1.3.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียน

1.3.2.2 ผู้วิจัยพูดคุยกับนักเรียนถึงความสำคัญทางปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.3.2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" ตอบคำถามปัญหาที่ต้องตัดสินใจและการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

- 1.3.2.4 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แต่งตั้ง
เป็นประธาน เลขานุการ อภิปรายแสดงความคิดเห็น
- 1.3.2.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานผล
อภิปรายกลุ่ม นักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็น
- 1.3.2.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูล
ที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
- 1.3.2.7 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียน
คาบที่ 2
- 1.3.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียน
- 1.3.2.2 ผู้วิจัยพูดคุยกับนักเรียนถึงความสำคัญของการรู้จักทางเลือก
ที่มีอยู่ ในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
- 1.3.2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม เพื่ออภิปรายเรื่อง
"การตัดสินใจของสมฤทัย" ในหัวข้อการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่และตอบคำถาม
- 1.3.2.4 ผู้ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานผลหน้าชั้นเรียน
- 1.3.2.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุป การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ ผู้วิจัยสรุป
เพิ่มเติม
- 1.3.2.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียน
คาบที่ 3
- 1.3.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทดสอบความรู้ก่อนเรียน
- 1.3.2.2 ผู้วิจัยพูดคุยกับนักเรียนถึงความสำคัญของการพิจารณาข้อดี
และข้อเสียของแต่ละทางเลือก
- 1.3.2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของ
สมฤทัย" ตอบคำถามการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

1.3.2.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

1.3.2.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียน

คาบที่ 4

1.3.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียน

1.3.2.2 ผู้วิจัยพูดคุยกับนักเรียนถึงความสำคัญของการตัดสินใจเลือก

ทางเลือก

1.3.2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่าน กรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" และตอบคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือก

1.3.2.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม อภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

1.3.2.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุป การตัดสินใจเลือกทางเลือกผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

1.3.2.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียน

คาบที่ 5

1.3.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียน

1.3.2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนวิเคราะห์ตนเองเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ตามลำดับชั้นดังนี้ ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ พิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือกโดยศึกษาจากใบงานครั้งที่ 3-6 ตอบคำถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของตน

1.3.2.3 นักเรียนสรุป กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของตน ผู้วิจัยเพิ่มเติม

1.3.2.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียน

1.4 สิ่งที่ควรต้องเตรียม

คาบที่ 1

- 1.4.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน
- 1.4.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย"

คาบที่ 2

- 1.4.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน
- 1.4.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย"

คาบที่ 3

- 1.4.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน
- 1.4.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย"

คาบที่ 4

- 1.4.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน
- 1.4.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย"

คาบที่ 5

- 1.4.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน
- 1.4.2 ใบงาน ครั้งที่ 3-6

2. คู่มือครู

การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยดำเนินกิจกรรมแนะแนว เรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ใช้เวลา 5 คาบ ดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมาย 1.1 เพื่อให้นักเรียนบอกขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพได้

1.2 เพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพของตนเองได้

2.2 แนวคิด กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง ลำดับขั้นตอนในการพิจารณาการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีเหตุผล โดยมีขั้นตอนคือ ขั้นระบุปัญหาเป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องอะไร ขั้นรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เป็นขั้นที่นักเรียนรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเอง และอาชีพที่จะช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ขั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ เป็นขั้นที่นักเรียนศึกษาทางเลือกแต่ละทางเลือกจากการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับตนเอง ขั้นพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ของแต่ละทางเลือก ขั้นนี้นักเรียนจะพิจารณาว่าทางเลือกแต่ละทางเลือกกว่าทางเลือกใดมีข้อดี ข้อเสียอย่างไร ขั้นตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเป็นขั้นที่นักเรียนพิจารณาและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

2.3 สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

คาบที่ 1

2.3.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน

2.3.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย"

คาบที่ 2

2.3.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน

2.3.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย"

คาบที่ 3

2.3.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน

2.3.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย"

คาบที่ 4

2.3.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน

2.3.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย"

คาบที่ 5

2.3.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน

2.3.2 ใบงานครั้งที่ 3-6

2.4 วิธีดำเนินการ

คาบที่ 1

2.4.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.4.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" ตอบคำถามปัญหาที่ต้องตัดสินใจและการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

2.4.3.2 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แต่งตั้งประธาน เลขานุการ อภิปรายแสดงความคิดเห็น

2.4.3.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานผลอภิปรายกลุ่ม นักเรียนซักถาม และแสดงความคิดเห็น

2.4.4 ขั้นสรุปผลการเรียน

นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวม
ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

2.4.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ตอนที่ 2

2.4.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเกี่ยวกับการรู้จักทาง
เลือกที่มีอยู่

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้วิจัยพูดคุยกับนักเรียน ถึงความสำคัญของการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่
ในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.4.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม เพื่ออภิปราย
เรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" ในหัวข้อการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่และตอบคำถาม

2.4.3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาแสดงผลหน้าชั้นเรียน

2.4.4 ขั้นสรุปผลการเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

2.4.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือก
ที่มีอยู่

คาบที่ 3

2.4.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเกี่ยวกับการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้วิจัยพูดคุยกับนักเรียนถึงความสำคัญของการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2.4.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมุทัย" ตอบคำถามการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2.4.4 ขั้นสรุปผลการเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

2.4.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเกี่ยวกับการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

คาบที่ 4

2.4.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือก

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้วิจัยกับนักเรียนสนทนาเรื่อง การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

2.4.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" ตอบคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือก

2.4.3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม อภิปรายแสดงความคิดเห็นแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

2.4.4 ขั้นสรุปผลการเรียน

นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกเหมาะสม
ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

2.4.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

คาบที่ 5

2.4.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้วิจัยกับนักเรียนสนทนาเรื่อง กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
ซึ่งมีอยู่ 5 ขั้น

2.4.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยให้นักเรียนวิเคราะห์ตนเองเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพทั้ง 5 ขั้นคือ ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ พิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือก โดยศึกษาใบงานที่ 3-6 ตอบคำถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของตนเอง

2.4.4 ขั้นสรุปผลการเรียน

นักเรียนสรุปกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของตนผู้วิจัยสรุป

เพิ่มเติม

2.4.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจ

เลือกอาชีพ

3. คู่มือนักเรียน

ให้นักเรียนอ่านคำชี้แจง และปฏิบัติตามการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ใช้เวลา 5 คาบ ดังนี้

คาบที่ 1

- 3.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์
- 3.2 นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" ตอบคำถาม ปัญหาที่ต้องตัดสินใจและการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์
- 3.3 นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แต่งตั้งเป็นประธาน เลขานุการ อภิปรายแสดงความคิดเห็น
- 3.4 นักเรียนส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมา รายงานผลการอภิปรายกลุ่ม แสดงความคิดเห็น นักเรียนซักถามแสดงความคิดเห็น
- 3.5 นักเรียนสรุปเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์
- 3.6 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

คาบที่ 2

- 3.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียนเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่
- 3.2 นักเรียนแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม เพื่ออภิปรายเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" ในหัวข้อการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ และตอบคำถาม

3.3 นักเรียนสรุปการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่

3.4 นักเรียนทำแบบทดสอบความรู้หลังเรียนเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่

คาบที่ 3

3.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียนเกี่ยวกับการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

3.2 นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" ตอบคำถามการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

3.3 นักเรียนสรุปการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

3.4 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียนเกี่ยวกับการพิจารณา ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

คาบที่ 4

3.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

3.2 นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" ตอบคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือก

3.3 นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม อภิปรายแสดงความคิดเห็นส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มรายงานหน้าชั้นเรียน

3.4 นักเรียนสรุปเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

3.5 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

คาบที่ 5

3.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียนเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

- 3.2 นักเรียนวิเคราะห์ตนเองเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพทั้ง 5 ชั้น โดยศึกษาใบงานที่ 3-6 ตอบคำถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของตน
- 3.3 นักเรียนสรุปกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของตน
- 3.4 นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้หลังเรียนเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

4. สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

4.1 กรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย"

สมฤทัยเป็นนักเรียนที่เรียนหนังสือเก่ง มีอารมณ์ดี สนุกสนาน ชอบติดต่อกับผู้คน ช่างสังเกต แต่งกายทันสมัย สะอาด เรียบร้อย มีความสามารถลำดับความคิดของตนได้ ชัดเจนเป็นขั้นตอน รู้จักให้ความสำคัญแก่ผู้อื่น ฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ เธอสนใจแฟชั่น ที่สำคัญเธอชอบบริการเพื่อน ๆ และคุณครู ดังนั้นเธอจึงเป็นที่รู้จักและรักใคร่ของเพื่อน ๆ และคุณครู สมฤทัยมีฝีมือในการตัดเย็บเสื้อผ้า เธอเคยได้รับรางวัลชนะเลิศประกวดทักษะ วิชาชีพระเภทผ้าและการตัดเย็บจากงานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียน เธอชอบช่วยครูซ่อมเสื้อผ้าที่ใช้ในการแสดงประเภทต่าง ๆ ในโอกาสที่โรงเรียนจัดงาน

เมื่อใกล้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เธอรู้สึกลำบากใจที่จะเลือกศึกษาต่อ เพราะขณะนั้นบิดาของเธอเพิ่งเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ มารดาต้องรับภาระเลี้ยงดูเธอและน้องอีก 2 คน เธอจึงขอคำแนะนำจากเพื่อน ๆ

"เธอเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ซี เธอเป็นคนที่เรียนเก่ง" สมศรีพูด

"แต่ว่าตอนนี้แม่ต้องทำงานหนักเลี้ยงฉันและน้องอีก 2 คน" สมฤทัยพูด

"ฉันไปเรียนผู้ช่วยพยาบาลซี เรียนแค่ปีเดียวก็ได้ทำงานแล้ว" มะลิวัลย์ แนะนำ

"ฉันเห็นเลือดแล้วรู้สึกใจหวิว ๆ เห็นคนไข้แล้วหัวใจหดหู่ขี้มไม่ออก" สมฤทัยพูด
กล่าวว่า

"ฉันอาจเรียนตัดเย็บเสื้อผ้าเพราะชอบทางด้านนี้ อยากเป็นช่างตัดเย็บเสื้อผ้าและ
เป็นเจ้าของร้านตัดเย็บเสื้อผ้า"

หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สมฤทัยได้เข้าเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแห่ง
หนึ่ง วิชาเอกผ้าและการตัดเย็บ เธอเป็นคนที่มีฝีมือการตัดเย็บเสื้อผ้าดี จึงเป็นที่ชื่นชมของ

เพื่อนนักศึกษาและอาจารย์ หลังจากเรียนจบ เธอสมัครเข้าทำงานในร้านตัดเย็บเสื้อผ้าที่มีชื่อแห่งหนึ่ง เนื่องจากเธอเป็นคนที่ฝีมือการตัดเย็บเสื้อผ้าดี ช่างพูด ช่างสังเกต และสนใจแฟชั่นจึงเป็นที่ติดใจของลูกค้า ระหว่างทำงานเธอเรียนมหาวิทยาลัยเปิดแห่งหนึ่งไปด้วย และจบปริญญาตรีในเวลาต่อมา หลังจากนั้น 2 - 3 ปี เธอเปิดร้านตัดเสื้อผ้าเป็นของตนเอง กิจการเจริญรุ่งเรืองขยายเป็นโรงเรียนสอนตัดเสื้อผ้าที่มีชื่อเสียง

ปัจจุบันสมฤทัยเป็นเจ้าของโรงเรียนตัดเสื้อผ้าที่มีชื่อเสียงมีสาขาอีก 3 แห่ง กลายเป็นผู้ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ มีครอบครัวมีลูก 3 คน เธอได้รับเชิญจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น โรงเรียน วิทยาลัย ไปบรรยายถึงความสำเร็จในการประกอบอาชีพให้กับนักเรียน นักศึกษาฟัง

คาบที่ 1

ใบงาน กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของสมฤทัยมีดังนี้

1. ปัญหาที่สมฤทัยต้องตัดสินใจคือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกที่สมฤทัยเลือกคือ

คาบที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

3. ทางเลือกที่สมฤทัยมี _____ ทางคือ

3.1 ทางเลือกที่ 1 คือ _____

3.2 ทางเลือกที่ 2 คือ _____

3.3 ทางเลือกที่ 3 คือ _____

คาบที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

4. ข้อดีและข้อเสียที่สมฤทัยเลือกในข้อ 3 คือ

4.1 ทางเลือกที่ 1 คือ _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

4.2 ทางเลือกที่ 2 คือ _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

4.3 ทางเลือกที่ 3 คือ _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

คาบที่ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่สมมุติจะต้องตัดสินใจเลือกคือ _____

คาบที่ 5

ใบงาน กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของตนเอง

คำแนะนำ ให้นักเรียนวิเคราะห์ตนเอง ถ้าต้องตัดสินใจเลือกอาชีพของตนให้นักเรียน
ระบุตามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ 5 ขั้นตอน โดยพิจารณาใบงาน
ครั้งที่ 3-6 ประกอบดังนี้

1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ _____

2. การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ _____

3. ทางเลือกมี _____ ทางคือ

- 3.1 ทางเลือกที่ 1 คือ _____

- 3.2 ทางเลือกที่ 2 คือ _____

- 3.3 ทางเลือกที่ 3 คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียที่สมมุติเลือกในข้อ 3 คือ

4.1 ทางเลือกที่ 1 คือ _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

4.2 ทางเลือกที่ 2 คือ _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

4.3 ทางเลือกที่ 3 คือ _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะต้องตัดสินใจคือ _____

แบบฝึกหัดกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ และการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ (ครั้งที่ 9)

คำสั่ง ให้นักเรียนวงกลมรอบตัวอักษรที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวและตอบคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

1. นักเรียนช่วยบิดาประกอบอาชีพเลี้ยงโคเนื้อ แต่รายได้ไม่ดีนัก นักเรียนสนใจการเลี้ยงปลาน้ำจืด เพราะคิดว่าปลาน้ำจืดนั้นโตเร็ว และสามารถนำไปขายได้โดยไม่ต้องเสียเวลาเลี้ยงนานนัก เมื่อเป็นเช่นนี้ นักเรียนควรตัดสินใจทำอะไร

ก. ช่วยบิดาเลี้ยงโคเนื้อต่อไป

ข. เริ่มต้นเลี้ยงปลาน้ำจืด

ถ้านักเรียนจะช่วยบิดาเลี้ยงโคเนื้อต่อไป นักเรียนควรทำอย่างไรจึงจะทำให้รายได้จากการขายโคเนื้อดีขึ้น.....

ถ้านักเรียนเลี้ยงปลาน้ำจืด นักเรียนควรทำอย่างไรจึงจะทำให้มีรายได้ดีในการเลี้ยงปลาน้ำจืด.....

2. นักเรียนช่วยครอบครัวประกอบกิจการก่อสร้างเช่น วางอิฐ ปูกระเบื้องเพื่อก่อสร้างกำแพงซุ้มประตู ซึ่งเป็นงานที่หนักมีค่าใช้จ่ายสูง นักเรียนสนใจการซ่อมวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งมีรายได้ดีเพราะมีผู้ใช้วิทยุโทรทัศน์มากและช่วงด้านนี้ขาดแคลนประกอบกับไม่ต้องลงทุนมากเพียงแต่ทำซื้อเครื่องอะไหล่ในการซ่อมวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งสามารถเพิ่มค่าแรงในการซ่อมแต่ละครั้งได้ ดังนั้นนักเรียนควรตัดสินใจทำอะไร

ก. ช่วยครอบครัวประกอบกิจการก่อสร้างต่อไป

ข. ประกอบอาชีพช่างซ่อมวิทยุและโทรทัศน์

ถ้านักเรียนช่วยครอบครัวประกอบกิจการก่อสร้าง นักเรียนควรทำอย่างไรจึงจะทำให้รายได้ดีในการก่อสร้าง.....

ถ้านักเรียนประกอบอาชีพช่างวิทยุ โทรทัศน์ นักเรียนควรทำอย่างไรจึงทำให้มีรายได้ดีในการซ่อมวิทยุโทรทัศน์.....

3. นางสาวกำลังตัดสินใจว่าควรทำอย่างไรดี เธอมีความสามารถในการจัดดอกไม้ เคยผ่านการอบรมช่างจัดดอกไม้จากชมรมช่างจัดดอกไม้แห่งประเทศไทย ประกอบกับเธอมีความคิดสร้างสรรค์ บ้านของเธอติดกับสถานที่เพาะชำไม้ดอกไม้ประดับจึงทำให้เธอพบเห็นต้นไม้ ดอกไม้หลายชนิด เธอมักจะช่วยจัดดอกไม้ในงานมงคล งานศพอยู่เสมอ แต่เธอก็มีความสามารถในการออกแบบ ประติษฐานและซ่อมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของสตรีได้ เธอมีปัญหาในการหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแฟชั่นเสื้อผ้าใหม่ ๆ เนื่องจากอยู่ต่างจังหวัด เธอควรตัดสินใจทำอะไร

ก. ประกอบอาชีพช่างจัดดอกไม้

ข. ประกอบอาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้า

ถ้าเธอประกอบอาชีพช่างจัดดอกไม้ เธอควรทำอย่างไร.....

.....

ถ้าเธอประกอบอาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้า เธอควรทำอย่างไร.....

.....

4. ประมุขมีความสามารถในการเล่นดนตรีหลายชนิด เขาใช้เวลาในการฝึกซ้อมและแก้ไขเครื่องดนตรีอยู่เสมอ เขาเคยชนะเลิศการแข่งขันดนตรี จากสมาคมดนตรีแห่งประเทศไทย และอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพที่ความอิสระ ขณะเดียวกันเขามีความชำนาญในการเล่นฟุตบอลจนเป็นนักฟุตบอลของสโมสรชั้นนำ ทีมฟุตบอลที่เขาเล่นอยู่เคยได้รับตำแหน่งชนะเลิศอันดับที่ 2 การแข่งขันฟุตบอลเยาวชนเอเชีย อาชีพนักฟุตบอลกำลังได้รับความนิยม

อย่างมากในยุโรปและเอเชียบางประเทศ เป็นอาชีพที่มีรายได้สูงมาก มีสวัสดิการดีและเขา
เป็นคนที่มั่งคั่งสมบูรณ์ และแข็งแรง เขาควรตัดสินใจทำอะไร

ก. ประกอบอาชีพนักดนตรี

ข. ประกอบอาชีพนักฟุตบอล

ถ้าเขาควรประกอบอาชีพนักดนตรี เขาควรทำอะไร.....

.....

ถ้าเขาควรประกอบอาชีพนักฟุตบอล เขาควรทำอะไร.....

.....

5. นักร้องช่วยครอบครัวในกิจการร้านถ่ายรูป เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี เขามีความ
ชำนาญและความสามารถในการถ่ายรูป การใช้กล้อง ดังนั้นรูปถ่ายจึงเป็นที่ถูกใจของลูกค้า
แต่เขาก็สนใจที่จะเป็นทหาร เขาคิดว่าทหารเป็นอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการรักษาความ
มั่นคงของประเทศและป้องกันประเทศจากการรุกรานของศัตรู นักร้องควรตัดสินใจทำอะไร

ก. ประกอบอาชีพช่างถ่ายรูป

ข. ประกอบอาชีพทหาร

ถ้าเขาควรประกอบอาชีพช่างถ่ายรูป เขาควรทำอะไร.....

.....

ถ้าเขาเป็นทหาร เขาควรทำอะไร.....

.....

แบบฝึกหัดกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ (ครั้งที่ 10)

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่

1. นักเรียนชอบและสนใจเกี่ยวกับการคิดคำนวณ , นักเรียนมีความสามารถทำบัญชี แต่นักเรียนก็ชอบพบปะผู้คน นักเรียนรู้สึกว่าตัวเองสามารถเข้ากับคนอื่นได้มีความสามารถในการพูดคุย เมื่อเป็นเช่นนั้น นักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพอะไรได้บ้าง.....

2. นักเรียนชอบและสนใจการปลูกไม้ดอก ตัดแต่งกิ่ง ใส่ปุ๋ย รดน้ำและฉีดยาฆ่าแมลง ได้แต่นักเรียนชอบเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ นักเรียนสามารถคัดเลือกพันธุ์และผสมพันธุ์สัตว์น้ำตลอดจนเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ นักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพอะไรได้บ้าง.....

3. นักเรียนสามารถโต้ตอบจดหมาย จัดเอกสารต่าง ๆ เข้าแฟ้ม พิมพ์ดีดได้ดี แต่นักเรียนก็ชอบทำงานเกี่ยวกับการซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ เพราะตนเองสามารถเรียนรู้ชนิดสินค้า อุปกรณ์ต่าง ๆ ได้รวดเร็ว นักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพอะไรได้บ้าง.....

4. นักเรียนสามารถอยู่ประจำหน้าร้านเพื่อจำหน่ายสินค้าให้กับลูกค้า รับและ
ทอนเงิน ตลอดจนทำบัญชีได้บ้าง แต่นักเรียนก็ชอบปรุงอาหารกับคนจำนวนมาก เพราะนักเรียน
รู้สึกว่าตนเองรู้วิธีประกอบอาหารประเภทต่าง ๆ เลือกซื้อเนื้อ ไข่ พืชผัก เครื่องปรุง
หุงต้มและเก็บรักษาอาหารประเภทต่าง ๆ ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นนักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพ
อะไรได้บ้าง.....

5. นักเรียนชอบและสนใจเกี่ยวกับการบริการอาหารและเครื่องดื่ม สามารถจัด
โต๊ะอาหาร ทำความสะอาด ผสมเครื่องดื่มได้ แต่นักเรียนรู้สึกว่าตนเองสามารถทาสีทั้ง
ภายในและภายนอกอาคารได้ เมื่อเป็นเช่นนั้น นักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพอะไรได้บ้าง
.....
.....

แบบฝึกหัดกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

พิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก (ครั้งที่ 11)

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

1. นักเรียนชอบวาดรูป วาดการ์ตูน ชอบจินตนาการเขียนภาพต่าง ๆ มีความสามารถในการวาดรูป วาดได้หลายรูปแบบ ทำให้นักเรียนอยากเป็นจิตรกรแต่การเป็นจิตรกรนั้นมีรายได้ไม่แน่นอน แม้แต่นักเรียนจะสามารถทำงานได้อย่างอิสระ ไม่ต้องมีใครเป็นเจ้านาย นักเรียนคิดว่าการเป็นจิตรกรนั้นมีข้อดี ข้อเสียอย่างไร

ข้อดีคืออะไร.....

ข้อเสียคืออะไร.....

2. นักเรียนชอบคิดคำนวณสามารถทำบัญชีได้เกี่ยวกับธุรกิจการเงินของบริษัทหรือหน่วยงานเอกชน ทำให้นักเรียนอยากเป็นนักบัญชี การเป็นนักบัญชีมีรายได้แน่นอน แต่ต้องทำงานหนัก สามารถรับงานพิเศษมาทำนอกเวลาได้ นักเรียนคิดว่าการเป็นนักบัญชีมีข้อดี ข้อเสียอย่างไร

ข้อดีคืออะไร.....

ข้อเสียคืออะไร.....

3. นักเรียนัดงานด้านเครื่องจักร พยายามฝึกฝนอยู่เสมอ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ระบบการทำงานของเครื่องยนต์ สามารถซ่อมตรวจสอบและติดตั้งเครื่องยนต์ได้ ทำให้นักเรียนอยากเป็นช่างยนต์ แต่การเป็นช่างยนต์นั้นต้องฝึกฝนการซ่อมเครื่องยนต์จนชำนาญ แม้ว่าอาชีพช่างยนต์เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานและสามารถเป็นเจ้าของร้านซ่อมเครื่องยนต์ได้ และนักเรียนคิดว่าการเป็นช่างยนต์นั้นมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

ข้อดีคืออะไร.....

.....

ข้อเสียคืออะไร.....

.....

4. นักเรียนชอบทำงานขายของหน้าร้าน ชอบพูดจาต้อนรับกับลูกค้า ทำบัญชีได้บ้าง จึงทำให้นักเรียนอยากเป็นพนักงานขายปลีก แต่งานประเภทนี้เป็นงานด้านบริการต้องพบปะผู้คนจำนวนมาก ต้องใจเย็น อดทน ยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นงานที่หนักต้องทำงานตลอดเวลาที่ร้านเปิด นักเรียนคิดว่าการเป็นพนักงานขายปลีกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

ข้อดีคืออะไร.....

.....

ข้อเสียคืออะไร.....

.....

5. นักเรียนชอบปลูกไม้ผล ไม้ประดับ ไม้ดอกไม้ประดับ รดน้ำ พรวนดิน ตัดต่อกิ่ง ฉีดยาฆ่าแมลง ทำให้
 นักเรียนอยากเป็นเกษตรกรสวนผลไม้ แต่การเป็นเกษตรกรสวนผลไม้ต้องรู้จักแก้ไขปัญหา
 ให้ทันเหตุการณ์ รักที่จะทำงานหนัก นักเรียนสามารถทำงานได้อย่างอิสระมีนิสัยรักธรรมชาติ
 มีความสนใจเกี่ยวกับดิน และพันธุ์ไม้ผล นักเรียนคิดว่าการเป็นเกษตรกรสวนผลไม้ มีข้อดี
 มีข้อเสียอย่างไร

ข้อดีคืออะไร.....

.....

ข้อเสียคืออะไร.....

.....

แบบฝึกหัดกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การตัดสินใจเลือกทางเลือก(ครั้งที่ 12)

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ดังต่อไปนี้แล้วตอบว่าแต่ละสถานการณ์ต้องตัดสินใจอย่างไร

1. ดุสิตเป็นนักวอลเลย์บอลของโรงเรียน เคยชนะเลิศการแข่งขันกีฬาระดับจังหวัด เขาสามารถเล่นกีฬาได้หลายชนิด ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี ในอนาคตดุสิตอยากเป็นผู้ฝึกกีฬา เขาตั้งใจเรียนต่อทางด้านพลศึกษา แต่ในปัจจุบันตลาดแรงงานต้องการคนที่จบทางด้านพาณิชย์สูง ถ้าเขาได้เรียนจบทางด้านพาณิชย์ เขาจะมั่งคั่งทำแน่นอนและจะมีรายได้สูง เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศกำลังขยายตัว

ถ้านักเรียนเป็นดุสิต นักเรียนจะเลือกเรียนอะไร.....

2. นีรนุช เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เธอเป็นนักเรียนที่เรียนดี เธอได้รับการคัดเลือกจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อแห่งหนึ่ง เข้าเรียนในคณะแพทยศาสตร์ แต่เธอต้องเสียค่าใช้จ่ายในด้านการเรียนและอุปกรณ์การเรียนเอง ซึ่งบิดามารดาของนีรนุชพึ่งเสียชีวิตจากการเป็นโรคมะเร็งในระยะ 1 ปีที่ผ่านมา เธอต้องหางานพิเศษทำ ขณะที่มีผู้ใจบุญรับอุปการะเธอศึกษาต่อระดับปริญญาตรีทางด้านบัญชี เมื่อสำเร็จการศึกษาต้องมาช่วยผู้อุปการะอย่างน้อย 5 ปี ถ้านักเรียนเป็นนีรนุช นักเรียนจะเลือกเรียนอะไร

.....

3. วีระพงษ์ เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เรียนกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี ฐานะทางบ้านดี วีระพงษ์ใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ วาดรูปและชอบออกแบบสิ่งต่าง ๆ ไม่ชอบเล่นโลดโผน เขาตั้งใจว่าเมื่อจบม.๖ จะเรียนต่อสถาปัตยกรรม ดังนั้นช่วงวันหยุดเขาจึงไปกวาดวิชากับเพื่อน ๆ และหาหนังสือที่เกี่ยวกับสถาปัตย์มาอ่าน

แต่ครอบครัวของเขาต้องการให้เรียนต่อเตรียมทหารเพราะเขาเรียนดี รูปร่างเหมาะสมกับ อาชีพนี และ เป็นอาชีพที่มีเกียรติมั่นคง ถ้านักเรียนเป็นวีรพงษ์ นักเรียนจะเลือกเรียนอะไร.....

4. ชรินทร์ เรียนอยู่ชั้น ม.3 เป็นนักดนตรีของโรงเรียน เวลาทางโรงเรียน จัดกิจกรรม ชรินทร์จะได้เล่นดนตรีทุกครั้ง เขาอยากเป็นนักดนตรีไทยที่มีชื่อประกอบอาชีพ ครูสอนดนตรีไทย แต่บิดาของเขาต้องการให้เรียนต่อทางวิศวกรรมศาสตร์ เพราะเป็นสาขา ที่ตลาดแรงงานมีรายได้ดีกว่าครู จากผลการเรียนของชรินทร์เชื่อว่า เขาสามารถสอบเข้า ศึกษาต่อทางวิศวกรรมศาสตร์ได้แน่นอน ถ้านักเรียนเป็นชรินทร์ นักเรียนจะเลือกเรียนอะไร.....

5. มงคล มีฐานะยากจนครอบครัวต้องการให้เรียนจบโดยเร็วเพื่อจะได้มา ช่วยครอบครัว ผลการเรียนของเขายู่ในระดับปานกลาง เขาชอบวาดภาพมากที่สุด ในอนาคตเขาวางแผนว่าจะวาดภาพขาย บิดามารดาของเขาต้องการให้เรียนช่างก่อสร้าง เพราะปัจจุบันมีการขยายตัวในด้านการก่อสร้างมาก ซึ่งถ้าเขาเลือกเรียนต่อช่างก่อสร้าง หลัง จบ ม.3 เขาก็จะใช้เวลาเพียง 3 ปี ก็สามารถทำงานได้ แต่มงคลไม่สนใจทาง ด้านการก่อสร้างและไม่อยากขัดใจพ่อแม่ ทำให้เขาตัดสินใจไม่ได้ว่าเขาควรเลือกเรียน ด้านใด ถ้านักเรียนเป็นมงคลนักเรียนเลือกเรียนอะไร.....

แบบฝึกหัดกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ (ครั้งที่ 13)

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1. ถ้านักเรียนจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นักเรียนจะมีขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างไร

1.

.....

.....

2.

.....

.....

3.

.....

.....

4.

.....

.....

5.

.....

.....

.....

ครั้งที่ 14

ชื่อเรื่อง ปัจฉินิเทศ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนบอกได้ว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอน
กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ถูกต้อง

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู (ผู้วิจัย)

1.1.1 ก่อนที่ผู้วิจัยจะลงมือปฏิบัติ ต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนว คู่มือครู คู่มือนักเรียนให้เข้าใจเป็นอย่างดี

1.1.2 ผู้วิจัยเตรียมสื่อการสอน อุปกรณ์การสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู ในการดำเนินการปฎิบัติ

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเป็นแผนสี่ ตามความเข้าใจของนักเรียนในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ และประโยชน์ที่ได้รับการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลม กล่าวถึงความรู้สึกที่เข้าร่วมโปรแกรมชุดสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้ายและให้นักเรียนวางเทียนไว้ที่รูปหัวใจอยู่กลางวง จับมือประสานกันร้องเพลง

1.2.3 ผู้วิจัยกล่าวขอให้นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเข้าแถวเรียงหนึ่งถึงประตูทางออก คนสุดท้ายจับมือเพื่อนและผู้วิจัยจนถึงประตูทางออก นักเรียนทุกคนทำเช่นเดียวกับคนแรก

1.3 บทบาทของครู (ผู้วิจัย)

1.3.1 ผู้วิจัยอธิบายการปฎิบัติงานแก่นักเรียน

1.3.2 ผู้วิจัยทำการปฎิบัติงาน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.3.2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเป็นแผนสี่

1.3.2.2 ผู้วิจัยถามนักเรียนเกี่ยวกับความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพมีเพียงใด และประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.3.2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเข้าแถวเป็นรูปวงกลมกล่าวถึงความรู้สึที่เข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตั้งแต่ครั้งแรกถึงครั้งสุดท้าย

1.3.2.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนจุดเทียนไปวางไว้บนรูปหัวใจที่อยู่กลางวง จับมือประสานกันร้องเพลง

1.3.2.5 ผู้วิจัยกล่าวขอใจ นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

1.3.2.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งถึงประตูทางออกและเปิดเพลงคำมั่นสัญญาให้นักเรียนคนสุดท้ายของแถวจับมือเพื่อน และผู้วิจัยจนถึงประตูทางออก นักเรียนทุกคนทำเช่นเดียวกับคนแรก

1.4 สิ่งที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 เครื่องเล่นเทป เทปเสียง

1.4.2 แผ่นภาพรูปหัวใจ

1.4.3 เทียน ไม้ขีด

1.4.4 แผ่นใส

2. คู่มือครู

ในการปัจฉิมนิเทศชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ใช้เวลา 1 คาบ

2.1 จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกได้ว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ถูกต้อง

2.2 สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

2.2.1 เครื่องเล่นเทป เทปเสียง

2.2.2 แผ่นภาพรูปหัวใจ

2.2.3 เทียน ไม้ขีด

2.2.4 แผ่นใส

2.3 วิธีดำเนินการ

2.3.1 ปัจฉิมนิเทศมีขั้นตอนดังนี้

2.3.1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเป็นแผ่นใส

2.3.1.2 ผู้วิจัยถามนักเรียนเกี่ยวกับความเข้าใจในกระบวนการตัดสินใจในการตัดสินใจ และประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.3.1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเข้าแถวเป็นรูปวงกลมกล่าวถึงความรู้สึกที่เข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้าย

2.3.1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนจุดเทียนไปวางไว้บนรูปหัวใจที่อยู่กลางวง จับมือประสานกันร้องเพลง

2.3.1.5 ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

2.3.1.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งถึงประตูทาง
ออกและเปิดเพลงคำมั่นสัญญาให้นักเรียนคนสุดท้ายของแถวจับมือเพื่อนและผู้วิจัยจนถึงประตู
ทางออก นักเรียนทุกคนทำเช่นเดียวกับคนแรก

3. คู่มือนักเรียน

ให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงและปฏิบัติตาม การปัจฉิมนิเทศในการใช้ชุดการสอน
กิจกรรมแนะแนว เวลา 1 คาบ ดังนี้

3.1 นักเรียนสรุปกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

3.2 นักเรียนบอกถึงความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพและ
ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

3.3 นักเรียนเข้าแถวเป็นรูปวงกลมกล่าวถึงความรู้สึกที่เข้าร่วมโปรแกรม
ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้าย

3.4 นักเรียนทุกคนจุดเทียนไปวางไว้บนรูปหัวใจที่อยู่กลางวงจับมือประสาน
กันร้องเพลง

3.5 นักเรียนเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งถึงประตูทางออก นักเรียนคนสุดท้ายของ
แถวจับมือเพื่อน และผู้วิจัยจนถึงประตูทางออก นักเรียนทุกคนทำเช่นเดียวกับคนแรก

4. สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

- 4.1 เครื่องเล่นเทป เทปเสียง
- 4.2 แผ่นภาพรูปหัวใจ
- 4.3 เทียน ไม้ขีด
- 4.4 แผ่นใส

แบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ เรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ นักเรียนจะมีลำดับขั้นตอนการตัดสินใจอย่างไรแล้วให้นักเรียนตอบคำถามที่เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

จังหวัดสมุทรปราการมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก, ขนาดกลาง มากจังหวัดหนึ่งในประเทศไทย อีระเป็นนักเรียนชั้น ม.3 ผลการเรียนอยู่ในระดับดี เขาชอบเรียนวิชาการงานอาชีพโดยเฉพาะช่างกลโรงงาน หลังเลิกเรียนเขาฝึกซ่อมและใช้เครื่องมือเกี่ยวกับเครื่องจักรกลโรงงาน ในโรงงานของโรงเรียน เขาถามปัญหาและการซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลโรงงานจากนายช่างของโรงงานอยู่เสมอ ในช่วงปิดภาคเรียนเขาสวมครเป็นลูกจ้างรายวันอยู่แผนกซ่อมบำรุงเครื่องจักร ในระยะแรก ๆ เขามาช่วยเป็นลูกมือคอยหยิบส่งเครื่องมือให้พนักงานประจำซ่อม ปัจจุบันถ้าเครื่องจักรชำรุดเล็กน้อย เช่น สายพานขัดข้องมอเตอร์ช็อค เขาสามารถแก้ไขได้ เขาตั้งใจจะเป็นช่างซ่อมเครื่องกลโรงงานหลังจบ ม.3 เขาจะศึกษาต่อด้านช่างกลโรงงาน แต่พี่ของอีระอยากให้ประกอบอาชีพตำรวจ อยากให้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อต่อโรงเรียนพลตำรวจซึ่งจากผลการเรียนของอีระ พี่ของอีระเชื่อว่าอีระจะสอบศึกษาต่อที่โรงเรียนพลตำรวจได้ และที่สำคัญเขามีสุขภาพแข็งแรงเหมาะสมกับอาชีพนี้

1. ปัญหาที่อีระต้องตัดสินใจคือ.....

.....

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกที่อีระเลือก

.....

.....

.....

3. ทางเลือกที่ ๓ มี..... ทางคือ
 - 3.1 ทางเลือกที่ 1 คือ
 - 3.2 ทางเลือกที่ 2 คือ.....
4. ข้อดีและข้อเสียที่ควรเลือกตามข้อ 3 คือ

ทางเลือกที่ 1 คือ.....

ข้อดี.....

.....

ข้อเสีย.....

.....

ทางเลือกที่ 2 คือ.....

ข้อดี.....

.....

ข้อเสีย.....

.....
5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่ควรจะต้องตัดสินใจเลือกคือ.....

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
1.	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักคุ้นเคย 2. เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางในการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จัก นักเรียนสร้างความคุ้นเคยโดยเข้าร่วมเล่นเกม "แนะนำเพื่อน" มีดังนี้ ก. นักเรียนเดินเป็นวงกลมตามที่กำหนดพร้อมกับปรบมือ ร้องเพลง โดยผู้จับเปิดเพลง ข. ผู้วิจัยให้นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลมเดินปรบมือ โดยผู้วิจัยเป่านกหวีดพร้อมเปิดเพลงสิ่ง"จับ 3 คน" ให้นักเรียนพูดคุยกันในกลุ่มเกี่ยวกับ ชื่อเล่น ชื่อนามสกุล หองอะไร กลุ่มวิชาใด อาจารย์ที่ปรึกษาชื่ออะไร มีพี่น้องกี่คน เป็นคนที่เท่าไร คิดประจำใจ ชอบทำอะไรมากที่สุด	1. เครื่องเล่นเทป 2. เทปเพลง 3. นกหวีด 4. บัตรคำ ความหมายของกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ 5. เอกสารโปรแกรมการสอนแบบปกติ 6. เกม "แนะนำเพื่อน"

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
			อนาคตอยากประกอบอาชีพ อะไรอาจตั้งคำถามเพิ่มเติม เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศ ค. ให้นักเรียนนั่งเป็น ครึ่งวงกลมแนะนำตนเอง ชื่อเล่น ห้อง คติประจำใจ อยากประกอบอาชีพ แนะนำเพื่อนที่นั่งถัดมา (คนที่ 2) ชื่อ-นามสกุล ห้อง คนที่ 2 แนะนำคนแรก ให้เพื่อนรู้จักอีกครั้ง ชื่อ นามสกุล ห้อง แนะนำตนเอง เหมือนคนที่ 1 แนะนำคนที่ 3 ชื่อ-นามสกุล ห้อง คนต่อ ไปทำเช่นนี้ต่อไปจนครบ 2. ผู้วิจัยอธิบายวิธีปฏิบัติตน ของนักเรียนในการเข้าร่วม โปรแกรมสอนแบบปกติ ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับความ สำคัญ	

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
			ในการเข้าร่วมโปรแกรมสอนแบบปกติ ผู้วิจัยอธิบายความหมายกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพจากบัตรคำและอธิบายเกี่ยวกับความสำคัญในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่เข้าใจ 3. ผู้วิจัยแจกเอกสารการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ แก่นักเรียน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามปัญหาและข้อสงสัยต่าง ๆ ตั้งแต่ 2-3 ผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินงานเหมือนกันคือ 1. ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน 2. ขั้นสอน ผู้วิจัยบรรยายและให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม	1. เอกสารประกอบการสอน
2.	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ: ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ	เพื่อให้ นักเรียนสามารถอธิบายถึงปัญหาที่ต้องตัดสินใจได้เพื่อพิจารณาประกอบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ		

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
3-4	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม	เพื่อให้นักเรียนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ ค่านิยม	เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกโดยมีสื่อต่าง ๆ ประกอบ ผู้วิจัย เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น 3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยสรุป และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	1. เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับความสนใจและบุคลิกภาพ 2. ผลการทดสอบ E.P.P.S 3. เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับ

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
5-6	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ลักษณะงาน คุณสมบัติผู้ทำงาน รายได้ โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ	เพื่อให้นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพเพื่อพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพได้ถูกต้อง		ความสามารถ 4. เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับคำนิยม 1. เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
7-8	กระบวนการตัด ตัดสินใจเลือก อาชีพ : ศึกษา การรู้จักทาง เลือกที่มีอยู่ การพิจารณา ข้อดี และข้อเสีย ของแต่ละทาง เลือก การตัด สินใจเลือกทาง ที่เหมาะสม	เพื่อให้นักเรียน บอกถึงทางเลือกที่มี อยู่ พิจารณาข้อดีและ การพิจารณาข้อดี ข้อเสียของแต่ละทาง เลือกและตัดสินใจ เลือกอาชีพได้		1. เอกสารประกอบ การสอนเกี่ยวกับ การรู้จักทางเลือก ที่มีอยู่ 2. เอกสารประกอบ การสอนเกี่ยวกับ การพิจารณาข้อดีของ ข้อเสียแต่ละทางเลือก 3. เอกสารการสอน เกี่ยวกับการตัดสินใจ เลือกทางเลือกที่เหมาะสม 4. เอกสารการสอน เกี่ยวกับกระบวนการ ตัดสินใจเลือกอาชีพ
9-13	กระบวนการตัด สินใจเลือก อาชีพ	เพื่อให้นักเรียน สามารถบอกลำดับขั้น ของการตัดสินใจ เลือกอาชีพได้เพื่อให้ นักเรียนสามารถ ตัดสินใจเลือกอาชีพ ของตนเองได้		1. เอกสารประกอบการ สอนกระบวนการตัดสินใจ เลือกอาชีพ 2. เอกสารเกี่ยวกับ ตนเองด้านความสนใจ ความสามารถ บุคลิกภาพ

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน
14.	ปัจจัยนิเทศ	เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ เพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ถูกต้อง	1. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยใช้สื่อการสอนแผ่นใส 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ 3. ครูขอjoinนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ	3. เอกสารเกี่ยวกับ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพในด้านลักษณะงาน คุณสมบัติของพนักงานรายได้ โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ 1. สื่อการสอนแผ่นใสเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง ปฐมนิเทศ

- จุดมุ่งหมาย
1. เพื่อให้นักเรียนที่ได้อ่านจับคู่กัน
 2. เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางในการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนแล้วแนะนำตนเองและให้นักเรียนแนะนำตนเอง โดยให้นักเรียนเล่นเกม "แนะนำเพื่อน" มีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลมเปิดเพลงสังข์จับ 3 คน นักเรียนพูดคุยในกลุ่มเกี่ยวกับชื่อเล่น ชื่อสกุล ห้อง กลุ่มวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา มีพี่น้องกี่คน เป็นคนที่เท่าไร คติประจำใจ ชอบทำอะไรมากที่สุด อาจตั้งคำถามเพิ่มเติมเพื่อสร้างบรรยากาศ
 - 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม ด้านขวาสุดของคนแรก ของครึ่งวงกลม แนะนำตัวเอง ชื่อ-สกุล ห้อง กลุ่มวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา มีพี่น้องกี่คน เป็นคนที่เท่าไร คติประจำใจ ชอบวิชาอะไร อยากประกอบอาชีพ แนะนำเพื่อนคนที่ 2 ชื่อ-ชื่อสกุล ห้อง คนที่ 2 แนะนำคนแรกชื่อ-ชื่อสกุล ห้องอีกครั้ง แล้วแนะนำตนเองเหมือน คนที่ 1 แนะนำคนที่ 3 ที่นั่งถัดไป ชื่อ-ชื่อสกุล ห้อง ทำเช่นนี้ต่อไปจนครบทุกคน
2. ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่องกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ตลอดจนอธิบายรายละเอียดวิธีการ บทบาทหน้าที่ของผู้วิจัยและของนักเรียนที่ปฏิบัติในการสอนครั้งนี้
3. ผู้วิจัยแจกเอกสารโปรแกรมการสอนแบบปกติแก่นักเรียนทุกคน
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนถามปัญหาและข้อสงสัยต่าง ๆ
5. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา สถานที่ที่จะพบต่อไป

สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

1. เครื่องเล่นเทป
2. เทปเสียง
3. นกหวีด
4. บัตรคำความหมายของกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
5. เอกสารโปรแกรมการสอนแบบปกติ
6. เกม "แนะนำเพื่อน"

การประเมินผล

สังเกตจากซักถามปัญหาและข้อสงสัยของนักเรียน

ครั้งที่ 2

<u>ชื่อเรื่อง</u>	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายถึงปัญหาที่ต้องตัดสินใจเพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพ
<u>แนวคิด</u>	ปัญหาที่ต้องตัดสินใจเป็นลำดับขั้นแรกที่ทำให้บุคคลรู้ว่าตนมีปัญหอะไรที่ต้องตัดสินใจก่อนที่จะตัดสินใจเลือกอาชีพที่ต้องการ
<u>วิธีดำเนินการ</u>	1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนดูรูปภาพเด็กนั่งคิดเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนและสนทนาเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ 2. <u>ขั้นสอน</u> 2.1 ผู้วิจัยเล่าให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับ "ปัญหาของสาลี" 2.2 ผู้วิจัยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจของสาลี 2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยสรุปเรื่อง "ปัญหาของสาลี" เกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ
	ครูสรุปเพิ่มเติม
<u>สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน</u>	1. รูปเด็กนั่งคิด 2. เอกสารประกอบการสอนเรื่อง "ปัญหาของสาลี"
<u>การประเมินผล</u>	สังเกตจากซักถามและการสรุปของนักเรียน

1.2 เอกสารประกอบการสอนเรื่อง "ปัญหาของสาลี"

สาลีเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เธอเป็นคนที่เรียนค่อนข้างดี ระดับผลการเรียนเฉลี่ย 3.20 เธอชอบเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เธอต้องการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในคณะวนศาสตร์ เพื่อเป็นเจ้าหน้าที่ป่าไม้ช่วยดูแลป่าไม้ของประเทศไทยเป็นการอนุรักษ์ดิน น้ำ เพื่อลดอันตรายจากอุทกภัยซึ่งกำลังเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน แต่เนื่องจากบิดาของเธอล้มป่วยด้วยโรคมะเร็งไม่สามารถทำงานได้ มารดาต้องแบกภาระค่ารักษาพยาบาลและเลี้ยงดูเธอและน้องอีก 1 คน มารดาต้องการให้สาลีเรียนต่อในวิทยาลัยพาณิชยการ เมื่อจบ 3 ปี ก็สามารถทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระของครอบครัว ขณะนี้ร้านสหกรณ์โรงเรียนต้องการสมาชิกมาช่วยงานสหกรณ์ด้านการทำบัญชีและขายของให้กับนักเรียนในเวลาพักกลางวันและหลังเลิกเรียนโดยมีครูช่วยแนะนำ ถ้าเธอสมัครจะมีรายได้สำหรับค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยไม่ต้องรบกวนทางบ้านและเป็นการเพิ่มประสบการณ์ ในการที่จะศึกษาต่อทางด้านพาณิชยกรรม

หน่วยที่ 3-4

- ชื่อเรื่อง** กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ ค่านิยม
- จุดมุ่งหมาย** เพื่อให้นักเรียนรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม
- แนวคิด** การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลได้ใช้ประกอบในกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วิธีดำเนินการ

คาบที่ 1

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ และบุคลิกภาพ

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบคำถามตามเอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจในอาชีพและบุคลิกภาพจากผลการทดสอบบุคลิกภาพ

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ และบุคลิกภาพ

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ตอนที่ 2

1. ชี้นำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเอง
ด้านความสามารถ และค่านิยม

2. ชี้นำสอน

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบคำถามตามเอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับ
ความสามารถในตนเองและค่านิยมในอาชีพ

2.2 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

3. ชี้นำสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเอง
ความสามารถ และค่านิยมในอาชีพ

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

ตอนที่ 1

1. เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับแบบสำรวจความสนใจอาชีพ ของเพ็ญศรี
จินตศักดิ์ ซึ่งปรับปรุงมาจากแบบสำรวจความสนใจในอาชีพของ The Psychological
Corporation

2. แบบทดสอบบุคลิกภาพ EPPS

ตอนที่ 2

1. แบบสอบถามค่านิยมด้านอาชีพของเพ็ญศรี จินตศักดิ์ ซึ่งปรับปรุงมาจากแบบ
สอบถามวัดค่านิยมในการทำงานของ โดแนล อี ซูเปอร์

2. แบบประเมินความสามารถของตนเองของ นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคณะ
การประเมินผล สังเกตจากการซักถามและสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 5-6

<u>ชื่อเรื่อง</u>	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพได้ถูกต้อง
<u>แนวคิด</u>	การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพเป็นขั้นที่หนึ่งที่สามารถพิจารณาได้โดยตรงเพื่อนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ถูกต้อง

วิธีดำเนินการ

คาบที่ 1

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่อง การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านเอกสารประกอบการสอนอาชีพต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุป การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

3.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเพิ่มเติม

คาบที่ 2

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านเอกสารประกอบการสอนอาชีพต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพประเภทเกษตรกรรม ศิลปกรรม คหกรรม ทหาร ตำรวจ แพทย์

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

คาบที่ 1

1. เอกสารประกอบการสอนอาชีพต่าง ๆ (ใช้ชุดเดียวกับโปรแกรมชุดการสอน กิจกรรมและแนะแนว)

คาบที่ 2

1. เอกสารประกอบการสอนอาชีพต่าง ๆ (ใช้ชุดเดียวกับโปรแกรมการสอน กิจกรรมแนะแนว)

การประเมินผล สืบเนื่องจากการซักถามและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 7-8

<u>ชื่อเรื่อง</u>	กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ : การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก การตัดสินใจเลือกทางเลือก
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายถึงการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ พิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก และตัดสินใจเลือกทางเลือกได้
<u>แนวคิด</u>	การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกและตัดสินใจเลือกทางเลือกเป็นขั้นที่นำไปสู่กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ถูกต้อง

วิธีดำเนินการคาบที่ 11. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบคำถามเอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม อภิปรายแสดงความคิดเห็น

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

คาบที่ 2

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เรื่องการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบคำถามเอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับการ

ตัดสินใจเลือกทางเลือก

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม อภิปราย แสดงความคิดเห็น

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

คาบที่ 1

1. เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่

2. เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

คาบที่ 2

1. เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือก

การประเมินผล สังเกตจากการซักถามและการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการสอน เรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์"

สมพงษ์เป็นพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง ทำงานอยู่แผนกบุคคล มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดองค์กร เช่น การบริหารงานบุคคล การจัดเก็บระบบเอกสาร สมพงษ์เป็นคนขยันขันแข็ง เขากำลังได้รับพิจารณาเพื่อเลื่อนตำแหน่ง แต่ค่าตอบแทนที่ได้รับน้อย สมพงษ์ได้พบกับเพื่อนเก่าและได้รับการชักชวนให้ร่วมงานใหม่เป็นงานที่มีรายได้ดีเป็นพนักงานขายเหล็กเส้นที่ใช้ก่อสร้างอาคาร ซึ่งมีการก่อสร้างมากมาย ทั้งโรงงานและที่พักอาศัย แต่เป็นงานที่สมพงษ์ไม่ถนัดและไม่เคยทำมาก่อนและต้องเดินทางอยู่ตลอดเวลา ทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด ซึ่งประกอบกับต้องมีทักษะในการพูดจูงใจแก่ลูกค้าให้ใช้สินค้าที่เสนอขาย แต่เขาไม่ลังเลในการพูดจูงใจคนและไม่สะดวกใจในการทำงานที่ต้องเดินทางบ่อย ๆ ขณะเดียวกันบิดาเขาต้องการให้เขาดำเนินกิจการการค้าเครื่องเขียนแทน โดยบิดามีหุ้นส่วนร้ายขายเครื่องเขียนอยู่หลายแห่ง งานนี้เป็นงานที่ต้องใช้ความอดทน ความตั้งใจ ความพยายามสูง ต้องเรียนรู้ถึงชนิดของเครื่องเขียนคาดการณ์แนวโน้มของตลาดเครื่องเขียนได้ ครอบครัวของสมพงษ์มีความหวังในการดำเนินกิจการไว้ที่สมพงษ์เพราะเป็นผู้ชายคนเดียว ในพี่น้องซึ่งเป็นหญิงทั้งหมด และสมพงษ์เป็นบุคคลที่มีความอดทนสูง

1. เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่

ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์" แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 ทางเลือกของสมพงษ์มี _____ ทางคือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ทางเลือกที่ 2 _____

ทางเลือกที่ 3 _____

2. เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์" แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

2.1 ทางเลือกของสมพงษ์ที่จะเลือกคือ

1. ทางเลือกที่ 1 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

2. ทางเลือกที่ 2 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

3. ทางเลือกที่ 3 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

3. เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ทางเลือกของสมพงษ์" แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

3.1 ทางเลือกที่สมพงษ์คิดว่าเหมาะสมกับตนเองมากที่สุดคือ

ครั้งที่ 9 - 13

ชื่อเรื่อง กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

จุดมุ่งหมาย 1.1 เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนถึงกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพได้

1.2 เพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพของตนเองได้

แนวคิด กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึงลำดับขั้นตอนในการพิจารณา การตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีเหตุผล โดยมีขั้นตอนคือ ขั้นระบุปัญหา เป็นขั้นที่ นักเรียนจะต้องทราบเสียก่อนว่า เขาจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องอะไร ขั้นรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ขั้นที่นักเรียนรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองและอาชีพที่จะช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ขั้นรู้จักทางที่มีอยู่ เป็นขั้นที่ นักเรียนศึกษาทางเลือกแต่ละทาง และเลือกจากการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับตนเอง ขั้นพิจารณาข้อดี ข้อเสียของ แต่ละทางเลือก ขั้นนี้นักเรียนจะพิจารณาว่าทางเลือกแต่ละทางเลือกกว่าทางเลือกใด มีข้อดี ข้อเสียอย่างไร ขั้นตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเป็นขั้นที่นักเรียนพิจารณา และตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับตนมากที่สุด

วิธีดำเนินการ

คาบที่ 1

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" ให้นักเรียนฟัง

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบคำถามตามเอกสารประกอบการสอนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

คาบที่ 2

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่อง การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย", ให้นักเรียนฟัง

2.2 ให้นักเรียนอภิปราย แสดงความคิดเห็นเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" ที่เกี่ยวกับทางเลือกที่มีอยู่

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบคำถามเอกสารประกอบการสอน การเลือกรู้จักทางเลือก

2.4 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการรู้จักทางเลือกที่มีอยู่

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

คาบที่ 3

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เรื่องการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" ให้ฟัง

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบคำถามเอกสารประกอบการสอนการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก
- 3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

คาบที่ 4

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียน เรื่องการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

2. ขั้นสอน

- 2.1 ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย" ให้นักเรียนฟัง
- 2.2 ผู้วิจัยซักถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง

"การตัดสินใจของสมฤทัย"

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบคำถามตามเอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

- 2.4 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม
- 3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

คาบที่ 5

1. ขั้นนำ

- 1.1 ผู้วิจัยพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจ

เลือกอาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยสอบลำดับขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยเริ่มจาก ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ การพิจารณา ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยมีเอกสารประกอบการสอน ครั้งที่ 3-6 ประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพ

3. ขั้นสรุป

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

3.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

1. เอกสารประกอบการสอนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2. เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับตนเองด้านความสนใจ ความสามารถ

บุคลิกภาพและค่านิยม

3. เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับ อาชีพในด้านลักษณะงาน คุณสมบัติของผู้ทำงาน รายได้ โอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ

การประเมินผล สังเกตจากการซักถาม และการสรุปของนักเรียน การตอบคำถามตาม

เอกสารประกอบการสอน

เอกสารประกอบการสอน เรื่อง "การตัดสินใจของสมฤทัย"

สมฤทัยเป็นนักเรียนที่เรียนหนังสือเก่ง มีอารมณ์ดี สนุกสนาน ชอบติดต่อกับผู้คน ช่างสังเกต แต่งกายทันสมัย สะอาด เรียบร้อย มีความสามารถลำดับความคิดของตนได้ชัดเจนเป็นขั้นตอน รู้จักให้ความสำคัญแก่ผู้อื่น ฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ เธอสนใจแฟชั่นที่สำคัญเธอชอบบริการเพื่อน ๆ และคุณครู ดังนั้นเธอจึงเป็นที่รู้จักและรักใคร่ของเพื่อน ๆ และคุณครู สมฤทัยมีฝีมือในการตัดเย็บเสื้อผ้า เธอเคยได้รับรางวัลชนะเลิศประกวดทักษะวิชาชีวะประเภทผ้าและการตัดเย็บจากงานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียน เธอชอบช่วยครูซ่อมเสื้อผ้าที่ใช้ในการแสดงประเภทต่าง ๆ ในโอกาสที่โรงเรียนจัดงาน

เมื่อใกล้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เธอรู้สึกลำบากใจที่จะเลือกศึกษาต่อ เพราะขณะนั้นบิดาของเธอเพิ่งเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ มารดาต้องรับภาระเลี้ยงดูเธอและน้องอีก 2 คน เธอจึงขอคำแนะนำจากเพื่อน ๆ

"เธอเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ซี เธอเป็นคนที่เรียนเก่ง" สมศรีพูด

"แต่ว่าตอนนั้นแม่ต้องทำงานหนักเลี้ยงฉันและน้องอีก 2 คน" สมฤทัยพูด

"กันไปเรียนผู้ช่วยพยาบาลซี เรียนแค่ปีเดียวก็ได้ทำงานแล้ว" มะลิวัลย์ แนะนำ

"ฉันเห็นเลือดแล้วรู้สึกใจทวิว ๆ เห็นคนไข้แล้วหัวใจหดหู่ขี้มไม่ออก" สมฤทัยพูด
กล่าวว่า

"ฉันอาจเรียนตัดเย็บเสื้อผ้าเพราะชอบทางด้านนี้ อยากเป็นช่างตัดเย็บเสื้อผ้าและเป็นเจ้าของร้านตัดเย็บเสื้อผ้า"

หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สมฤทัยได้เข้าเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแห่งหนึ่ง วิชาเอกผ้าและการตัดเย็บ เธอเป็นคนที่มีฝีมือการตัดเย็บเสื้อผ้าดี จึงเป็นที่ชื่นชมของเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์ หลังจากเรียนจบ เธอสมัครเข้าทำงานในร้านตัดเย็บเสื้อผ้าที่มีชื่อแห่งหนึ่ง เนื่องจากเธอเป็นคนที่มีฝีมือการตัดเย็บเสื้อผ้าดี ช่างพูด ช่างสังเกต และสนใจ

แพ้นั้นจึงเป็นที่ติดใจของลูกค้า ระหว่างทำงานเธอเรียนมหาวิทยาลัยเปิดแห่งหนึ่งไปด้วย และจบปริญญาตรีในเวลาต่อมา หลังจากนั้น 2 - 3 ปี เธอเปิดร้านตัดเสื้อผ้าเป็นของตนเอง กิจกรรมเจริญรุ่งเรืองขยายเป็นโรงเรียนสอนตัดเสื้อที่มีชื่อเสียง,

ปัจจุบันสมฤทัยเป็นเจ้าของโรงเรียนตัดเสื้อที่มีชื่อเสียงมีสาขาอีก 3 แห่ง กลายเป็นผู้ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ มีครอบครัวมีลูก 3 คน เธอได้รับเชิญจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น โรงเรียน วิทยาลัย ไปบรรยายถึงความสำเร็จในการประกอบอาชีพให้กับนักเรียน นักศึกษาฟัง

1. เอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.1 ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้ (คาบที่ 1)

1.1.1 ถ้านักเรียนเป็นสมมุติ ปัญหาที่นักเรียนต้องตัดสินใจคือ

1.1.2 ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกใน

ข้อ 1.1.1 ที่สมมุติเลือกคือ

1.2 ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้ (คาบที่ 2)

1.2.1 ทางเลือกที่สมมุติจะเลือกมี _____ ทางคือ

ทางเลือกที่ 1 คือ _____

ทางเลือกที่ 2 คือ _____

ทางเลือกที่ 3 คือ _____

1.3 ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้ (คาบที่ 3)

1.3.1 ข้อดีและข้อเสียของทางเลือกที่สมมุติเลือกคือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

ทางเลือกที่ 2 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

ทางเลือกที่ 3 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

1.4 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (คาบที่ 4)

1.4.1 ทางเลือกที่สมถัยคิดว่าเหมาะสมกับตนเองมากที่สุดคือ

1.5 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (คาบที่ 5)

1.5.1 นักเรียนตัดสินใจเลือกอาชีพ _____

ครั้งที่ 14

ชื่อเรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถบอกได้ว่าประโยชน์ที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ถูกต้อง

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยใช้แผ่นใส
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ เพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของตนเอง
4. ผู้วิจัยขอใจนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ

สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน

1. แผ่นใส

การประเมินผล สังเกตจากสนทนา การแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน

แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

โปรดอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ให้เข้าใจ ถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะมีลำดับขั้นตอนการตัดสินใจอย่างไร แล้วให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจคืออะไร
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจในข้อที่ 1 ที่นักเรียนเลือกคืออะไร
3. ทางเลือกที่นักเรียนจะเลือกคืออะไร
4. ข้อดี ข้อเสีย ของทางเลือกที่นักเรียนเลือกในข้อ 3 คืออะไร
5. ทางเลือกที่นักเรียนน่าจะเลือกมากที่สุดคืออะไร

ตัวอย่างสถานการณ์

เด่นชัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่า 2 เขามีความสามารถทางด้านช่างโทรทัศน์ เขาเลือกวิชาช่างโทรทัศน์และวงจรอิเล็กทรอนิกส์เป็นวิชาเลือก นอกจากนี้ เขายังช่วยอาจารย์ผู้สอนวิชาช่างโทรทัศน์ซ่อมโทรทัศน์ที่ใช้ภายในโรงเรียน เขาชอบศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวงจรโทรทัศน์จากหนังสือและจากครูผู้สอนวิชานี้อยู่เสมอ เขาเคยได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาชีพทางด้านช่างโทรทัศน์จากกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง กลุ่มที่ 7 และในช่วงวันหยุดและปิดภาคเรียน เขาช่วยนำซึ่งมีร้านซ่อมโทรทัศน์ทำการซ่อมโทรทัศน์ ดังนั้น เขาตั้งใจว่าเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.ว.ช.) สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิชาระบบสื่อสารและโทรคมนาคม และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะเป็นช่างโทรทัศน์ซึ่งเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี เป็นงานที่เขาชอบและถนัด ส่วนบิดามารดาต้องการให้เด่นชัยเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลายและศึกษาต่อในชั้นอุดมศึกษา เพราะบิดามารดาหวังว่าเมื่อเขาสำเร็จการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาเข้ารับราชการ เขาจะได้มีอาชีพที่มั่นคง ที่รายได้แน่นอน ไม่ลำบาก และ
เป็นที่เชิดหน้าชูตาของวงศ์ตระกูล

แนวการตอบ จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาที่เด่นชัดต้องตัดสินใจภายหลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ.....

เฉลย ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิชาการระบบสื่อสารและโทรคมนาคม

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกในข้อ 1 ที่
นายเด่นชัยเลือกคือ.....

เฉลย เด่นชัยมีความสามารถทางด้านช่างโทรทัศน์ เคยได้รับรางวัลการแข่งขันทักษะ
ทางด้านช่างโทรทัศน์จากกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง กลุ่มที่ 7 เขาช่วยนำ
ซ่อมโทรทัศน์ในช่วงปิดภาคเรียน เขาศึกษารายละเอียดทางด้านช่างโทรทัศน์จาก
หนังสือและคุณครู

3. ทางเลือกที่นายเด่นชัยจะเลือกมี 2 ทางคือ.....

เฉลย ทางเลือกที่ 1. ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ทางเลือกที่ 2. ศึกษาต่อระดับ ป.ว.ช. สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิชาสื่อสาร
และโทรคมนาคม

4. ข้อดีและข้อเสียของทางเลือก ที่นายเด่นชัยเลือกในข้อ 3 คือ.....

เฉลย ทางเลือกที่ 1. ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อดีคือ บิดา มารดา พอใจ

ข้อเสียคือ นำชัยไม่ชอบ ไม่ถนัด

ทางเลือกที่ 2. ศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.ว.ช.) สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์

กลุ่มวิชาสื่อสารและโทรคมนาคม

ข้อดีคือ เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถ ความถนัดของเด่นชัย

ข้อเสียคือ บิดา มารดา ไม่พอใจ

5. ทางเลือกที่เด่นชัยคิดว่าเหมาะสมกับตนเองมากที่สุดคือ.....

เฉลย ศึกษาต่อระดับ ป.ว.ช. สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิชาสื่อสารและโทรคมนาคม

โปรดตอบคำถาม กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพที่มีลักษณะเป็นสถานการณ์

6 สถานการณ์ แต่ละสถานการณ์ มีข้อความ 5 ข้อ รวม 30 ข้อ

สถานการณ์ที่ 1

นายนำชัยเป็นนักเรียนชั้น ม.3 เขามีผลการเรียนในระดับ 2.60 เขาชอบเรียนวิชาการทำงานมาก โดยเฉพาะวิชาช่างวิทยุ เขาเคยชนะเลิศประกวดผลงานทางด้านช่างวิทยุประเภทเยาวชน เขาตั้งใจจะศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.ว.ช.) ทางด้านช่างวิทยุ แต่บิดามารดาต้องการให้เขาออกมาประกอบอาชีพทำไร่มันสำปะหลัง เพราะเขามีสุขภาพแข็งแรง อดทน รักธรรมชาติ มีความรู้เกี่ยวกับดินและพันธุ์พืชมันสำปะหลัง เขาจึงเหมาะสมกับการประกอบอาชีพนี้ ประกอบกับครอบครัวมีฐานะยากจน ดังนั้นจึงเป็นการช่วยเหลือครอบครัว และฝึกความชำนาญในการประกอบอาชีพ เพราะการทำไร่มันสำปะหลังเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี และเป็นที่ต้องการของตลาดเป็นอย่างมากในปัจจุบัน

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาที่นายนำชัยต้องตัดสินใจ ภายหลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกข้อที่ 1 ที่

นายนำชัยเลือกคือ

3. ทางเลือกของนายนำชัยจะเลือกมี _____ ทางคือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ทางเลือกที่ 2 _____

4. ข้อดีและข้อเสียของทางเลือก ที่นายนำชัยเลือกในข้อ 3 คือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

ทางเลือกที่ 2 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

5. ทางเลือกที่นายนำชัย คิดว่าเหมาะสมมากที่สุดคือ

สถานการณ์ที่ 2

สมคิดเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเลิกเรียนเขาใช้เวลาว่างส่วนหนึ่งเป็นผู้ช่วยช่างซ่อมเครื่องยนต์ เขาสามารถเปลี่ยนหัวเทียน ไล่กรอง เปลี่ยนน้ำมันเครื่องได้ เป็นต้น และได้ค่าตอบแทนจากเจ้าของร้าน ในอนาคตเขาคิดว่าจะเปิดร้านซ่อมเครื่องยนต์ นอกจากนั้นสมคิดเคยไปช่วยเหลือทำบัญชีของโรงไม้หิน เจ้าของโรงไม้หินเคยเรียกสมคิดไปพบและบอกสมคิดว่าจะส่งเสียให้เรียนทางด้านบัญชีเมื่อจบแล้วจะได้มาช่วยทำบัญชีของโรงไม้หิน แต่สมคิดชอบที่แก้เครื่องยนต์ อยากเรียน ป.ว.ช.ทางช่างยนต์ และถ้าเขาเลือกเรียน ป.ว.ช.ทางช่างยนต์เขาจะต้องหารายได้พิเศษหลังเลิกเรียนเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียน แต่ถ้าเลือกเรียน ป.ว.ช. ทางด้านบัญชี ตามที่เจ้าของโรงไม้หินเสนอจะต้องทำบัญชีของโรงไม้หินตลอดไป

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาที่นายสมคิดต้องตัดสินใจ ภายหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกข้อที่ 1 ที่นายสมคิดเลือกคือ

3. ทางเลือกของนายสมคิดจะเลือกมี _____ ทางคือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ทางเลือกที่ 2 _____

4. ข้อดี และข้อเสียของทางเลือกที่นายสมคิดเลือกในข้อ 3 คือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

ทางเลือกที่ 2 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

5. ทางเลือกที่นายสมคิด คิดว่าเหมาะสมมากที่สุดคือ

สถานการณ์ที่ 3

พิมพ์ทองเป็นเด็กต่างจังหวัด พิมพ์ทองเป็นคนร่าเริง มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี เธอเคยฝึกงานในโรงงานอุตสาหกรรมตามโครงการเพิ่มทักษะทางวิชาชีพในสถานประกอบการ เธอได้รับเกียรติบัตรจากโรงงานอุตสาหกรรมว่าเป็นนักเรียนฝึกงานดีเด่นด้านประดิษฐ์เครื่องทอรูปพรรณ ผลการเรียนรู้ของเธออยู่ในระดับ 2.00 เธอตั้งใจสมัครเป็นพนักงานในบริษัททำทอรูปพรรณใกล้บ้านเธอ พ่อแม่ของเธอทำงานอยู่ในโรงงานแห่งหนึ่งแถบมันบุรี ถ้าเธอมีปัญหาเธอสามารถปรึกษาหารือกับพ่อแม่ได้ ทางบริษัทที่จะสมัครเข้าทำงานต้องการยกระดับมาตรฐานการทำงานและเพิ่มผลผลิตของบริษัท จึงร่วมมือกับกรมอาชีวศึกษา จัดการศึกษาหลักสูตร ป.ว.ช. ทางด้านช่างทอระบบทวิภาคี ซึ่งพนักงานที่สมัครเข้าร่วมโครงการทำงานได้รับเงินเดือนถือเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนภาคปฏิบัติในตอนเย็นหลังเลิกงาน พนักงานจะไปเรียนภาคทฤษฎี เมื่อเรียนจบ 3 ปี จะได้รับวุฒิ ป.ว.ช. ทางด้านช่างทอ แต่ต้องทำงานให้กับบริษัทเป็น 2 เท่าของเวลาเรียน ขณะเดียวกันเพื่อนบ้านที่ไปทำงานต่างประเทศ มาชักชวนให้พิมพ์ทองไปทำงานเป็นแม่บ้านต่างประเทศ และให้เงินเดือนเดือนละ 15,000 บาท

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาที่พิมพ์ทองต้องตัดสินใจภายหลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกข้อที่ 1 ที่

พัฒนาทางเลือกคือ _____

3. ทางเลือกของพัฒนาทางเลือกจะมี _____ ทางคือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ทางเลือกที่ 2 _____

4. ข้อดีและข้อเสียของทางเลือก ที่พัฒนาเลือกในข้อ 3 คือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

ทางเลือกที่ 2 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

5. ทางเลือกที่พัฒนาคิดว่าเหมาะสมมากที่สุดคือ

สถานการณ์ที่ 4

แสงโสมกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เธอมีผลการเรียนปานกลาง เธอเป็นเด็กเรียบร้อย ชอบทำอาหารและขนม ซึ่งมีมือของเธอเป็นที่ยอมรับในบรรดาเพื่อน ๆ และครูที่สอนก็ยังเคยแนะนำว่าแสงโสมน่าจะเรียนเศรษฐศาสตร์เพราะมีความถนัดในด้านโภชนาการและตัวเธอชอบทำอาหาร เธอเคยได้รับรางวัลที่ 2 ประเภทเยาวชน จากการประกวดการทำอาหารจากสถาบันราชภัฏธนบุรี ดังนั้นเธอตั้งใจศึกษาต่อ ป.ว.ช. ทางด้านอาหารและโภชนาการ และเปิดร้านขายอาหาร เนื่องจากฐานะครอบครัวของเธออยู่ในระดับปานกลาง และบิดามารดาของเธอก็ประกอบอาชีพครู จึงต้องการให้เธอศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สอบเข้าเรียนวิชาชั้นครู เพื่อที่จะได้สอบเข้ารับราชการซึ่งเป็นอาชีพที่มั่นคง รายได้แน่นอนแต่เธอเบื่อการเรียนทางด้านวิชาการและไม่สนใจอาชีพนี้เลย

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาที่แสงโสมต้องตัดสินใจ ภายหลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกข้อที่ 1 ที่แสงโสมเลือกคือ

3. ทางเลือกของแสง โสมที่จะเลือกมี _____ ทางคือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ทางเลือกที่ 2 _____

4. ข้อดี และข้อเสียของทางเลือกที่แสง โสมเลือกในข้อ 3 คือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

ทางเลือกที่ 2 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

5. ทางเลือกที่แสง โสมคิดว่าเหมาะสมมากที่สุดคือ _____

สถานการณ์ที่ 5

อรรถัยเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เธอมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี เธอมีความถนัดทางด้านการออกแบบและวิชาที่ชอบมากที่สุดคือวิชาการออกแบบ เธอเคยได้รับรางวัลชนะเลิศทางด้านการออกแบบในการแสดงผลงานของนักเรียน เธอใฝ่ฝันจะศึกษาต่อระดับ ป.ว.ช. ทางด้านออกแบบ เมื่อจบออกมาจะไปสมัครเป็นพนักงานออกแบบของเทศบาลในจังหวัดที่เธอเคยอาศัยอยู่ แต่บิดามารดาต้องการให้เธอเรียนต่อผู้ช่วยพยาบาล เพื่อประกอบอาชีพพยาบาล เนื่องจากเธอมีนิสัยโอบอ้อมอารี ชอบช่วยเหลือผู้อื่น สุขภาพแข็งแรง สุขุมเยือกเย็น เมื่อญาติพี่น้องและคนในหมู่บ้านเจ็บป่วยจะได้เป็นที่พึ่งได้

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาที่อรรถัยต้องตัดสินใจ ภายหลังจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกข้อที่ 1 ที่อรรถัยเลือกคือ

3. ทางเลือกของอรรถิ์ที่จะเลือกมี _____ ทางคือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ทางเลือกที่ 2 _____

4. ข้อดี และข้อเสียของทางเลือก ที่อรรถิ์เลือกในข้อ 3 คือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

ทางเลือกที่ 2 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

5. ทางเลือกที่อรรถิ์คิดว่าเหมาะสมมากที่สุดคือ

สถานการณ์ที่ 6

สุรพล เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครอบครัวของเขาประกอบอาชีพการประมง มีฐานะปานกลาง ชอบเรียนวิชาศิลปะมาก เขาเคยได้รับรางวัลชนะเลิศสิ่งประดิษฐ์ ประเภท งานรัก หลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขาสนใจศึกษาต่อระดับ ป.ว.ช. ทางด้านงานรัก เพราะ งานรักสามารถนำไปเป็นส่วนประกอบในการผลิตของประดับบ้าน ของที่ระลึกงานซ่อมโบราณสถาน ต่าง ๆ เขาคิดว่าอาชีพช่างรักเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี แต่เขาต้องเข้ามาศึกษาต่อที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ประกอบกับบิดาต้องการให้เขาศึกษาต่อระดับ ป.ว.ช. ทางด้านเพาะ เลี้ยงสัตว์น้ำ เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้ประกอบอาชีพทำนาถุ้ง ซึ่งเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และ สินค้าถุ้งสดเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะได้หวันและญี่ปุ่น เขาจะตัดสินใจอย่างไร

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาที่สุรพลต้องตัดสินใจ ภายหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกข้อที่ 1 ที่ สุรพลเลือกคือ

3. ทางเลือกของสรุปผลที่จะเลือกมี _____ ทางคือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ทางเลือกที่ 2 _____

4. ข้อดี และข้อเสียของทางเลือก ที่สรุปผลเลือกในข้อ 3 คือ

ทางเลือกที่ 1 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

ทางเลือกที่ 2 _____

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

5. ทางเลือกที่สรุปผล คิดว่าเหมาะสมมากที่สุดคือ

ภาคผนวก ข

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

สถานการณ์	ขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ				
	ขั้นที่ 1 ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ	ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์	ขั้นที่ 3 ทางเลือกที่มีอยู่	ขั้นที่ 4 ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก	ขั้นที่ 5 ทางเลือกที่เหมาะสม
1	6.59	6.18	3.71	1.75	2.08
2	7.91	5.30	3.00	5.87	4.49
3	1.79	8.53	2.37	3.22	1.75
4	6.00	6.4	3.07	4.4	6.33
5	4.60	6.09	3.07	4.21	4.21
6	4.85	8.17	3.07	5.87	2.85

ภาคผนวก ก

ตาราง 12 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง
ก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และกลุ่มควบคุมก่อนได้รับการสอนแบบปกติ

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	0	4.5	2	9.5
2	5	21	6	25.5
3	4	17	4	17
4	0	4.5	5	21
5	3	13	2	9.5
6	0	4.5	0	4.5
7	5	21	7	29
8	0	4.5	0	4.5
9	7	29	0	4.5
10	4	17	3	13
11	6	25.5	3	13
12	3	13	5	21
13	7	29	3	13
14	5	21	0	4.5
15	6	25.5	6	25.5

RE = 250

RC = 215

U = 95

ตาราง 13 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในชั้นระดับปีที่ต้องตัดสินใจ
ของนักเรียนก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวและนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อน
ได้รับการสอนแบบปกติ

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	0	5.5	1	14.5
2	2	21	2	21
3	1	14.5	2	21
4	0	5.5	3	26.5
5	1	14.5	1	14.5
6	0	5.5	0	5.5
7	3	26.5	4	30
8	0	5.5	0	5.5
9	3	26.5	0	5.5
10	1	14.5	1	14.5
11	3	26.5	1	14.5
12	0	5.5	0	5.5
13	3	26.5	1	14.5
14	3	26.5	0	5.5
15	2	21	2	21

RE = 245.5

RC = 219.5

U = 99.5

ตาราง 14 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ในชั้นรวบรวมข้อมูลที่เป็น
ประโยชน์ของนักเรียนก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่ม
ควบคุมก่อนได้รับการสอนแบบปกติ

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	0	13	0	13
2	0	13	1	27
3	1	27	2	29.5
4	0	13	0	13
5	0	13	0	13
6	0	13	0	13
7	0	13	0	13
8	0	13	0	13
9	2	29.5	0	13
10	0	13	0	13
11	0	13	0	13
12	0	13	0	13
13	0	13	0	13
14	0	13	0	13
15	0	13	1	27

RE = 225.5

RC = 239.5

U = 105.5

ตาราง 15 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ในชั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่
 ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนได้รับการให้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่ม
 ควบคุมก่อนได้รับการสอนแบบปกติ

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	0	5	1	14
2	2	22	2	22
3	1	14	0	5
4	0	5	2	22
5	1	14	1	14
6	0	5	0	5
7	2	22	3	28
8	0	5	0	5
9	1	14	0	5
10	1	14	1	14
11	3	28	1	14
12	3	28	3	28
13	3	28	1	14
14	2	22	0	5
15	2	22	2	22

RE = 248

RC = 217

U = 97

ตาราง 16 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ในชั้นพิจารณาข้อดีและข้อเสียของ
แต่ละทางเลือกของนักเรียนก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียน
กลุ่มควบคุมก่อนได้รับการสอนแบบปกติ

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	0	14	0	14
2	0	14	0	14
3	0	14	0	14
4	0	14	0	14
5	0	14	0	14
6	0	14	0	14
7	0	14	0	14
8	0	14	0	14
9	0	14	0	14
10	1	29	1	29
11	0	14	0	14
12	0	14	1	29
13	0	14	0	14
14	0	14	0	14
15	0	14	0	14

RE = 225

RC = 240

U = 105

ตาราง 17 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ในชั้นตัดสินใจเลือกทางเลือก
ที่เหมาะสมของนักเรียนก่อนได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียน
กลุ่มควบคุมก่อนได้รับการสอนแบบปกติ

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	0	9.5	0	9.5
2	1	24	1	24
3	1	24	0	9.5
4	0	9.5	0	9.5
5	1	24	0	9.5
6	0	9.5	0	9.5
7	0	9.5	0	9.5
8	0	9.5	0	9.5
9	1	24	0	9.5
10	1	24	0	9.5
11	0	9.5	1	24
12	0	9.5	1	24
13	1	24	1	24
14	0	9.5	0	9.5
15	2	30	1	24

RE = 250

RC = 215

U = 95

ตาราง 18 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

คนที่	คะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ		ผลต่างของคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	อันดับ	R^+	R^-
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	10	0	10	9.5	+9.5	
2	12	5	7	3	+3	
3	19	4	15	13	+13	
4	8	0	8	5.5	+5.5	
5	3	3	0	-		
6	5	0	5	1	+1	
7	13	5	8	5.5	+5.5	
8	15	0	15	13	+13	
9	16	7	9	7.5	+7.5	
10	11	4	7	3	+3	
11	13	6	7	3	+3	
12	12	3	9	7.5	+7.5	
13	22	7	15	13	+13	
14	15	5	10	9.5	+9.5	
15	15	6	11	11	+11	
					$\Sigma R^+ = 105$	$\Sigma R^- = 0$

$$T = 0^*$$

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพชั้นระดับปัญหาที่ต้องตัดสินใจของ

นักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

คนที่	คะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ		ผลต่างของคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	อันดับ	R^+	R^-
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	4	0	4	12.5	+12.5	
2	4	2	2	4.5	+4.5	
3	5	1	4	12.5	+12.5	
4	3	0	3	8.5	+8.5	
5	1	1	0			
6	3	0	3	8.5	+8.5	
7	4	3	1	1.5	+1.5	
8	4	0	4	12.5	+12.5	
9	5	3	2	4.5	+4.5	
10	3	1	2	4.5	+4.5	
11	4	3	1	1.5	+1.5	
12	4	0	4	12.5	+12.5	
13	6	3	3	8.5	+8.5	
14	5	3	2	4.5	+4.5	
15	5	2	3	8.5	8.5	
					$\Sigma R^+ = 105$	$\Sigma R^- = 0$

$$T = 0^*$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ขึ้นรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์
ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

คนที่	คะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ		ผลต่างของคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	อันดับ	R ⁺	R ⁻
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	0	0	0	0		
2	0	0	0	0		
3	2	1	1	4	+4	
4	1	0	1	4	+4	
5	0	0	0	0		
6	0	0	0	0		
7	3	0	3	9.5	+9.5	
8	1	0	1	4	+4	
9	1	2	-1	4		-4
10	1	0	1	4	+4	
11	1	0	1	4	+4	
12	2	0	2	8	+8	
13	3	0	3	9.5	+9.5	
14	0	0	0	0		
15	1	0	1	4	+4	
					$\Sigma R^+ = 51$	$\Sigma R^- = 4$

$$T = 4^*$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ของ
นักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

คนที่	คะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ		ผลต่างของคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	อันดับ	R^+	R^-
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	4	0	4	10.5	+10.5	
2	4	2	2	2.5	+2.5	
3	5	1	4	10.5	+10.5	
4	3	0	3	6.5	+6.5	
5	1	1	0			
6	2	0	2	2.5	+2.5	
7	4	2	2	2.5	+2.5	
8	4	0	4	10.5	+10.5	
9	5	1	4	10.5	+10.5	
10	3	1	2	2.5	+2.5	
11	3	3	0			
12	3	3	0			
13	6	3	3	6.5	+6.5	
14	5	2	3	6.5	+6.5	
15	5	2	3	6.5	+6.5	
					$\sum R^+ = 78$	$\sum R^- = 0$

$$T = 0^*$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

คนที่	คะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ		ผลต่างของคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	อันดับ	R^+	R^-
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	0	0	0			
2	1	0	1	3	+3	
3	3	0	3	8.5	+8.5	
4	0	0	0			
5	0	0	0			
6	0	0	0			
7	0	0	0			
8	3	0	3	8.5	+8.5	
9	1	0	1	3	+3	
10	2	1	1	3	+3	
11	2	0	2	6.5	+6.5	
12	1	0	1	3	+3	
13	2	0	2	6.5	+6.5	
14	1	0	1	3	+3	
15	0	0	0			
					$\Sigma R^+ = 45$	$\Sigma R^- = 0$

$$T = 0 *$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

คนที่	คะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ		ผลต่างของคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	อันดับ	R^+	R^-
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	2	0	2	5	+5	
2	3	1	2	5	+5	
3	4	1	3	9.5	+9.5	
4	1	0	1	1.5	+1.5	
5	1	1	0			
6	0	0	0			
7	2	0	2	5	+5	
8	3	0	3	9.5	+9.5	
9	4	1	3	9.5	+9.5	
10	2	1	1	1.5	+1.5	
11	3	0	3	9.5	+9.5	
12	2	0	2	5	+5	
13	5	1	4	12.5	+12.5	
14	4	0	4	12.5	+12.5	
15	4	2	2	5	5	
					$\Sigma R^+ = 91$	$\Sigma R^- = 0$

T = 0 *

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม
ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

คนที่	คะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ		ผลต่างของคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	อันดับ	R^+	R^-
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	5	2	3	5	+5	
2	14	6	8	9	+9	
3	9	4	5	7	+7	
4	7	5	2	3	+3	
5	11	2	9	10.5	+10.5	
6	7	0	7	8	+8	
7	17	7	10	12.5	+12.5	
8	11	0	11	14.5	+14.5	
9	2	0	2	3	+3	
10	13	3	10	12.5	+12.5	
11	14	3	11	14.5	+14.5	
12	4	5	-1	1		-1
13	5	3	2	3	+3	
14	4	0	4	6	+6	
15	15	6	9	10.5	+10.5	
					$\Sigma R^+ = 119$	$\Sigma R^- = 1$

$$T = 1^*$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพชั้นระดับปัญหาที่ต้องตัดสินใจของ
นักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

คนที่	คะแนนกระบวนการตัดสินใจ เลือกอาชีพ		ผลต่างของคะแนน กระบวนการตัดสินใจ เลือกอาชีพ	อันดับ	R^+	R^-
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	3	1	2	6	+6	
2	4	2	2	6	+6	
3	4	2	2	6	+6	
4	3	3	0			
5	5	1	4	11.5	+11.5	
6	3	0	3	10	+10	
7	6	4	2	6	+6	
8	5	0	5	13	+13	
9	1	0	1	1.5	+1.5	
10	3	1	2	6	+6	
11	5	1	4	11.5	+11.5	
12	2	0	2	6	+6	
13	1	1	0			
14	1	0	1	1.5	+1.5	
15	4	2	2	6	+6	
					$\Sigma R^+ = 91$	$\Sigma R^- = 0$

$$T = 0^*$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 26 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ขึ้นรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์
 ของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

คนที่	คะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ		ผลต่างของคะแนน กระบวนการตัดสินใจ เลือกอาชีพ	อันดับ	R^+	R^-
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	0	0	0			
2	2	1	+1	3.5	+3.5	
3	1	2	-1	3.5		-3.5
4	0	0	0			
5	0	0	0			
6	1	0	+1	3.5	+3.5	
7	0	0	0			
8	0	0	0			
9	0	0	0			
10	1	0	+1	3.5	+3.5	
11	0	0	0	0		
12	0	0	0			
13	1	0	+1	3.5	+3.5	
14	0	0	0			
15	0	1	-1	3.5		-3.5
					$\Sigma R^+ = 14$	$\Sigma R^- = 7$

$$T = 7^*$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตาราง 27 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพชั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ของ
นักเรียนก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

คนที่	คะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ		ผลต่างของคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	อันดับ	R^+	R^-
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	2	1	1	2.5	+2.5	
2	4	2	2	7	+7	
3	2	0	2	7	+7	
4	3	2	1	2.5	+1	
5	5	1	4	13	+13	
6	3	0	3	11	+11	
7	6	3	3	11	+11	
8	5	0	5	14	+14	
9	1	0	1	2.5	+2.5	
10	3	1	2	7	+7	
11	4	1	3	11	+11	
12	1	3	-2	7		-7
13	1	1	0	0		
14	1	0	1	2.5	+2.5	
15	4	2	2	7	+7	
					$\Sigma R^+ = 96.5$	$\Sigma R^- = 7$

$$T = 7^*$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 28 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพชั้นพิจารณาข้อดีและข้อเสีย
ของแต่ละทางเลือกของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

คนที่	คะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ		ผลต่างของคะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	อันดับ	R^+	R^-
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	0	0	0			
2	1	0	1	2.5	+2.5	
3	1	0	1	2.5	+2.5	
4	0	0	0			
5	0	0	0			
6	0	0	0			
7	2	0	2	6	+6	
8	0	0	0			
9	0	0	0			
10	3	1	2	6	+6	
11	2	0	2	6	+6	
12	1	1	0			
13	1	0	1	2.5	+2.5	
14	1	0	1	2.5	+2.5	
15	3	0	3	8	+8	
					$\Sigma R^+ = 36$	$\Sigma R^- = 0$

$$T = 0^*$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 29 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพชั้นตัดสินใจเลือกทางเลือก
ที่เหมาะสมของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

คนที่	คะแนนกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ		ผลต่างของคะแนน กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	อันดับ	R^+	R^-
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	0	0	0			
2	3	1	2	7.5	+7.5	
3	1	0	1	3.5	+3.5	
4	1	0	1	3.5	+3.5	
5	1	0	1	3.5	+3.5	
6	0	0	0			
7	3	0	3	9	+9	
8	1	0	1	3.5	+3.5	
9	0	0	0			
10	3	0	3	9	+9	
11	3	1	2	7.5	+7.5	
12	0	1	-1	-3.5		-3.5
13	1	1	0			
14	1	0	1	3.5	+3.5	
15	4	1	3	9	+9	
					$\Sigma R^+ = 59.5$	$\Sigma R^- = 3.5$

$$T = 3.5^*$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 30 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับ
ใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	10	12	5	6
2	12	16.5	14	21.5
3	19	29	9	11
4	8	10	7	8.5
5	3	2	11	14
6	5	6	7	8.5
7	13	19	17	28
8	15	24.5	11	14
9	16	27	2	1
10	11	14	13	19
11	13	19	14	21.5
12	12	16.5	4	3.5
13	22	30	5	6
14	15	24.5	4	3.5
15	15	24.5	15	24.5

$$RE = 274.5$$

$$RC = 190.5$$

$$U = 70.5^*$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 31 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นระดับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ
 ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับกลุ่มควบคุม
 ที่ได้รับการสอนแบบปกติ

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	4	17	3	9
2	4	17	4	17
3	5	25	4	17
4	3	9	3	9
5	1	2.5	5	25
6	3	9	3	9
7	4	17	6	29.5
8	4	17	5	25
9	5	25	1	2.5
10	3	9	3	9
11	4	17	5	25
12	4	17	2	5
13	6	29.5	1	2.5
14	5	25	1	2.5
15	5	25	4	17

$$RE = 261$$

$$RC = 204$$

$$U = 84$$

ตาราง 32 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ขึ้นรวบรวมข้อมูลที่เป็น
ประโยชน์ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับ
กลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	0	8	0	8
2	0	8	2	27
3	2	27	1	20.5
4	1	20.5	0	8
5	0	8	0	8
6	0	8	1	20.5
7	3	29.5	0	8
8	1	20.5	0	8
9	1	20.5	0	8
10	1	20.5	1	20.5
11	1	20.5	0	8
12	2	27	0	8
13	3	29.5	1	20.5
14	0	8	0	8
15	1	20.5	0	8

$$RE = 276$$

$$RC = 189$$

$$U = 69^*$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 33 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ของ
นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับกลุ่มควบคุม
ที่ได้รับการสอนแบบปกติ

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	4	19	2	7
2	4	19	4	19
3	5	25.5	2	7
4	3	12	3	12
5	1	3	5	25.5
6	2	7	3	12
7	4	19	6	29.5
8	4	19	5	25.5
9	5	25.5	1	3
10	3	12	3	12
11	3	12	4	19
12	3	12	1	3
13	6	29.5	1	3
14	5	25.5	1	3
15	5	25.5	4	19

$$RE = 265.5$$

$$RC = 199.5$$

$$U = 79.5$$

ตาราง 34 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นพิจารณาข้อดีและข้อเสียของ
แต่ละทางเลือกของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับ
กลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	0	6.5	0	6.5
2	1	17	1	17
3	3	28.5	1	17
4	0	6.5	0	6.5
5	0	6.5	0	6.5
6	0	6.5	0	6.5
7	0	6.5	2	24
8	3	28.5	0	6.5
9	1	17	0	6.5
10	2	24	3	28.5
11	2	24	2	24
12	1	17	1	17
13	2	24	1	17
14	1	17	1	17
15	0	6.5	3	28.5

$$RE = 236$$

$$RC = 229$$

$$U = 109$$

ตาราง 35 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ชั้นตัดสินใจเลือกทางเลือก
ที่เหมาะสมของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับ
กลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ

คนที่	กลุ่มทดลอง	อันดับ	กลุ่มควบคุม	อันดับ
1	2	15.5	0	3
2	3	21	3	21
3	4	27.5	1	9.5
4	1	9.5	1	9.5
5	1	9.5	1	9.5
6	0	3	0	3
7	2	15.5	3	21
8	3	21	1	9.5
9	4	27	0	3
10	2	15.5	3	21
11	3	21	3	21
12	2	15.5	0	3
13	5	30	1	9.5
14	4	27	1	9.5
15	4	27	4	27

$$RE = 285.5$$

$$RC = 180$$

$$U = 59.5^*$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายสุรจิต วรรณรักษ์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 4 เดือนมีนาคม พุทธศักราช 2500
สถานที่เกิด	แขวงท่าดินแดง เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 170 หมู่ 4 ถนนสุขสวัสดิ์ แขวงบางประกอก เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร 10140
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดพุทธบูชา แขวงบางมด เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2519	มัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.ศ.5) จากโรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2523	ครุศาสตรบัณฑิต (พลศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ.2540	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร